

Güney Kürdistan'ın işgalinin bazı yönleri...

Aylar önce planlanan ve hazırlığı yapılan Güney Kürdistan'ı işgal hareketi, 14 Mayıs 1997 sabahı başlatıldı. Resmi açıklamalara göre elli bin asker ve

korucunun katıldığı bu hareket, faşist Türk devletinin şimdiye kadarki en geniş kapsamlı "sınırdışı" hareketiydi.

✕ Sayfa 6'da

Örgütlenme anlayışımız üzerine

Aynı politik koşullar altında mücadele eden, aynı düşmana sahip olan değişik ulus ve milliyetlerden proleterlerin, tek bir partide örgütlenmeleri, komünistlerin örgütlenmedeki çıkış noktasıdır.

Tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin yekpare bir partide birleşmesi, merkezi bir partinin örgüt-

lenmesi, yerel ve bölgesel durumlara göre özerkliği dışlamaz, tersine önşart koşar. Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye), TC devletinin sınırları içinde yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin birleşik komünist örgütüdür.

✕ Sayfa 18'de

Gerçek barış devrimle gelir!

✓ Günümüzde ulusalcı güçlerin mücadelesinin merkezi halkasını oluşturan siyaset, barış için mücadele siyasetidir. "Kürdistan için barışın zamanıdır!", "Barış, hemen şimdi!", vb. şiarlar altında yoğun bir mücadele yürüyor. Mitingler, yürüyüşler, gösteriler, uluslararası alanda diplomatik girişimler, militanca mücadele, gerilla savaşı... tüm mücadele biçimleri barışa endeksli. Her şey barış için!

✓ Ezilen yığınlar, sömürgeci faşist TC rejiminin hüküm sürmediği, yeni bir dünyayla buluşacaklarını sandıkları için barış projesine onay veriyorlar.

Ama durum bu mu? İstenen barış böyle bir barış mı?

✓ Biz komünistler, gerçek barışın en kararlı savunucularıyız. Barış istemek tüm insanların hakkıdır. Ezilenler, kardeşlik ve barış içinde yaşanacak bir dünya isterler. Bu, haklı bir taleptir; uğruna ağır bedeller ödemeyi göze alacak kadar haklı, bedelsiz kazanılamayacak kadar zor bir iştir. Barış içinde bir dünya yaratılacaksa, bu uğurda büyük bedeller ödemeyi göze almak kaçınılmazdır. Sorun burada değil. Bugün istenen şeyin gerçek bir barış olup olmayacağı, ulusal soruna gerçek bir çözüm getirip getirmeyeceği sorgulandığında; sorun ortaya çıkmaktadır...

✕ Sayfa 3'de

15 AĞUSTOS 1984'TEN
15 AĞUSTOS 1997'YE

Savaşın bilançosu

Genel açıklamalarda ve hesaplarda, Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşa Türk devletinin yıllık harcaması, 8 milyar dolarıdır.

✕ Sayfa 31'de

KUZEY KÜRDİSTAN
DEVİRİMİ VE

Çevre sorunu

Okuyuculardan bazıları, "şimdi durup dururken bu sorun da nereden çıktı?" veya "Kürdistan'da o kadar önemli sorun varken çevre sorunlarına zaman ayırmanın anlamı ne?" gibi gerekçelerle kafa sallayacaklardır...

Oysa bazıları sorunun ciddiyetini kavramasa da, Kuzey Kürdistan'ın karşı karşıya bulunduğu çevre sorunu, ne hafife alınabilecek ne de devrim sonrasında ertelenebilecek türden bir sorundur.

✕ Sayfa 44'te

Çıkarken...

Selam sizlere...

Kuzey Kürdistanlı kadın ve erkek işçiler, emekçiler, yoksul köylüler!
Çeşitli milliyetlerden tüm ezilenler, sömürülenler!
Gençler, devrimciler, yoldaşlar...
Kuzey Kürdistan'ın üzerinde işyan Bolşevizm Yıldızı'ndan hepinize bin selam!
STÊRKKA BOLŞEWÎK birinci sayısıyla sizin buluşmanın sevincini yaşıyor.

✕ Sayfa 2'de

TEVGERA JÎNÊ KOMUNÎST:

Kürt kadınının kurtuluşu için de umut isyanda, kurtuluş devrimde!

✕ Sayfa 42'de

Çıkarken...

Selam sizlere...

Kuzey Kürdistanlı kadın ve erkek işçiler, emekçiler, yoksul köylüler!

Çeşitli milliyetlerden tüm ezilenler, sömürülenler!

Gençler, devrimciler, yoldaşlar...

Kuzey Kürdistan'ın üzerinde ışılan Bolşevizm Yıldızı'ndan hepinize bin selam!

STÊRKA BOLŞEWİK birinci sayısı ile sizinle buluşmanın sevincini yaşıyor.

Stêrka Bolşewik, 1. sayı olarak çıkarken, sıfırdan başlanmadığının, kendisini Kuzey Kürdistan'daki komünist hareketin olumlu tüm geleneğinin sürdürücüsü ve savunucusu olduğunun ve özellikle de 5 sayı yayınlanmış olan Roja Bolşewik'in devamı olduğunun bilincindedir.

Tüm dünyada emperyalist barbarlık alabildiğine kol geziyor. Dünyayı egemenliği altında tutan, gözü kâr hirsından başka bir şeyi görmeyen asalak haydutlar her geçen gün dünyayı daha da yaşanmaz hale getiriyorlar.

Dünyanın bir parçası olan Kuzey Kürdistan'da emperyalist barbarlığın hangi boyutlarda olduğunu çıplak gözle görüyor ve yaşıyoruz.

Sömürgeci, işgalci faşist TC devleti Kürt ulusu üzerindeki ulusal zulmünü her geçen gün daha da vahşice boyutlandırmaktadır. Ormanlar, köyler, mezralar yakılmakta; Kuzey Kürdistan, insanıyla, doğasıyla barbar savaşın tahrifatını yaşamaktadır.

İşçiler, emekçiler, yoksul köylüler işsizlik, yoksulluk, sefaleti en üst düzeyde yaşamaktadır. Bütün bunların sorumlusu sömürü düzenidir. Bunları yaşamak kader değildir. Ulusal ve sınıfsal baskıdan kurtulmanın özgür, sömürsüz, sınıfsız Kürdistan kurmanın bir yolu vardır.

Bu yolu Stalin yoldaş gösteriyor:

"Kanıtlamaya gerek yok ki, sermaye egemen olduğu sürece, üretim araçlarında özel mülkiyet sürdükçe ve sınıflar var oldukça, ulusların eşitliği güvencelenemez; sermayenin iktidarı sürdükçe ve üretim araçlarına sahip olmak için savaşıldıkça, ulusların eşitliği ve ulusların emekçilerinin işbirliği sağlanamaz. Tarih, ulusal eşitsizliğin yok edilmesi, ezilen ve ezilmeyen ulusların emekçilerinin kardeşçe işbirliği rejiminin kurulması için tek çarenin, kapitalizmin tasfiye edilmesi ve Sovyet düzeninin kurulması olduğunu söylemektedir."

Görevimizi, ulusal kurtuluş için de sermayenin egemenliğinin yıkılmasında bir araç olmak biçiminde kavırıyoruz. Stêrka Bolşewik, bu görevini yerine getirmede yalnızca bir güce; işçilerin, yoksul köylülerin, tüm emekçilerin gücüne güvenmekte, dayanmaktadır! Bugün sömürgeci faşist Türk devletinin kanlı iktidarı altında inim inim inleyen ülkemiz Kuzey Kürdistan, ergeç özgürlüğüne kavuşacaktır. Onun özgürlüğe kavuşması, işçi sınıfının önderliğinde, proletarya enternasyonalizmi bayrağı altında birleşen emekçi yığınların demokratik devrimiyle olacaktır...

Stêrka Bolşewik, bu hedefe giden yolda bir araçtır. O, bu devrime önderlik edecek Bolşevik Parti'nin inşasının aracıdır. Bu aracı güçlendirmek, desteklemek onun mümkün olan en geniş çevrede dağıtımını, okumasını, tartışılmasını sağlamak Kuzey Kürdistanlı her sınıf bilinçli işçinin görevidir.

Bütün okuyucularımızı bu görevi yerine getirmeye çağırıyoruz...

Gelin, mücadelede omuzdaşımız olun, birlikte özgür, sosyalist Kürdistan'ı kuralım!

Bimrê koleî, bijî azadî!

stêrka bolşewik

İçindekiler

3	Gerçek barış devrimle gelir!	31	15 Ağustos 1984'ten 15 Ağustos 1997'ye savaşın bilançosu...
6	Güney Kürdistan işgalinin bazı yönleri...	35	PKK'den Kürt sorununa çözüm: İngiltere örneği...
12	Güney Kürdistan işgali, TC - İsrail ittifakı ve devrimci tavır...	37	Ş. Elçi'nin İsveç gezisi hakkında...
16	Güney Kürdistan işgali ve PYSK...	40	Anasol-D hükümetinin Diyarbakır çıkarması
18	Örgütlenme anlayışımız üzerine bir kez daha...	42	Kürt kadınının kurtuluşu için de; umut isyanda, kurtuluş devrimde!
25	Çarlık Rusya'sı döneminde RSDİP'nin örgütlenmesinde ulusal etken...	44	Kuzey Kürdistan devrimi ve çevre sorunu...
		46	Roja yekitiye û tekoşine û destbratî ya proletarî ya nawnetewî 1 Gulan ê da derkewîn meydanan!
		47	Enternasyonalê

Gerçek barış devrimle gelir!

Günümüzde ulusalcı güçlerin mücadelesinin merkezi halkasını oluşturan siyaset, barış için mücadele siyasetidir. "Kürdistan için barışın zamanıdır!", "Barış, hemen şimdi!", "Boşuna kan akmasın, gelin bu savaşa son verelim!" vb. şiarlar altında yoğun bir mücadele yürüyor. Mitingler, yürüyüşler, gösteriler, uluslararası alanda diplomatik girişimler, militanca mücadele, gerilla savaşı... tüm mücadele biçimleri barışa endeksli. Her şey barış için!

Ulusalcı güçler, barış talebini Kürt emekçi yığınlar kurtuluş umudu gibi taşıyor. Bu nedenle; bugün yükseltilen barış talebi, geniş halk yığınlarının desteğini alıyor. Ezilen emekçi yığınlar, barışa umut bağladıkları için destek veriyorlar. İstlenen barışın onların yaşamını düzelteceğini düşündükleri için; uğruna bunca can verdikleri, mücadele yürüttükleri davada kendi lehlerine bir sonuç almayı umdukları için barış istiyorlar.

Ezilenler baskının, zulmün, açlığın, sefaletin kalkacağını; haklarını isteyenlerin, bunun için mücadele yürütenlerin işkencelerden geçirilmeyeceğini, bir daha zindanlara atılmayacağını düşündükleri için barışa destek veriyorlar. İş, aş imkanlarının yaratılacağını, çöplüklerde yiyecek artıklarının toplanmasına gerek kalmayacak olanaklara kavuşacaklarını umdukları için barışa destek veriyorlar. Kürt ulusu, barış talebini esaretten kurtulmanın, öz-

gürce yaşayabilmenin; kendi kaderini istediği gibi kendisinin tayin edebilme olanağına kavuşmanın bir talebi olarak kavradığı için barış çağrılarına sesini katıyor, bu talebi yükseltiyor.

Kısacası, ezilen yığınlar, sömürgeci faşist TC rejiminin hüküm sürmediği, yeni bir dünyayla buluşacaklarını sandıkları için barış projesine onay veriyorlar.

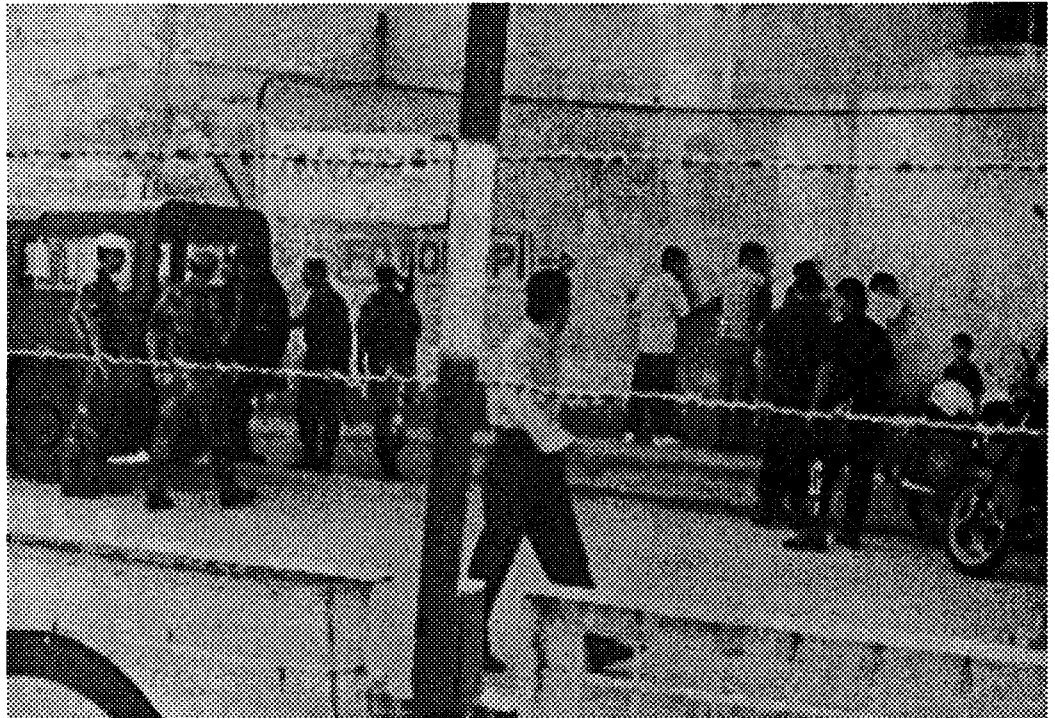
Ama durum bu mu?

İstlenen barış böyle bir barış mı?

Ulusalcıların tartışmak istemedikleri mesele burasıdır. Tartışmak istemiyorlar; çünkü, barış adı altında ileri sürülen talep, Kürt ulusal sorununa ve geniş emekçi yığınların sorunlarına çözüm getirmemektedir. Gelenen aşamada, hesaplar faşist TC ile uzlaşabilme üzerine yapılmaktadır.

Biz komünistler bugün nicel anlamda küçük bir örgütüz. Henüz geniş işçi emekçi yığınları kucaklama durumumuz yok, bu anlamda büyük örgüt değiliz. Komünistlerin içinde bulunduğu bu dezavantajı, çeşitli reformist, revizyonist, oportünist örgütler kitleleri istedikleri gibi yönlendirmede bir avantaj olarak kullanabiliyorlar.

Faşist TC'nin varlığını sürdürdüğü şartlarda yapılacak olan barış, kuzuyu kurda teslim etmenin adıdır; Kürt ulusunun, TC'nin kölelik dayatmasına evet demesidir.

Faşist TC ile barış olmaz, gerçek barış devrimle kazanılır dediğimizde, barışa karşı olduğumuz havası yaratılıyor. Doğru düşüncelerin üzeri büyük örgüt olmanın avantajlarıyla örtülebiliyor.

Halbuki biz komünistler, **gerçek barışın** en kararlı savunucularıyız. Barış istemek tüm insanların hakkıdır. Ezilenler, kardeşlik ve barış içinde yaşanacak bir dünya isterler. Bu, haklı bir taleptir; uğruna ağır bedeller ödemeyi göze alacak kadar haklı, bedelsiz kazanılamayacak kadar zor bir iştir. Barış içinde bir dünya yaratılacaksa, bu uğurda büyük bedeller ödemeyi göze almak kaçınılmazdır. Bütün bunlar için ABC'sidir! Akıllı başında hiç kimse barış istemine karşı durmaz. Sorun burada değil. Bugün istenen şeyin gerçek bir barış olup olmayacağı, ulusal soruna gerçek bir çözüm getirip getirmeyeceği sorgulandığında; sorun ortaya çıkmaktadır...

Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesini kitlesel boyutlara taşıyan talep, "Kürdistan devrimi", "bağımsız, demokratik, özgür Kürdistan'ı kurma" vb. ulusal, demokratik taleplerdir. Bu talebin gerçekleşmesini engelleyen başdüşman, Kuzey Kürdistanı bir içsömürge haline getiren, Kürt ulusunun ulusal, demokratik haklarını gasp eden, Kürt kimliğini dahi kabullenmeyen faşist TC devletidir.

Bu faşist devletin varlığını sürdürdüğü koşullarda, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkını kullanabilmesi; "Kürdistan devrimi"ni gerçekleştirmesi, "bağımsız, demokratik, özgür Kürdistan'ı kurma"sı mümkün değildir. Bu talebin gerçekleşebilmesi için faşist TC devletiyle savaşmak ve onu alt etmekten başka yol yoktur. Faşist TC'ye karşı ulusal kurtuluş mücadelesini başlatmanın mantığı buradan geliyor ve bu nedenle faşist TC ile savaşa başlandı.

Şimdi ulusal kurtuluş mücadelesi adına, TC ile barış siyaseti önplanda. Peki, değişen ne?

Savaş nedeni olan durum ortadan kalkmış değil. Faşist TC devleti olduğu gibi duruyor. Yalnızca Kürt ulusu değil, Türkiye'deki işçi ve emekçiler de sömürücü Türk hakim sınıflarının faşist iktidarının zulmü, baskısı... barbarlığı altında inim inim inliyor.

Durum bu iken, ulusal kurtuluş hareketi ne yapıyor?

O, ulusal kurtuluş mücadelesinin devrim mücadelesinin bir parçası olarak ele alınmadığında gerçek kurtuluşun kazanılamayacağını kavrayacağı yerde, tersine özgür, bağımsız, demokratik Kürdistan talebinden de çoktan vazgeçmiş durumda ve "biz ülkeyi bölmek istemiyoruz, bunu söyleyen yalan söylüyor. Biz birarada yaşamak istiyoruz", "gelin barışalım, gelin bu kirli savaşa son verelim" yönlü çağrılarla TC ile uzlaşma zemini

aramaktadır. Bu durumda; faşist TC ile birarada yaşamak için yürüyen bir savaşta insanların ölmesi tabii ki çok anlamsız olmaktadır. Savaş yürütsen de, yürütmesen de, her iki durumda da köleliği kaldırmak hedef değilse, dökülen bunca kanın boşuna olduğu açıktır. Bu durumda silahların susması için bir barış iyidir.

Ancak; böyle bir barış, Kürt işçileri, Kürt emekçi ve yoksul köylüleri açısından hiçbir soruna çözüm getirmeyecek olan bir barıştır. Bugün istenen barışın gerçek bir barış olmadığı, faşist TC ile bir uzlaşma çağrısı olduğu, faşist TC ile yapılmak istenen barışın emekçi halk kitleleri açısından herhangi bir köklü değişimi getirmeyeceği bilinmelidir. Kitleler bunu bilmediklerinde, yarın böyle bir barış gerçekleştiğinde bütün umutları kırılmış olacaktır. Kitleler barış talebiyle mücadele içinde yer almaktadır, faşist TC ile yapılmak istenen bir barışın kendileri açısından bir değişimi sağlamadığı kendilerine açıkça anlatılmalıdır. Bu yapılmadığında yarın devrim

mücadelesine katılmada da tereddüt edecekler, "yüzbinlerle yürüttüğümüz mücadelenin sonucunda ne kazandık ki, devrim için mücadelede ne kazanalım" düşüncesi kitlelerde oluşacak ve onları

devrim yolunda alıkoyacaktır.

TC devletiyle yapılmak istenen bir barışı kitlelere umut ışığıymışçasına taşımak, onları bu yönlü ideolojik bombardımana tutmak, gerçek kurtuluş yolu olan devrim, Sosyalizm yolunu tıkamaktır.

Ulusalci hareketlerden devrim düşüncesini kitlelere taşımalarını elbette beklemiyoruz. Ancak; "Kürdistan'da barışın zamanıdır; Barış, hemen şimdi vb." talepler ileri sürüldüğünde şu sorulara doğru yanıt verilmesini isteriz:

Peki, nasıl bir barış?

Kiminle barış?

Barış istenen yerde bir savaş vardır, bu nasıl bir savaştır?

Kim, ne için savaşılmaktadır? vb.

Her savaşın bir nedeni vardır. Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaş da nedensiz değildir. Faşist TC devleti, Kuzey Kürdistanı bir içsömürge konumunda tutmakta, Kürt işçi, emekçi ve yoksul köylülerini kölelik zinciriyle bağlamaktadır. Kürt işçi ve emekçileri sınıfsal baskının yanında ulusal baskının altında ezilmektedir.

Bu durumda yaşamayı artık kabullenmek istemeyen Kürt ulusu kendi ulusal hakları için mücadeleye atıldı. Faşist TC devleti artık köle olarak yaşamak istemeyen Kürt ulusuna karşı efendiliğini sürdürürebilmek için amansız bir savaşa girişti. Bir yanda "ben köle olarak kalmak istemiyorum" diyen Kürt ulusu, diğer yandan

"sen köleliğini kabullendiğin sürece sana yaşama hakkı tanırım, yoksa tanımam" diyen faşist TC var...

Bu durumda Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşı ayırım yapmadan "kirli savaş" olarak nitelemek yanlıştır. Bu yanlışı da en çok Kürt ulusalçı güçleri yapmaktadır. Oysa çok açık olarak savaşlar konusunda söylenmesi gereken şudur:

İki türlü savaş vardır. Bir, haklı savaşlar. İki, haksız savaşlar.

Kürt ulusunun sömürgeci faşist TC devletine karşı, kendi ulusal haklarına sahip çıkması, kendisine dayatılan köleliği kabul etmemesi, kendi kaderini kendi tayin etmek için bir savaş yürütmesi haklı bir savaştır. TC'nin Kürt ulusunu kendi boyunduruğu altında tutmak için her türlü aşağılık uygulamaya girişerek sürdürdüğü savaş, haksız gerici bir savaştır.

Barışa da doğru bir temelde ayrımcı yaklaşmak gerekir. Gerçek barış ezilenlerin, sömürülenlerin kardeşçe yaşayabildiği bir ortama kavuşmasıdır. Bu türden bir barış, zalimlerin iktidarının yıkılması, mazlumların bizzat kendi iktidarlara kavuşmasıyla gerçekleşir.

Sermayenin iktidarına dokunmayan, sömürü sisteminin varlığını sürdürmesine onay veren türden barışlar, gerçek barış değildir. Emperyalizm var oldukça savaşlar var olacaktır. Sömürü var oldukça emekle aralarındaki savaş sürecektir. Bu ikisi arasında gerçek barış olmaz. Ezen, sömüren, hakim olanla; ezilen, sömürülenler arasında yapılacak bir barış ancak güçsüzün güçlüye boyun eğmesi temelinde olur. Bu, olsa olsa kurtla kuzu arasındaki barış olur. Kurtla kuzu arasındaki barış, karnı acıktığında kurdun kuzuyu yemesiyle noktalanacak olan bir barıştır. Faşist TC'nin varlığını sürdürdüğü şartlarda yapılacak olan barış, kuzuyu kurda teslim etmenin adıdır; Kürt ulusunun, TC'nin kölelik dayatmasına evet demesidir.

Kölelikten kurtuluş umuduyla insanlar ölümü gülerек kucakladılar. Zindanlarda bedenlerini tutuşturdular. Bombaları bedenlerine sarıp düşmanın karargahlarına saldırdılar. Birer birer, onar onar öldüler. Ölenler, özgür bir Kürdistan için düştüler yola, bunun için öldüler.

Şimdi "Kürdistan için barışın zamanıdır!" diyor. Pe ki ne değişti de "Kürdistan için barışın zamanıdır" denebiliyor?

Düzen mi değişti? Demokratik halk iktidarı mı kuruldu? Kürt ulusu kendi kaderini istediği gibi tayin etme hakkını kullanabileceği bir ortama mı kavuştu? Hayır, bunların hiçbirisi! Bilinen şudur: Faşist TC içindeki burjuva klikler arasında; Kemalist faşistlerle dinci faşistler arasında iktidarda pay kapma dalaşı sürüyor. Bu mücadele şimdiye kadar yeni bir çözüm bulunana kadar kema-

list faşistlerin istediği yönde bir çözüme kavuştu. Refahiyol hükümeti gitti, yerine Anasol-D hükümeti geldi. Bu değişiklik mi barışın zamanını olgunlaştırdı?

Ya da; İngiltere'de "İP, Fransa'da "sosyalistler" geldi iktidara. Amerikada da "demokrat" Başkan var! Bunlar örnek gösterilerek "dünyada sol dalga yükseliyor", "sosyalistler iktidarda" palavraları pompalanıyor. Bu türden değişimler mi, "Kürdistan için barışın zamanıdır" dedirtiyor?

Gerçek şu ki; bunların hiçbirisi işçi ve emekçilerin kurtuluşu açısından bir değişim değildir. Olanların tümü, emperyalist sistemin ve bu sisteme bağlı rejimlerin daha iyi yürütmesi için yapılan nöbet değişimidir. Sistem aynı sistemdir, değişiklik makyajdadır.

Brüksel'den Diyarbakır'a kaldırılmak istenen Barış Treni'yle tüm dünyaya verilmek istenen mesajın anlamı şudur: Biz TC ile barışmak istiyoruz. Bu savaşa son vermek istiyoruz, barış istemeyen TC'dir. O halde suçlu odur, ona baskı yapın. Kürt sorununun siyasi çözümüne yardımcı olun. vb...

Barış Treni inisiyatifçilerinin sorunu sistemiçi çözüme havale etmelerine rağmen, emperyalistlerin ve faşist TC'nin Barış Treni karşısındaki tutumu da gösterdi ki; emperyalistlerden dost olmaz, onların dostu kendi çıkarlarıdır. Onlar proletaryanın ve ezilen halkların düşmanıdır. Savaşın nedeni emperyalizmdir, gerçek barışın gelmesi için emperyalizmin yıkılması gerekir. Gerçek barıştan yana olmak için tutarlı antiemperyalist olmak gerek.

Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi, proleter devrimin bir parçası

olarak gelişmedikçe yeni dünya düzeni içinde çözüm arayışlarına saplanıp, tıkanmaktadır. Marksizm-Leninizm, ulusal sorununun çözümünü ortaya koymuştur. Bunun dışındaki arayışların sonu çıkmaz sokaktır. Yolun sonuna kadar gidildiğinde yeniden başa dönmek zorunda kalınır.

Ulusal sorunda demokratik çözümün savunulması, zoraki birlik devleti olan faşist TC'nin dağıtılmasını zorunlu kılar. Bunu dayatmayan bir çözüm önerisi, ulusal sorunda gerçek anlamda bir çözümsüzlük önerisidir. Faşist TC'nin varlığını sürdürmesine onay vermek, faşist TC ile birlikte yaşanabileceğini, bu devletle barış olabileceğini savunmak, tarihin tekerleğini ileriye değil, geriye çevirmektir.

Oysa tarihin tekerleğini ileri çeviren devrim ve Sosyalizm için mücadeleyi yükseltmek gerek. Gerçek barış devrimle gelir!

30 Ağustos 1997 X

Güney Kürdistan işgalinin bazı yönleri...

Hakim sınıfların açıklamalarındaki sahtekarlıklardan biri, işgal hareketini "KDP'ye yardım" verildiği biçiminde göstermek iken; diğer bir sahtekarlık da, ABD'ye haber verilmediği biçimindeki açıklamaydı. Hakim sınıflar bu açıklamalarıyla, hareketin önceden planlandığını ve işgal hareketinin uluslararası boyutunu gizlemeye çalıştılar. Tüm veriler ve gerçekler, hakim sınıfların açıklamalarının tersini göstermektedir. İşgal hareketinin hazırlığı aylar önce yapılmıştı.

Aylar önce planlanan ve hazırlığı yapılan Güney Kürdistan'ı işgal hareketi, 14 Mayıs 1997 sabahı başlatıldı. Resmi açıklamalara göre elli bin (bazı kaynaklara göre ise 80-100 bin arası) asker ve korucunun katıldığı bu hareket, faşist Türk devletinin şimdiye kadarki en geniş kapsamlı "sınırötesi" harekattı.

Hakim sınıfların açıklamalarına göre, KDP "yardım istemişti" ve TC de "sınırlı bir yardım"da bulunuyordu. Bu "yardım"ın bir amacı, bölgeden PKK'yi sürmek, ya da en azından KDP'nin koyacağı kurallara uyma durumuna getirmektir. Her iki durumda da Barzani'nin güçlerinin bölgede egemen hale getirilmesi gerekiyordu. Böylece işbirlikçi Barzani'nin egemen olduğu bölgede PKK TC'ye karşı Güney Kürdistan'ı bir üs olarak kullanamayacaktı.

Hakim sınıfların bu hesapları yine boşa çıktı ve 15 Haziran'a gelindiğinde işgal hareketine katılan bir bölüm asker geri çekilmeye başladı. Sonraki süreçte de bir bölüm asker geri çekildi, fakat hâlâ bir bölümü Güney Kürdistan'da! KDP güçleriyle birlikte "tampon bölge" olarak, sınıra yakın bölgede daha önce boşaltılan 400 köye yeniden yerleşme ve koruculuk sistemi planlanmaktadır.

Askerlerin büyük bölümünün geri çekilmesine bağlı olarak Güney Kürdistan'daki savaş, esas olarak PKK ile KDP arasında devam etmektedir. PKK'nin KDP'ye karşı mücadelesinin hangi yönde gelişeceğini "sessiz" takip eden YNK ise, KDP'nin durumunun kötüleşmesini gözönüne alarak, daha önce ABD'nin dayatmasıyla ilan edilen ateşkese son vererek Ankara toplantıları sürecinden çekildiğini açıkladı. Şimdi ABD, yeniden uzlaştırmak için Barzani ve Talabani'yi Washington'da bekliyor...

Anda KDP ve YNK'nin arası bozuktur ve PKK Güney Kürdistan'daki konumunu daha da pekiştiriyor.

Genel durumu kabaca özetledikten sonra, işgal hareketinin kendisine dönelim. Hakim sınıfların açıklamalarındaki sahtekarlıklardan biri, işgal hareketini "KDP'ye yardım" verildiği biçiminde göstermek iken; diğer bir sahtekarlık da, ABD'ye haber verilmediği biçimindeki açıklamaydı. Hakim sınıflar bu açıklamalarıyla, hareketin önceden planlandığını ve işgal hareketinin uluslararası boyutunu gizlemeye çalıştılar. Tüm veriler

ve gerçekler, hakim sınıfların açıklamalarının tersini göstermektedir.

İşgal hareketinin hazırlığı aylar önce yapılmıştı; Ankara toplantılarında ve 30 Nisan'da Londra'da yapılan toplantıda üzerinde anlaşılmıştı... Bu toplantıda 14 Mayıs 1997 tarihinde Ankara'da yapılacak dördüncü Ankara toplantısının tarihi de belirlenmişti.

Harekatın uluslararası boyutuna kısa bir bakış...

İşgal hareketinin uluslararası boyutunun kısa geçmişi, aslında Körfez Savaşı sonrası döneme kadar uzanmaktadır.

Bilindiği gibi, faşist Saddam rejimi, ağababalarına kafa tutarak Kuveyt'i işgal etti ve ABD önderliğinde emperyalist güçler ve destekleyicileri tarafından yenilgiye uğratılarak Kuveyt'ten çıkarıldı. Irak sınırları içindeyse, Saddam'ın hareket alanı daraltıldı. Güneyde dinci kesimin ağırlıkta olduğu, Kuzeyde (Güney Kürdistan) ise Kürtlerin yaşadığı alan, emperyalist güçlerin denetimi altına alındı. Güney Kürdistan'da Federe Kürt Devleti ilan edildi.

Tüm bunlara rağmen, Irak'ta Saddam iktidarını korudu. Emperyalist güçler, kendilerine hizmette kusur etmeyecek birilerini iktidara getiremediklerinden, Saddam'ın iktidarını sürdürmesine gözyumdular... Bu arada darbe deneyleri de yaşanmadı değil tabii ki.

Emperyalistler için, başta da ABD emperyalistleri için, Güney Kürdistan ve orada yaşayan Kürtler, Saddam rejimine karşı elde tutulacak "iyi" bir kozdu.

Güney Kürdistan bağlamında değinilmesi gereken nokta, Federe Kürt Devleti'nin ilanı ve Saddam rejiminin Güney Kürdistan üzerindeki egemenliğinin emperyalistlerin eline geçmesi sonrasındaki bazı gelişmelerdir. Bu süreçte PKK, Güney Kürdistan'da daha rahat hareket edebilme imkanına kavuştu, gittikçe güçlenmeye başladı. Bu arada YNK ile KDP arasındaki iktidar mücadelesi, karşılıklı çatışmalara dönüştü.

KDP ve YNK'nin birbiriyle çatışmaları ve PKK'nin Güney Kürdistan'ı üs olarak kullanması, PKK'nin güçlenmesine yol açtığından emperyalistlerin ve TC'nin işine gelmiyordu.

Bu duruma son vermek için, yani KDP ile YNK'yı barıştırmak ve PKK'yi Güney Kürdistan'dan çıkarmak ya da en azından kontrol altına almak için ABD "arabulucu"luğa soyundu. Böylece Dublin toplantıları süreci başlatıldı.

Dublin toplantıları ABD ve İngiliz emperyalistlerinin ve TC'nin temsilcileriyle YNK ve KDP'nin temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşti. Bu toplantılarda YNK ve KDP arasında ateşkes ilan edildi. PKK ile ilgili takınılan tavır sonucu, PKK'nin Ağustos 1995'de KDP ile çatışma başlatması, ilk Dublin toplantısında alınan kararları (YNK ile KDP arasındaki çatışmaların durdurulması dışındaki kararları) boşa çıkardı. Ardından ikinci Dublin toplantısı yapıldı ve sonuç olarak, KDP ile YNK arasın-

da geçici bir ateşkesin sağlanması dışında bir şey elde edilmedi.

1996 yılı içinde YNK ve KDP arasındaki ateşkesin sona erip çatışmaların yeniden başlaması; Barzani'nin Saddam'la, Talabani'ninse İran'la işbirliğine yönelmesi ve ABD'nin binlerce ajanının Güney Kürdistan'dan çekilmek zorunda bırakılması, Dublin yerine Ankara toplantıları sürecini gündeme getirdi.

1996 Ekim ayı sonunda yapılan ilk Ankara toplantısının üzerinde anlaşılan protokol, Dublin toplantılarındakinin hemen hemen aynısıydı. Bu protokole, tarafların üzerinde anlaştıkları en temel noktalardan biri PKK'ye karşı ortak hareket etmektir. Dublin toplantılarındaki gibi, ya PKK Güney Kürdistan'dan çıkarılmak, ya da denetim altına alınmak isteniyordu.

Son işgal hareketinin somut hedefi de, PKK'nin imha edilmesi, bu olmazsa zayıf düşürülerek denetim altına alınmasıydı.

Fakat sorunu sadece bununla sınırlamak, kuşkusuz yanlış olur. YNK ve KDP'nin barıştırılması, Güney Kürdistan'da TC'nin eliyle Barzani'nin egemenliğinin sağlanması ve PKK'nin denetim altına alınması vs. sadece bir bütünün parçalarıdır.

Güney Kürdistan üzerinde oynanan oyunların hepsi, emperyalist güçlerin Ortadoğu'daki hakimiyet dalaşının parçalarıdır.

TC şahsında gerçekleştirilen işgal hareketi, bu bağlamda ABD emperyalistlerinin Ortadoğu'daki egemenlik mücadelesinin de bir parçasıdır. Kuşkusuz bu hareket TC'nin de işine gelmektedir. Fakat hesaplar, sadece TC'nin çıkarlarıyla sınırlı değildir.

Ortadoğu'da emperyalistler arası hakimiyet dalaşında ABD ve Batı Avrupalı emperyalist güçler, özellikle de Alman emperyalizmi ve Fransa bölgede etkisini arttırmaya çalışmaktadırlar. İngiliz emperyalizmi bu dalaşta ABD emperyalizmini destekleme konumundadır. Rus emperyalizmi ise eski nüfuzunu yeniden kazanmak için mücadele etmektedir. Ortadoğu'da ekonomik alanda etkisini geliştirmeye çalışan bir diğer emperyalist büyük güç ise Japon emperyalizmidir.

Emperyalistler arası bu dalaşta öne çıkan güç olan ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki hakimiyet mücadelesinde öncelikle hedef ilan ettiği devletler Irak ve İran'dır.

ABD'nin Ortadoğu'daki en yakın ve güvenilir müttefikleriyse Türkiye ve İsrail'dir. Özellikle 1996'dan bu yana İsrail ile Türkiye arasındaki ilişkiler, yapılan askeri ve ticari anlaşmalarla iyice gelişti.

Bu yılın ilkyarısında, üst düzey devlet ve askeri yetkililer ardarda karşılıklı ziyaretlerde bulunup, anlaşmaların pratiğe nasıl geçirileceği konusunda görüşmeler yaptılar.

Özellikle askeri olarak yapılan anlaşmalar, İsrail ve Türkiye'nin Ortadoğu'da ortak hareket etmelerini sağlamaktadır. ABD-İsrail-Türkiye'den oluşan bu üçlü ittifak, hem İsrail ve Türkiye'nin bölgedeki çıkarlarına hem de ABD'nin Ortadoğu'daki hakimiyet mücadelesine hizmet etmektedir. ABD emperyalizmi, Ortadoğu'daki hakimi-

yetini sağlamlaştırmak için, bu üçlü ittifaka Ürdün ve Suriye'yi de katmaya çalışmaktadır.

Güney Kürdistan'ı işgal hareketi da bu üçlü ittifakın yürüttüğü siyasetin bir parçasıdır. Irak ve İran zayıflatılarak, ABD'nin egemenliğinin Ortadoğu'da sağlamlaştırılması istenmektedir.

ABD-İsrail-Türkiye ittifakına karşı PKK'nin savunduğu ittifak ise; İran, Suriye, Irak ve anti-Amerikancı geçinen Arap milliyetçisi ve islami kesimlerin de yer alabileceği bir ittifaktır.

Güney Kürdistan'ı işgal hareketine, Libya lideri Kadafi, Arap Birliği ve değişik ülkelerin karşı olduğunu açıklaması; TC ile İran arasında sınır gerginliğinin yaşanması ve Suriye ile Irak'ın 17 yıl aradan sonra sınır kapılarını açmaları, PKK tarafından ABD-İsrail-Türkiye ittifakına karşı yeni bir ittifak biçiminde gösterildi. Gerçekte PKK'nin gönlünde yatan böylesi bir ittifakın gerçekleşmesinin şansı pek yoktur.

KDP, YNK ve işbirlikçilik...

Hemen hemen tüm Kuzey Kürdistanlı Kürt örgütlerinin KDP ve YNK'ya karşı tavırları, milliyetçi, pragmatik tavırlar olduğu için; her eylemde ve gelişmede yapılan değerlendirmeye, söz konusu eylem sonrasındaki tavırları ve değerlendirmeleri de birbiriyle gelişmektedir.

Örneğin: KDP ve YNK birbiriyle mi çatışıyor, ya da KDP PKK ile mi çatışıyor, Kuzey Kürdistanlı örgütler hemen "ulusal birlik" adına her iki tarafa çağrıda bulunarak, çatışmaları durdurmalarını istemektedir. KDP Saddam'la ya da TC ile işbirliği yaparak hareket etmişse, bu işbirliği sadece andaki çatışma bağlamında eleştirilmektedir. Eleştiriye, bunların işbirlikçi oldukları genel değerlendirmesi temelinde yapılmamaktadır.

Andaki çatışma son bulduktan ve buna bağlı olarak açık işbirlikçilik kılıf değiştirdikten sonra bu güçlerle ittifak, birlik vb. sorunlar yeniden gündeme getirilmektedir.

İşbirlikçilik genel değerlendirmesi, KDP'nin TC ile işbirliği yaparak kendilerine saldırması sonrasında PKK tarafından yapıldı ve her çatışma sonrasında da unutulurdu. KDP'nin bu seferki işbirliği de PKK tarafından ortaya kondu. Fakat PKK'nin de tavrı, pragmatist ve milliyetçi bir tavrın ötesine geçmemektedir.

KDP ve faşist Türk ordusuyla çatışmaların sürdüğü bir ortamda A. Öcalan, Barzani'ye çağrıda bulunarak TC ile hareket etmeyip, daha önce KDP-PKK arasında imzalanan protokole uyulursa, KDP'yi ve Barzani'yi işbirlikçi yerine "tekrar yurtsever kabul" edeceklerini ilan etti.

Yani, tüm gerçeklere rağmen, KDP sadece anda işbirlikçi olarak görülmekte ve günöbirlik politikayla, işbirlikçi KDP'nin her an işbirlikçilikten çıkarılmasının temeli vardır. KDP, ABD ve TC'ye güvenerek PKK ile çatışma başlatmış ve PKK, KDP ile çatışmaya girmiştir. Bu çatışmada kaybeden KDP olmuştur. Bugün birbirini kır-

malarına rağmen, yarın aynı yerde, ortak bir noktada birleşmelerinin hiçbir engeli yoktur. Tüm bu tavırlar YNK'ya yaklaşımda da geçerlidir.

KDP, işbirliğini pratikte PKK ile çatışmaya kadar ilerletirken, YNK ise işbirliğini Dublin ve Ankara toplantılarından PKK ile çatışmalara kadar ilerletmemektedir. Pratik olarak YNK'nın PKK ile çatışmaya katılmaması, onun işbirlikçi olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

YNK, emperyalist güçler ve TC ve İran'la işbirliği yaparken, KDP ile iktidar mücadelesini unutmamıştır. PKK ile çatışmada KDP'nin zayıflaması, aynı zamanda YNK'nın da işine gelmektedir.

Faşist Türk devletinin Güney Kürdistan'ı işgal hareketi öncesi ve sırasında KDP'nin işbirlikçiliği en açık şekilde kendisini gösterdi. Kuzey Kürdistanlı örgütlerin bir bölümü işgal hareketine karşı tavrı takınırken KDP ve YNK'nın işbirlikçiliğini yine gözardı ettiler.

Örneğin PSK Merkez Komitesi'nin takındığı tavırda, bırakın KDP ve YNK'nın işbirlikçiliğini bir kenara, bunların sessizliğinden hayıflanıldı. Bu yüzden de sitemkar bir tavrı KDP ve YNK'dan TC'nin işgaline karşı tavrı takınmaları talep edildi.

PSK Merkez Komitesi'nin Haziran ayında yayınladığı bildiride (bkz Hêvi, sayı 30), PSK MK de KDP'nin işbirlikçiliği konusunda tek laf etmemektedir. KDP ve PKK'ye yapılan çağrıda, aralarındaki çatışmaları durdurmaları talep edilmekte ve bu çatışmadan üzüntü duyduklarını açıklamaktadırlar.

KDP'nin açık işbirlikçiliği karşısında takınılan tavırların bir bölümü böyledir. TC'ye dayanarak PKK ile çatışmasını eleştirenlerse, soruna milliyetçi temelde yaklaşmaktadırlar.

Eleştiri, KDP'nin niteliğine, işbirlikçiliğine yöneltilip, bunların gerçek yüzü ortaya konacağına; "kendi aramızdaki çatışmalara son verip, ulusal birliği, ulusal cepheyi gerçekleştirelim" veya "Böyle Kürt gücü olmaz. Bunlar ulusal güç olamazlar. Böyle kardeş örgütler olmaz" biçiminde yöneltilmektedir. Tüm eleştirilerin çıkış noktası, KDP ve YNK'nın Kürt örgütleri olduğu ve Kürtlerin, -hangi nitelikte olursa olsun, hangi sınıfa ait olursa olsun farketmez- birleşmesi gerektiğidir.

KDP'nin inkar edilemez biçimde işbirlikçiliği bir kez daha yaşandı, yaşanıyor. YNK ise PKK ile çatışmaya girmede için Kürt örgütlerinin hedefi olmaktan kendisini kurtardı. Fakat bu durum, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, YNK'nın da işbirlikçi olduğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu için mücadele, işbirlikçiliğe karşı da tutarlı bir mücadeleyi gerektirir.

PKK'nin öne çıkardığı yan nedir?

Faşist Türk ordusunun Haziran ortasında geriye çekilmeye başlamasından sonra PKK "zafer" propagandasıyla birlikte "siyasi çözüm" propagandasını öne çıkardı. Buna göre, Güney Kürdistan'da-

ki savaş, pratikte de "siyasi çözüm" dışında bir çözümün olmadığını ve bu "çözüm" için de PKK'nin tek muhatap olduğunu göstermişti.

Güney Kürdistan'ı işgal hareketinde siyasi olarak kazançlı çıkan taraf kuşkusuz TC değil PKK olmuştur. Faşist Türk ordusunun bir kez daha "PKK'nin belini kırma" hedefine ulaşmadan geri çekilmesi, TC'nin askeri açıdan da hedeflenen başarıyı kazanmadığını göstermektedir.

Sorunun özü, PKK'nin başarılarından hangi sonuçları çıkardığıdır. Savaş, siyasetin başka araçlarla yürütülmesiye eğer, o zaman çıkarılacak sonuçlar da söz konusu siyasete uygun olacaktır. PKK'nin çıkardığı sonuçlar da, savunduğu siyasetine uygun olmuştur.

Nedir PKK'nin savunduğu siyaset? Kürt sorununun "siyasi çözüm"ü için silahlı mücadele vererek hakim sınıfları, PKK'yi muhatap olarak kabul etmeleri için ikna etmek. Bu temelde de oturup TC ile anlaşmak.

Savunulan siyaset bu olduğu için, elde edilen başarının yorumu da "siyasi çözüm"ün ve muhatabın da PKK olduğu sorununun merkeze oturtulduğu bir temelde yapıldı.

Güney Kürdistan'ı işgal hareketinde faşist Türk ordusunun geri çekilmeye başlaması sonrasında A. Öcalan'ın takındığı tavır şöyledir:

"Türk devleti umarım bundan sonra Kürt halkına katliam yöntemleriyle yaklaşmaz. Barış için siyasi bir hazırlık yapar. Başka çaresi yoktur. Operasyonlarla, işgal ve katliam politikasıyla işi yürütmek mümkün değildir. Son operasyon da ortaya çıkardı ki bu artık mümkün değildir. Biz Türk ordusundaki askerin de ölmesini istemiyoruz. Bunun için de kalıcı çözüm adımlarının atılması gerekiyor." (A. Öcalan, Ö. Politika, 17 Haziran 1997)

Kürt sorununun "askeri çözüm"le mümkün olamayacağı konusunda Türk devletinin ikna edilmesi siyaseti,

bu somutta da sürdürülmektedir. A. Öcalan'a göre, TC'nin "siyasi çözüm" dışında başka seçeneği yoktur. Bunun için de TC'nin bir reform sürecini göze alması gerekir. O bu konuda şunları söylemektedir:

"Eğer bir dönüşüm, çıkış yapılmak isteniyorsa ciddi bir reform sürecini göze almaları gerekiyor." (Ö. Politika, 16 Haziran 1997)

Bu reform sürecini A. Öcalan ordudan bekliyor. Ordunun politize olmakta olduğunu tespit eden A. Öcalan'ın "umudu" da ordudur.

"Tekrar vurgulayayım, Türkiye'deki sivillerden fazla umut ettiğim bir şey yok. Ne Ecevit, ne Baykal, ne Yılmaz, bunların fazla cesur adım atacakları şurda kalsın, ordunun işaretlerine göre çalışan propaganda ekipleri gibi çalıştıkları ortadadır. Ordu onları iyi kullanıyor ve herhalde kullanmaya da devam edecektir." (aynı yerde)

Sivillerden fazla umudunun olmamasının gerekçesi de böylece ortaya çıkmaktadır. Onlar ordu tarafından kullanılıyor. O zaman, ordunun onları Kürt sorununun "çözüm"ü için kullanabilmesinin ön şartı, ordunun ikna edilmesidir. Bunun için de A. Öcalan, Refahiyol hükümetine karşı ordunun tavırlarına atıfta bulunarak, "ordu geç uyandı" tespitini yapmaktadır.

"Geç de olsa uyanan" ordunun müdahalesiyle Refahiyol sonrasındaki hükümetin kuruluşu söz konusu olunca, A. Öcalan, aslında fazla umut beklemediği sivillerden biri olan M. Yılmaz'a "uyarı"da bulunup, önerilerini açıkladı. M. Yılmaz'ı "ciddi" davranmaya çağıran A. Öcalan şunları savunmaktadır:

"Anlamlı bir ateşkes sürecinden tutalım, birlikte Türkiye'ye veya Kürdistan için Kürt halkı için neler yapılabileceğini tartışmak da isteriz. Şartlı martlı falan da değil makul olan, aklın yolu nereden geçer onu doğru bir biçimde kendilerine belirtmek istiyoruz."

Madem sorunların bu kadar gelişmesinde bu sorunun ve hatta bizim bu kadar payımız vardır. Kendi payımızı ortaya koyup çözüme katkıda bulunmak istiyoruz. (...) Yapılması gereken sorunun kendisini kabul etmek ve cesurca birkaç görüş, en azından bir diyalog için adım ataktır." (Ö. Politika, 28 Haziran 1997)

Kürt sorununun ancak "siyasi çözüm"le çözülebileceğini savun-

PKK, bugün savaşmak zorunda bırakılmasına rağmen, açıkça savaşmaktan yana değildir. Güney Kürdistan seferinden çıkardığı temel sonuç da, faşist Türk devletinin Kürt sorununu askeri olarak çözemeyeceği ve bu yüzden de "barışçıl çözüm" için PKK ile anlaşması gerektiğidir.

nurken, A. Öcalan, bu konudaki muhatabın da kendileri olduğunu açıklamakta ve TC'ye çağrıda bulunmaktadır.

Sorunların bu kadar gelişmesinden kastedilen, yürüyen savaştır esas olarak. Yürüyen savaşta kendi paylarını ortaya koymaksa, kendilerinin yürüttüğü mücadelesinin daha da geriye çekilmesi demektir. Başka türlü ifade edilirse, A. Öcalan "biz de yanlış yaptık, gelin siz kendi yanlışınızı biz de kendi yanlışımızı düzelterek aklın yolunu seçelim" demektedir. Bu anlayışı, şiddeti tırmandırmak istemediklerini açıklayarak tamamlamaktadır. Tavrı şöyledir:

"Hatadan ne kadar erken dönülürse bizim açımızdan da onlar açısından da yararlıdır. Bu işi daha da tırmandırmanın anlamı yok. Şiddeti biz de tırmandırmak istemiyoruz. Biliyorsunuz, istesek yapabiliriz." (aynı yerde)

M. Yılmaz hükümetine bu önerilerde bulunurken A. Öcalan aynı konuşmasında orduya yine çağrıda bulunmaktadır. Ordunun geç uyandığını söyledikten sonra, kendilerinin muhatap olduğu konusunda iknaya yönelik olarak da şunları söylemektedir:

"PKK gerçekten makul olanı söylüyor. Kürtleri yok edemezsiniz. Kürt meselesini kendi sınırlarınız dahilinde günün geçerli ölçüleri temelinde çözümü kabul etmek zorundasınız. PKK bu konuda en kolay, bilinçli, planlı olabilen bir örgüttür. Ve bundan da umutlu ve bunu olumlu değerlendirmelisiniz. Sorunu ölü bir biçimde bırakmakla 70 yıldır ne elde edildi? Çok radikal bir çözüme birlikte gitmenin acaba çok yararları olmayacak mı?" (aynı yerde)

A. Öcalan faşist Türk ordusuyla birlikte sorunun "çözüm"üne hazır. Bunun için de Türk ordusunun Barzani'yle işbirliği içinde sorunu çözemediğini ve Barzani gibi işbirlikçilerle sorunun çözülemediğinin, Güney Kürdistan işgali tarafından bir kez daha ortaya çıktığını savunmaktadır. Tavrı şöyledir:

"Bir ayını tamamlayan Güney işgali, orduya bazı önemli sonuçları göstermektedir. En önemlisi; Güney Kürdistan sorununun Barzani'yle veya diğer bazı işbirlikçi güçlerle halledilemeyeceği çok net görüldü." (Ö. Politika, 15 Haziran 1997)

A. Öcalan, orduya, "bırakın Barzani gibilerini, gelin biz anlaşalım ve sorunu çözelim" çağrısını yapmaktadır. Peki ama savunduğu "çözüm" nedir? A. Öcalan'a göre, "günün geçerli ölçüleri" temelindeki bir "çözüm"dür. Günün geçerli ölçülerinden kastettiğiyse, emperyalist dünyanın uluslararası ölçüleridir. Yani düzeniçi olan ve kapitalist-emperyalist sisteme hizmet eden ölçülerdir. A. Öcalan'ın radikal çözümden bahsetmesi, düzeniçi tavrını süslemekten başka bir işe yaramamaktadır.

Faşist Türk hakim sınıflarına ve ordusuna bu çağrılar yapan A. Öcalan, TC'nin "siyasi çözüm" konusunda ikna edilmesi için, işin uluslararası yanını unutmamaktadır elbette. Avrupa ülkelerini Kürt sorununun çözümü için daha aktif olmaya ve TC'ye baskı yapmaya davet eden A. Öcalan şunları savunmaktadır:

"Avrupa kendini çaresiz hissetmemelidir. Seslerini

yükseltmelidirler.

Diyalog grubunun oluşturulmasında Avrupa Birliği aktif yer alabilir. Bunun yanında kendine güvenen hükümetler ve birçok şahsiyetler de bir çözüm konferansı geliştirebilir. Bu girişim zayıf olduğumuz için değil, haklılık temelinde yine demokratik ölçülere, sivil yaklaşımlara daha fazla anlam verdiğimiz içindir. Savaşın, sorunları daha da ağırlaştırdığının bilincinde olduğumuz içindir." (Ö. Politika, 29 Haziran 1997)

Diyalog grubunun oluşmasını savunmanın yanı sıra, "ateşkes"e hazır olduklarını da açıklayan A. Öcalan, Avrupa ülkelerini ikna edebilmek için bir kez daha terör eylemlerini reddettiklerini açıklamaktadır. Tavrı şöyledir:

"Biz dünyanın bütün ülkelerinde bütün terör eylemlerine karşıyız. (abç) Bizim Türkiye ve Kürdistan dışında hiçbir yerde eylem yapma diye bir kararımız yoktur. En ufak bir şiddet eylemine ilişkin kararımız yoktur ve olmayacaktır da." (aynı yerde)

Emperyalist devletlerin, PKK'nin tüm çabalarına rağmen PKK hakkındaki "terörist örgüt" değerlendirmesini değiştirmemiş olmaları, A. Öcalan'ı yeniden terör eylemlerini reddettiklerini açıklamaya zorlamaktadır. Bu sefer, **tüm dünyada ve tüm terör eylemleri** reddedilmektedir. Böylece PKK, hakim sınıflar tarafından "terörist" olarak değerlendirilen başka ülkelerdeki devrimci örgütlerin eylemlerine karşı olduğunu; tüm dünyada ve tüm terör eylemlerini reddederek dolaylı olarak terörizmi lanetlediğini, emperyalist güçlere açıklamaktadır. Kendi eylemlerini Türkiye ve Kürdistan'la sınırlayıp, şimdilik şiddet eylemleri olarak göstermektedir. Fakat, zamanı geldiğinde Avrupa'daki eylemleri gibi bunları da "terör" eylemleri olarak görüp reddetmelerinin önünde hiçbir engel yoktur.

Sonuç: PKK, bugün savaşmak zorunda bırakılmasına rağmen, açıkça savaşmaktan yana değildir. Güney Kürdistan seferinden çıkardığı temel sonuç da, faşist Türk devletinin Kürt sorununu askeri olarak çözemeyeceği ve bu yüzden de "barışçıl çözüm" için PKK ile anlaşması gerektiğidir.

Tüm bu tavırlar, bir kez daha, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun PKK'nin siyasetiyle mümkün olmadığını ortaya koymaktadır.

Faşist Türk devletinin Güney Kürdistan'ı işgal hareketlerine son vermek ve Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunu sağlamak, ancak ve ancak DEVRİMLE mümkündür.

Faşist Türk devletini yıkıp, yerine işçi-köylü devrimci diktatörlüğünü kurmak için devrim mücadelesini yükseltelim!

Yaşasın değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesi!

Şovenizm ve milliyetçiliğe karşı proletarya enternasyonalizminin kırmızı bayrağını yükseltmek için BOLŞEVİK SAFLARA!

29 Temmuz 1997 X

Güney Kürdistan işgali, TC - İsrail ittifakı ve devrimci tavır...

Kısa süre önce çok büyük gürültüler eşliğinde başlatılan "Çelik Operasyonu", artık yabancıları olmadığımız sonuç dökümantasyonu ile birlikte rutin bir şekilde gündemin arka sıralarına itildi.

"Çelik Operasyonu", TC açısından fiyaskoyla sonuçlandı!

Operasyonun başarısızlığı ortada olmasına rağmen TC devleti bu son işgal hareketinin de bir başarı olduğunu dışa duyurmadan kaçınmamıştır. Bu bir zorunluluğun, özcesi yenilgi ruh halinin generallere ve onların sivil ortaklarına kazandırdığı hali ruhiyenin ileri derecede bozulduğunun kanıtıdır. Tüm kamuoyu nezdinde alenen sürgüsü düşmüş vaziyette ricat ordularının bozgununun resmini veren barbar Türk ordusunun yenilgisi ortadayken devletin zafer kazandığını ilan etmesi artık hiçbir inandırıcılığa sahip değildir, olamamaktadır. Bu, yalnızca, belli bir politik kesim bakımından değil, emekçi yığınların büyükçe bir kesimi tarafından da farkedilen bir olgu haline gelmiştir.

Sömürgeci orduların yenilgilerini "zafer" olarak lanse etmeleri biliniyor. Ancak bu tür "zafer"lerin işgalcilerin moralini bozduğu ve onları zora soktuğu da bir o kadar gerçek. Son operasyon TC açısından tam bir moral çöküntüsüne yolaçtı. İşin hakikati şudur ki; TC savaş kurmayı, aldığı taktik yenilginin, başarısızlığın büyüklüğünü çok iyi görmüştür ve bunun muhasebesini yapmakla meşguldür.

Kurulduğundan buyana Kürdistan'a işgal seferleri düzenlemekte asla tereddüt göstermeyen sömürgeci faşist Türk devleti, tüm diğer işgal hareketlerinde olduğu gibi, bu kez yine "bitirdik", "başlarını ezdik" vb. türünden demagojik yalanlar silsilesine başvurmadan geri durmadı. Geride kalan onbeş yıllık sürenin en kap-

samlı işgal hareketi olma özelliğine sahip bulunan bu operasyondan TC'nin çok büyük beklentileri vardı. Hesapları kendileri açısından tartışmasız bir başarının yakalanması üzerine kurulmuştu. Dönemin propagandası böyleydi ve bu propaganda bizzat MGK tarafından en ince ayrıntısına dek belli bir plana oturtularak sürdürülmekteydi. Dolayısıyla bir kez daha "bitirdik" yaygarasına başvurmaktan başka bir umarları yoktu. Nitekim öteden beri yaptıklarını yeniden tekrarladılar.

İşgal karşısında ARGK gerillaları başarılı bir direniş gösterdi!

Sömürgeci Türk ordusunun yüzbine varan savaş makinası karşısında birkaç bin civarında tahmin edilen bir gerilla gücüyle direnen PKK önderliğindeki ARGK gerillalarının başarılı gerilla taktiklerini kullanarak işgal kuvvetlerine -yer yer ciddi düzeyde TC'nin askeri gücünü safdışı ederek- tartışmasız bir yenilgiyi tattırmaları son derece olumlu bir gelişmedir.

Ötedenberi Musul-Kerkük hayalleriyle yatıp kalkan ırkçı Türk devleti Güney'i neredeyse arka bahçesi haline getirmek için her yola başvurmasına karşın bu arzusunun kalıcılaştırma başarısını yakalayamamaktadır.

Gerilla taktiklerinin andaki başarısı ve başarının sömürgeci ordu güçleri üzerine bıraktığı somut ve derin etki vb. açıkça son dönemin gelişmeleri üzerinde belirgin bir biçimde görülmektedir.

Operasyonun askeri boyutu, bugüne kadar gerçekleştirilenlerden hayli farklılıklar içeriyordu. Her şeyden önce çok büyük bir askeri güç, Güney Kürdistan'ın dar bir alanında gerillaya karşı bütün diğer askeri unsurları da devreye sokarak, savaş düzenine geçmiş ve koriculardan oluşturduğu birliklerin avantajlarını da arkasına alarak bölgeye yayılmış bulunuyordu. İsrail ve ABD'den aldığı güçlü askeri destek, bölge sömürge-

ci/gerici güçlerini etkisiz bırakan caydırıcı tehdit unsuru ve bütün bunlara ilaveten PDK-I'nın (Partiya Demokrata Kurdistana-Iraq) güçlerini yanına çekmekte dahil edilince, savaşın kızıştığı alanda ortaya çıkan tablo, çıplak bir biçimde dengenin işgalcilerden yana olduğu izlenimi veriyordu. Açıkçası ortada bir imha hareketi tezgahlanmaktaydı...

İşte bu koşullarda, işgalcilerin ve destekçilerinin ilan ettikleri beklentilerinin yerine gelmemiş olması, yani PKK'nın Güney Kürdistan'da belirleyici bir güç olmaktan çıkarılma hedefine varılmamış olan, objektif açıdan bakıldığında, düpedüz gerillanın kazanan taraf olduğu anlamına gelir. Gerilla direnmiş, bunun üzerine Türk ordusuna askeri bakımdan hatırı sayılır bir darbe vurma başarısını yakalayabilmiştir.

Askeri başarıdan daha önemlisi, hareketin siyasi sonuçlarıdır. PKK uzun vade açısından zayıflamak bir yana güçlenmiş, Güney'de de emekçi yığınlar açısından ulusal kimlikli güç olarak tescil edilmiştir. Bundan sonrası için asıl önemli olanı, elde edilen bu avantajın ne yönde ve niçin kullanılacağıdır. Bu yöndeki gelişmelere ileride değineceğiz.

İşgal için kim davetiye çıkardı?

“Çelik” operasyonu bağlamında en fazla üzerinde durulan noktalardan biri de, kimin işgal hareketine davetiye çıkardığı ve hatta öncülük ettiği sorunuuydu. İlgili noktanın aslında bir ayrıntı olduğunu vurgulamamız gerekiyor. Fakat bu ayrıntı ısrarla öne çıkarılıp hâlâ tartışıldığı için kısaca birkaç noktaya işaret etme ihtiyacı doğuyor.

Bazılarına göre, PDK-I perde arkasında duran esas güçtür! Ve dolayısıyla tüm gelişmeleri PDK-I endeksli ele almak-tadırlar. Bazı çevreler ise işgalin tamamıyla ABD işi olduğunu öne sürmektedir. Kimilerine göre ise, bu işgal “aslında bir İsrail operasyonudur” vb.

Öncelikle ve özellikle en önemli olanı, işgalci bir kimliğe sahip Türk devletinin durumunun doğru bir biçimde ortaya konulmasıdır. Güney'e yaptığı seferler hususunda tescilli bir kimliğe sahip TC'nin rolünü kavramayan yukarıdaki “havaleci” yaklaşımlar ve yine bu ekseninde ileri sürülen görüşler, Türk devletinin ırkçı-sömürgeci karakterini görememekte ve/ya da bilinçli bir şekilde söz konusu ırkçı karakteri gözardı etmektedirler. Ve yine söz konusu yaklaşımlar, TC'nin Osmanlı'nın yayılmacı çizgisi üzerinde kurulduğu olgusunu hasıraltı etmekte-

dirler. Öncüllerinin başlattığı barbarlığı 70 yıldan fazladır süreklileştirmiş bir işgale dönüştüren TC'nin kimliği yeterince açıktır ve bu olgu bilince çıkarılmadan sömürgeci faşizme karşı istikrarlı bir duruş göstermek hayli problemidir. Öyle ki, sanki Türk devleti işgale zorlanmış dercesine dar ve yanısıra aşırı önyargıyla hareket eden hayli kabarık bir kesim vardır. Hatta “sol” adına hareket ettiğini sanan bazı çevreler, “Türkiye'nin milli çıkarlarının zedelenmesi” veya “Türkiye'nin komşularıyla kavgası” için “işgale zorlandığını” ileri sürebilmektedirler.

TC'nin Güney Kürdistan çıkarması yeni değildir. Öncisini bir yana koyacak olursak, Kuzey Kürdistan'da gerilla savaşının yükselme sürecine girdiği son on yıl içinde neredeyse her bahar-yaz döneminde bir istila seferberliği başlatılır. Bu istilalar karşısında Güneyli Kürt gruplarının tavrı ise herkes tarafından bilinmektedir. En açık sonuç şudur: Güneyli gruplar sömürgeci Türk ordu güçleriyle açıktan savaşa girmemişlerdir ve Türk devletinin Güney Kürdistan'a girişini engelleme bakımından asla tuturlu bir davranış içine girmemişlerdir. Zaman zaman işgale karşı olduklarını beyan etmelerine rağmen, asıl olarak Türk devletinin işlerini kolaylaştırıcı bir rol oynamışlardır. Bu durum, özellikle PDK-I ve YNK açısından böyledir.

Son operasyon bağlamında “KDP davet etti” iddiasına asıl sarılan Türk devleti oldu. Öncelikle işgalin kamuoyunda fazla tepki toplamaması için bu demagojiye sarıldı. TC'nin PDK hatırına Güney'e girmeyeceğini herkes bilir. Herşeyden evvel kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettiği tartışma götürmez. PDK'nın Türk ordu güçlerine yardımcı olduğu ve PKK kuvvetlerine karşı haince davrandığı açıktır. Fakat bu olgudan hareketle PDK'nın işgale davet çıkardığı sonucuna varmak ger-

çeğe ters düşer. Ne bölgenin güncel siyasal ortamı ve ne de andaki askeri durum PDK'nın böyle bir çağrı yapmasına uygun değildi. PDK'nın TC ile işbirliği içinde bulunması, bölge gerici devletleriyle ilişkilerinin varlığı ve yine emperyalist merkezlerle bağlantılarının sürmesi, otomatikman operasyona onun tarafından davet edildiği anlamına gelmez. (Tutarlı antisömürgeci ve antiemperyalist bir karakterden uzak Kürt çevrelerinin içine girdikleri ilişkiler itibarıyla zaten sağlıklı bir politika geliştirmeleri olanaklı da değil.) İşgal hareketi TC'nin hareketidir. O bu işgal hareketinde PDK-I'nın da desteğini de almıştır. ABD, işgalin en büyük destekçisi olan emperyalist güçtür.

Güney istilasına "İsrail operasyonu" denebilir mi?

İşgal hazırlıklarının yapıldığı dönemde İsrail ve Türkiye arasındaki diplomatik trafiğin en üst boyutta yoğunlaşarak hızlanmasına; iki devlet arasında sonuca bağlanan bir dizi anlaşmanın yapılmış olmasına; askeri bakımdan ortak hareket etme kararlarına ve pratikte bunun bazı somut adımlarını atma girişimlerine bakıldığında, bu istilanın bir ucunda da İsrail'in bulunduğu söylenebilir, söylenmelidir. Neden?

Türkiye ve İsrail arasında gerçekleşen antlaşmaya bağlı olarak, sözkonusu iki devletin ortak çıkarlar için birlikte hareket etmeleri karar altına alınmıştır. Bu karar doğrultusunda davranacaklarını ise kamuoyuna açıklamışlardır. Zaten aralarındaki antlaşmada "iki ülke arasında askeri eğitim alanında işbirliği gerçekleştirmek" belirlemesi yapılmış bulunuyor. Bunun kapsamının geniş olduğu biliniyor. Bu antlaşma ortak tatbikatlardan

gizli operasyonlara kadar bir dizi planı içerir. Nitekim pratik boyutunun izahatını en açık bir biçimde İsrail Başbakanı B. Netanyahu'nun şu sözlerinde görüyoruz:

"Her ikimiz de (Türkiye ve İsrail) vahşi terör hastalığı ile karşı karşıyayız. Kaynaklarımız ve elimizdeki olanaklarımızı paylaşmamız sadece normal değil, şarttır da."

Açıkça Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Türkiye ile pratik olarak birlikte hareket edileceği en yetkili ağızdan ilan edilmektedir. İki ülkenin genelkurmaylarının sıcak ilişkileri ve günlük istişareleri vb. İsrail subaylarının "Çelik" istilasına katıldığı yönündeki basın-da çıkan haberleri doğrular niteliktedir.

İki devlet arasındaki ortak karakteristik özellikler bir hayli fazladır. Herşeyden önce iki devlet de bölgenin önde gelen savaş kışkırtıcısı, işgalci, barbar ve Amerikan emperyalizminin sadık dostu kimliğine sahiptirler. Amerikan emperyalizmi, bölgede kendi planlarını anda bu iki devlet aracılığıyla uyguladığı biliniyor. Bölgenin en hassas problematiğini oluşturan "Kürt sorunu"nda, ABD İsrail'i daha çok işin içine çekmek/sokmak istemektedir. Böylece İsrail üzerinden Kürdistan politikasını daha fazla "sağlama" alma planına bağlı olarak İsrail'i devreye sokmuş bulunuyor.

İsrail, Kürt sorununa yabancı değildir. Öteden beri bu noktada belli bir ilgisinin bulunduğu biliyor. İsrail'de Musevi inanca sahip Kürt nüfusunun ve lobisinin varlığı herkesin malumudur. Hatta şu anda Savunma Bakanı Kürt asıllıdır. İsrail'in Güney Kürdistan'da Yahudi Kürtler arasında çalışmalar yürüttüğü ve zaman zaman gizli operasyonlarla kendisine bağlı çalışan Kürtleri ülkesine kaçırdığı basına yansımış bulunuyor. Ayrıca Irak karşıtı politikaya sahip İsrail'in Güney Kürdistan karşısında ilgisiz kalmayacağı açık.

Bütün bunların neticesinde, operasyonun, ABD patentli olarak geliştirilen ve Türkiye eliyle uygulanan, yanısıra İsrail'in de bir biçimde dahil edildiği, kısaca Washington-Ankara-Tel Aviv ittifakının bir ürünü olduğu söylenebilir.

TC + İSRAİL = Kirli şerler ittifakı!

İki devletin bir dizi alanda aynı ya da benzer özellikler göstermesi, bu iki devletin pekçok alanda birlikte hareket etmelerine uygun bir zemin sunmaktadır. Bölgenin küçük emperyalist kimlikli bu iki yayılmacı devleti, içeride barbar ve terörist dışarıdaysa alabildiğine yayılmacı ve işgalcidirler. Mossad ve MIT bölgede bir dizi gizli karanlık-kirli ilişkinin başındadır. Bölge

Allah allah! Allah allah!
Niye böyle oldu yav?
Allah allah!

halklarına ve politik çevrelere karşı bir dizi terörist eylemi bu iki servis gerçekleştirmektedir. Adı geçen antlaşma ve içine girilen yeni-yakın işbirliği sürecinin ardından, terörist ikili, bölge halklarına karşı saldırılarını daha da arttırabilir.

İkilinin sahip bulunduğu saldırgan politika ve uygulamalar, başta ABD emperyalizmi olmak üzere değişik emperyalist devlet tarafından onaylamakta ve teşvik edilmektedir. Ortadoğu'nun stratejik konumunda, bu iki devlet son derece önemli coğrafik konuma sahiptir. Şu anda ABD Ortadoğu'daki rekabette bir adım ileride olmanın avantajıyla sözkonusu iki terörist kardeş devletin yakınlaşmasını hızlandırmaktadır.

Biliniyor; İsrail-Türkiye ilişkileri daha çok son yıllarda gelişme gösterdi ve giderek hızlanma yoluna girdi. ABD, bölgede rakipsiz kalmak, özellikle de yeni dünya düzeni stratejisini bölgeye hakim kılmak için; Filistin ve Kürdistan sorununda pozisyonunu daha da güçlendirmek amacıyla bu ittifakın çabucak boy vermesini önemsiyor. Ortadoğu'da stratejik bir niteliğe sahip bu iki ülkeyi kelimenin tam anlamında "arka bahçesi" haline getirip buradan Arap coğrafyasını kontrol etmek, Orta Asya'ya açılmak, Kafkasları eline geçirmek arzusu ABD'nin iştahını kabartmaktadır.

Görecede olsa kendisine engel olarak gördüğü İran mollar rejimini etkisiz hale getirmenin en kestirme yolu olarak yine bu iki devletin ittifakını tercih etmektedir. Irak ve Suriye'nin zaman içinde kendisine teslim olmasını yine bu iki ittifaka paralel görüyor. Güncel bakımdan İsrail-Filistin barışının başarı şansının yükselmesi, bu modelin bölgenin kuzeyine (Kürdistan'a da taşınması...) aktarılması ve bütün bunlar yapılırken de Arap devletleriyle barışık olmayan İsrail'in islam kimlikli Türkiye ile ittifaka sevk edilmesi vb. tamamen Amerikan planı dahilindedir.

Bölgede, "iki İsrail" ya da "iki Türkiye" saptamasında bulunmak mümkün. Amerikan emperyalizminin bu sadık iki partneri, "tek devlet" gibi hareket edebilecek düzeyde mesajlar vermektedirler. Bu ikilinin iktidarını ellerinde tutanlar, esas olarak varolan ve giderek ilerletilen işbirliğinden/ittifaktan rahatsız değildir.

Güney işgali ve sonrasında, ikili antlaşma bağlamında Türk hakim sınıf klikleri arasında belli çatışmaların gündeme gelmesi, esasında ittifakın özüne ilişkin olmayıp, daha çok, kimi ayrıntılarda birbirlerine karşı yıpratma malzemesi olarak kullanmak için bir süre gündemde tutuldu. Refah Partisi ve hükümeti somutunda dinci-faşist klik döneminde İsrail'le ilişkiler en üst boyutta seyretti. Öyle ki, Refah, hükümette olmanın avantajlarıyla ABD destekli olarak İsrail'le çok yoğun ilişkiler kurmada en ufak bir tereddüt geçirmede. Hakim kemalist-

ler bu konudaki siyasetin "devlet siyaseti" olduğunu ve RP'nin bunu değiştirmeye kalkması halinde onun sonunun iyi olmayacağını uygun yol ve yöntemlerle RP'ye kavrattılar! RP, pratik siyasette antilsrail ajitasyonunun tam tersi bir siyaseti uygulamak zorunda bırakıldı.

ABD-TC-İsrail ittifakı ve devrimci tavrı...

Bölgenin stratejik konumu elinde bulundurmak ve/ya da kendi gücünü hissettirmek, daha çok sözsahibi olmak vb. amacıyla emperyalist devletler başta olmak üzere, bölge gerici devletlerinin de aktif katılımıyla oldukça derin bir rekabet ve çelişkilerin ağırlaştığı, ağırlaştırıldığı Ortadoğu'da, yeni geliştirilen üçlü ittifakın önümüzdeki dönemde kimi yeni gelişmelere önayak olacağını söylemek mümkün. Halihazırda Amerikan emperyalizmi daha fazla söz geçirir durumdadır. Türkiye-İsrail devletlerinin yakınlaşması adımı,

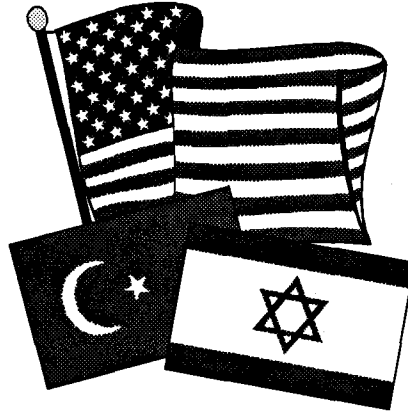
ABD'nin bu görece üstünlüğünü bir süre daha devam ettirmesine olanak vermektedir.

Fakat bu somut durum, aynı zamanda diğer emperyalist devletlerin de (Almanya, Fransa, Rusya ve İngiltere emperyalist devletleri başta olmak üzere...) bölgeye eskisine oranla daha çok müdahale etmelerini beraberinde getirecektir. Daha şimdiden bunun pekçok işaretine rastlanmaktadır.

Bölgedeki emperyalist rekabet, dolaysızca bir biçimde bölge devletlerinin de bu dalaşa dahil olmalarını ve ilişkide bulunduğu emperyalist merkezlerle hareket etmelerini gündeme getiriyor. Öyle ki, bölgede konumlanan pekçok politik parti ve güç de sözkonusu rekabetin bir parçası durumuna gelmiş bulunuyor.

Washington-Ankara-Tel Aviv bloğunun icraatları karşısında diğer bir emperyalist merkezin öncülük ettiği ikinci blok ve/ya da ittifak gücü henüz oluşturulmadı. Üçlü ittifaka karşı hemen herkesin kendi ittifak planı olmasına rağmen, bu plan/planların açıktan devreye sokulmamasının mevcut güçler dengesiyle direkt ilintisine işaret etmek gerekiyor. Bölge devletlerinden bazılarının "güçbirliği" yönündeki cılız seslerinin dışında açıktan bir gelişme yok. Üçlü ittifakın Güney işgali esnasında gösterdiği uyum karşısında "rahatsız" olduklarını belirten kimi emperyalist merkezler ve bölge başkentlerinin ise kendi aralarındaki güçlü bir dialogtan bahsedilemez. Mevcut konjonktürde üçlü ittifak cephesinin karşısında batılı bir emperyalist merkezin önderliğinde bölge güçlerinin de içine dahil edildiği bir yeni ittifak bugün ufukta görünmüyor.

Peki, bölge devletleri arasında bir ittifak gelişebilir

mi? Bölgenin sorunlarının çeşitliliği ve yoğunluğu, her bir ülkedeki iktidar odaklarının farklı politika ve beklentileri, değişik emperyalist güçlerle kurulan ilişkiler ve sahip olunan iç ve dış problemler, yine kendi aralarındaki derin çelişkiler üçlü ittifak alternatifi bir bloklaşmanın inşasına olanak sunmuyor. İran gericiliğinin kendi inisiyatifinde bir ittifak yaratma çabası başarıya ulaşmaz. Aynı şekilde Suriye önderliğinde bir güçbirliğinin de geliştirilebilme şansı yoktur. Kısaca İran-Irak ve Suriye arasında üçlü bloğa karşı bir ittifak kurulamaz. Ne var ki, üçlüye karşı ittifak olamayanlar, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sözkonusu olduğunda daha geniş bir bileşimle yanyana gelebilmekte, anlaşabilmekte ve hatta orta vadeli ittifaklar kurabilmektedirler.

Bölgemizde geliştirilen üçlü ittifak, Suriye-İran öncülüğündeki bazı girişimler, Türkiye'nin bölgeye müdahalesi vb. gibi bir dizi nokta karşısında "sol" adına takınılan tavrılara kısaca değinmek gerekiyor.

Öncelikle reformist çevrelerin bu noktada kendi gerçek yüzlerini ortaya koydukları daha somut görülüyor. Birleştikleri ortak nokta "Türkiye'nin çıkarları"dır. Başka bir deyişle Kemalist temelde laik Türkiye Cumhuriyeti devletini koruma kaygısı reformcuların çıkış noktasıdır. Öz budur, gerisi süsleme sanatına girer ve inandırıcı değildir!

Karşıdevrimci İP bu işin mimarıdır ve reformistlerin kendi arkasında sıraya girmelerinde öncü rol oynamaktadır. Üçlü ittifak karşısında EMEP'in keskin laflar savurması, resmi bir "savurma"dan öte bir anlam ifade etmez. Bunların da maksadı "Türkiye'nin komşularıyla iyi ilişkiler kurması" üzerine bina edilmiştir. Peki Türkiye niçin komşularıyla iyi ilişkiler kuracakmış? Diğer şeyler bir yana, bu, açıkçası Türkiye'nin üçlü ittifaktan çıkıp yeni bir bölge devletleri ittifakı kurması anlamına gelmez mi? Ve evet bu yeni bir Sada-bad'ın kurulmasına davetiye çıkarmak değil midir?

Sonuçta EMEP bu noktada İP'in ipine sarılmış ve tehlikeli bir yola girmiş bulunuyor. Kötü olanı, bunların etkilerini başkalarına da bulaştırmada çok maharetli olmalarıdır. Böylelerin "Laik" kemalist cumhuriyetin ve ordusunun savunulması "Türkiye'nin bağımsızlığının korunması" telkinlerinin öne geçirilmesi vb. gibi pek çok taktik çıkış esas itibarıyla devrimci harekete sızma amaçlıdır. (Reformcuların kendilerince gözde iki kavramı -DEMOKRASİ ve BAĞIMSIZLIK- sihirli değnek gibi öne sürmeleri tesadüfi değildir. Bu kavramlara yüklenen misyonla amaçlanan küçük burjuva devrimci yapıların güzergahlarını kendilerine çevirmektir. İki sözcük, evrimin başlatılmasının öncüsü olarak gündemde tutulmaktadır. Nitekim son dönemlerde bunun kimi emarelerine rastlamaktayız...)

Bir diğer reformcu çevre olan ÖDP ise, bu nokta da

yine her zamanki tavrını devreye koyarak geçiştirme ve bunu yaparken de emekçi kitleleri, devrimcileri ehlileştirme tutumuyla safını belirledi. Zaten emperyalizme karşı mücadele diye bir dertlerinin olmadığı da biliniyor.

Türkiye devrimci hareketinin üçlü ittifaka karşı devrimci politika mevzisinde bulunması, propaganda ve ajitasyonunda üçlüyü teşhir etmesi olumludur. Ancak bu, politik duruşlarının yeterince isabetli olduğu anlamına gelmez. Şöyle ki, işin içinde Amerikan emperyalizminin başat rol oynamasından hareketle, emperyalizme karşı mücadeleyi ABD'ye karşı mücadeleye indirgeyen bir tekyanlık devrimci güçler içinde de egemendir.

Ülkemiz devrimi bağlamında, üçlü mihrakın teşekkülü çok büyük tehlikeler içermektedir. Güçlü bir antiemperyalist geleneğin yaşanmadığı Kürdistan da tek tek emperyalist devletlere karşı mücadele bağlamında da tutarlı ve istikrarlı bir karşı duruşun görülmediği gözönüne getirildiğinde; bir dizi parti ve çevrenin değişik emperyalist devletlerle ilişkiler geliştirdiği gerçeği bilince çıkarıldığında; yine pekçok parti ve çevrenin bölge gerici devletleriyle ve so-

mut olarak da Kürdistan'ı egemenliğinde tutan işgalci-sömürgeci devletlerle ilişki ve işbirliği içinde bulunduğu olgusu dikkate alındığında, yeni üçlü ittifak ve benzer ittifak adımlarının tehlike sinyalleri daha iyi farkedilmiş olur.

Ülkemizdeki "Batı hayranlığı" ve Batı tarzı sorunlara çözüm bulma hevesi ilk elden batılı emperyalist merkezlere karşı bir hoşgörü ortamının doğmasına yolaçmıştır. Öyleki bugün bir dizi Kürt parti ve grubu "antiemperyalizm Kürtler için lükstür!" diyebilecek noktaya gelebilmişlerdir. Emperyalistlerle ilişki geliştirmek bir meziyet olarak görülmektedir.

Diplomasi adı altında Batı başkentlerinin arşınlanması, kimi Kürt grupları arasında yarışa dönüştürülmüş bulunuyor. Bu yarışta bir adım önde olanlar bununla övünmektedirler. vb. ... Dolayısıyla, bu şartlarda üçlü bloka karşı güçlü bir Kürt ulusal muhalefetinin doğmasının şartları yoktur. Yine ABD karşıtlığı çerçevesinde buluşmaları ve bir ortak hat oluşturmaları imkansızdır. Çünkü ABD ile iyi ilişkiler kurma fikri iliklerine kadar işlemiştir. Fakat aksi yönde, yani Amerika'nın başında bulunduğu ittifakın içine dahil olma bağlamında, kimi Kürt partileri arasında yeni gelişmelere tanık olmanın zemini vardır.

Batılı merkezlerden ve bölge gerici güçlerinden medet ummak yerine; devrimci güçlerin ortak mücadele kabiliyetini geliştirmek, devrimci dayanışma ve halkların kardeşliği temelinde kavgayı yükselterek halklara karşı kurulmuş her türlü ittifaka karşı savaşı derinleştirmek tercih edilecek biricik yoldur.

Bu yol Bolşevik Parti'nin yoludur!

10 Ağustos 1997 X

Güney Kürdistan işgali ve PYSK

TC'nin Güney Kürdistan'ı işgal hareketi hakkında PYSK, 15 Mayıs 1997 tarihinde bir basın açıklaması yaptı...

Basın açıklamasını yapan PYSK, lafta kendisine sosyalist sıfatını takan, başta Kürdistanlı işçi ve emekçilere, Kürdistan'ın bağımsızlığı, özgürlüğü ve Sosyalizme varmak için mücadele ettiğini ilan eden bir Partidir. Kendisini böyle tanımlayan bir partinin savunduğu siyaset ve pratiği de öyle olmalı ki, teori ve pratik uyumluluğundan söz edilebilir. Lafta sosyalist olan PYSK'nın, teori ve pratiğinin uyumlu olmadığını iddia etmek yanlış olur. Sorun, pratikte uyulan teorinin kendisindedir. Yani PYSK'nın teorisi, savunduğu siyaset yanlıştır. Bu yanlış siyasete uygun olan pratiği de buna bağlı olarak yanlış olmaktadır. Pratikte savunduğu siyaseti de bunu göstermektedir. Burada, somut açıklamaya değinerek, PYSK'nın Sosyalizmle ilgisi olmadığını göstermeye çalışacağız.

Her sınıf, kendi sınıf çıkarları doğrultusunda, bir başka sınıfa karşı mücadelesini verir. Şu ya da bu sınıfı temsil etme iddiasında olan herhangi bir parti, günlük siyasi faaliyetleriyle de tavrını belirler ve bu siyaset temelinde de hangi sınıfın temsilcisi olduğu ortaya çıkar. "Pratik kişinin aynasıdır, lafa bakılmaz" sözü, bu konuda önemlidir.

PYSK'nın politikasının çıkış noktası, bilimsel Sosyalizm değil, Kürt milliyetçiliğidir. Marksist-leninistler, ulusal sorun ve sömürgeler sorununda siyasetlerinde çıkış noktası olarak proleter dünya devrimini alırlar, proletarya enternasyonalizmini savunurlar. Proletarya enternasyonalizmi yaklaşımı temelinde, PYSK'nın basın açıklamasından hangi görüşü savunduğuna bakalım. PYSK, Kürdistanlı tüm Kürt örgütlerine şu çağrışı yapmaktadır:

"Böylesi günlerde aramızdaki ilişkileri güçlendirerek ve çelişkileri bir yana iterek, ortak davamız için ortak düşmana karşı sesimizi yükseltmeli, birbirimizin yardımına ve desteğine koşmalıyız." (Nu Roj sayı 37, sayfa 11)

Sosyalist olduğu iddiasında olan PYSK, hiç sınır koymadan, Barzani KDP'si, Talabani YNK'sı, Burkay'ın PSK'sıyla vb. örgütlerle "ortak dava"ya sahip olduğunu ilan etmektedir. Nedir bu ortak dava? Ulusal sorun.

Peki ama, ulusal sorunda da, sosyalist olma iddiasına sahip olanlarla, işbirlikçi feodal ve burjuvaların ortak bir yanı var mıdır? Bu "ortak yan"ın ulusal kurtuluş için mücadelede rolü nedir? Milliyetçiliğe karşı mücadelede sosyalistlerin görevi nedir? Görülen, PYSK'nın bu sorulara yanlış cevap verdiğidir.

PYSK, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için mücadelede samimiyse, o zaman yine adı verilenlerle ortak bir yanı öne çıkaracağına, onların düşman olduğunu bilince çıkarmaya ağırlık vermelidir. Öyle ya, IKDP, YNK, PSK ve evet PKK de Kürdistan'ın özgürlüğünü, varolan devletlerin varlığı koşullarında elde edilebilecek bir otonomi ya da en iyi halde federasyon savunusu temelinde ele almak-

tadırlar. PYSK eğer bunlarla aynı davaya sahipse, o zaman, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğünü sosyalist bir yaklaşımla ele almamaktadır. Ya da bu tavrıyla, kendi siyasetinden, ulusal baskıya karşı mücadele adına uzaklaşmıştır. Ortak davaya sahip olduğu söylenen KDP ve YNK sömürgeci ve emperyalist devletlerle işbirliği içinde değil midir? Bunların kendi aralarındaki çatışmalarının esas gerekçesi, kimin iktidar olacağı sorunu değil midir? Ve bu iktidar mücadelesinde, bizzat Kürdistanlı işçi ve emekçileri birbirine de kırdırmıyorlar mı? Bu sorulara verilecek tek cevap, evettir! PYSK'nın bunlarla hangi ortak davaya sahip olduğunu sormaya da hakkımız var.

PYSK'ya göre tüm Kürt örgütlerinin düşmanı da aynıymış? Anda yürüyen savaşın faşist Türk devletiyle olduğu bilince çıkarıldığında bu tavır, Irak, İran ve Suriye devletlerini düşman devletler olmaktan çıkarmıyor mu? Böyle değilse eğer, o zaman, Kuzey Kürdistanlıların, Güney ve Doğu Kürdistanlıların kurtuluşu için mücadele edecekleri düşman nasıl bir düşman oluyor? KDP ve YNK gibi örgütlerin işçi ve emekçilerin kurtuluşu için mücadele etmediklerini de bildiğimizde düşman, hakim sınıflar, yani kapitalistler olmadığına göre, o zaman da PYSK'nın hepimizin ortak düşmanı kapitalizm-emperyalizmdir demesinin de temeli yoktur. Yok eğer bunu öne sürecekse, o zaman da KDP ve YNK gibilerini temize çıkarmaktan ve kitlelerin bilincini karartmaktan başka bir şey yapmamaktadır.

Nedir bunların ortak olan yanı? Bu ortaklık, ulusal kurtuluş adına, sosyalist olma iddiasında olan PYSK'dan feodal işbirlikçi olan KDP'ye kadar tüm örgütleri birleştiren milliyetçiliklerdir. Bu yüzdendir, PYSK'nın bir yandan Sosyalizm'den bahsederken, diğer yandan ise antikomünistlerle, işbirlikçilerle birliği ve ortak davaya sahip olduğunu savunması. Bu yüzdendir, PYSK'nın Kürdistan'ın işçi ve köylülerine, Kürdistanlı patron, ağa, sömürgeci ve emperyalist devletlerin işbirlikçileriyle birlikteliği savunması.

PYSK'nın savunduğu birlik, ulusal birliktir. Burjuvazisizlik, feodal toprak ağalarıyla işçi ve emekçileri birleştirmek. Ulusal kurtuluş adına sınıflar arasındaki farklılıkları silmek ve hepsinin birliğini savunmak Marksizm-Leninizm değil, burjuva milliyetçiliğidir. Burjuva milliyetçileri ve en başta da burjuvazi, işçi ve emekçileri kendi bayrağı altında toplamak için, özgürlük ve eşitlik için mücadele verdiklerini döne döne anlatır, işçileri köylüleri aldatırlar. Buradaki tavrıyla PYSK da bu siyasete ortak olmaktadır.

PYSK, bir yandan ortak dava ve ortak düşmana sahip olduklarını söylerken, her ne hikmetse, basın açıklamasında faşist Türk devleti dışındaki sömürgeci ve emperyalist devletler hakkında hiçbir şey söylememektedir. Ve bu olgu, aynı zamanda ortak düşmandan kastedilenin sadece Türk devleti olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu siyasetin sosyalist olmakla hiçbir alakası yoktur.

Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için, her şeyden önce emperyalizme, Kürdistan'ı ilhak eden sömürgeci devletlere ve Kürdistan'daki egemen burjuva ve feodal güçlere karşı mücadele gerekir. Kürdistan'da yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler, ulusal bilinç temelinde değil, sınıf bilinci temelinde örgütlenerek; Türkiye, Irak, İran ve Suriye'deki tüm sınıf kardeşleriyle birleşerek, ortak düşman olan kapitalist sınıfa karşı mücadele ederek bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşacaklardır. Bunun için de, adı geçen devletlerin sınırları çerçevesinde, sözkonusu devleti yıkmak için mücadele etmeleri gerekir. Basın açıklamasında PYSK, işçi sınıfının ve emekçilerin sınıfsal mücadelesini bir kenara bırakmıştır.

PYSK, KDP ve YNK'ya şu çağırıyor yapmaktadır:

"Türk ordusu Güney Kürdistan'ın topraklarına saldırarak yıkmak; yakma hareketine giriştiğinden öncelikle IKDP ve YNK'nın bu saldırıya karşı seslerini bekliyoruz. (...) IKDP ve YNK'nın Türk ordusuna karşı sessiz tavırları düşmana cesaret verecek bir tutumdur. (...) Beklentimiz bu iki siyasi gücün TC'nin işgaline karşı tutum takınmalarıdır." (aynı yerde)

Sorunu, KDP ve YNK'nın Türk ordusuna karşı sessiz davrandığı gibi ortaya koymak, en iyimser değerlendirmeye siyasi körlüktür.

Faşist Türk ordusunun Güney Kürdistan'a girmesi öncesinde, sömürgeci Türk devletiyle anlaşılan KDP değil mi? Güney Kürdistan'a işgal hareketi bunların ortak anlaşması temelinde gerçekleşmedi mi? Harekatın başlatıldığı gün Ankara'da, ABD ve İngiliz emperyalistleriyle ve faşist Türk devletinin temsilcileriyle KDP ve YNK heyetleri toplantı halinde değiller miydi? Silopi'de, PKK'ye karşı savaşın daha iyi yürütülmesi için KDP'liler faşist ordu temsilcileriyle sürekli olarak buluşmadı mı? vb. vb..

Böylesi bir durumda kalkıp da KDP ve YNK'dan "suskunluklarını bozup, tutum almalarını talep etmek, gerçekleri karartmaktır. Karşıdevrimci ve işbirlikçi güçleri şirin göstermektir. İşçi ve emekçilerin bilincini köreltmektir. İşçi ve emekçilerin bilincini köreltenlere de sosyalist denmez!

PYSK'nın basın açıklamasındaki bir sorun da PKK ile ilgili tavrındadır. Sözkonusu tavrı şöyledir:

"Aynı hassasiyeti ve sorumluluğu PKK'nın de göstermesi şart ve gereklidir. PKK Türk askeri güçlerinin saldırılarına zemin hazırlayacak her türlü davranıştan kendini alıkoymalıdır." (aynı yerde)

Güney Kürdistan'da faşist Türk ordusunun yürüttüğü savaşın nedenlerini biraz olsun bilenler, PYSK'nın burada ki tavrının, gerçekte Türk devletine karşı mücadelede, Güney Kürdistan'ın bir üs olarak kullanılmamasını savunmak olduğu; faşist Türk ordusunun Güney Kürdistan'a saldırısının zemininin PKK tarafından hazırlandığını ve bu nedenle de bu saldırıya zemin hazırlayan PKK'nın "suçlu ve sorumlu" olduğu anlamına geldiğini görebilecektir. Bu tavrıyla PYSK, aslında ortak düşman olarak gösterdiği Türk devlete karşı mücadeleyi değil, uzlaşmayı savunmaktadır. PYSK burada kölelere, köleliklerini kabul etmeyi, aksi halde köle sahiplerinin hışmına uğrayacaklarını vazetmektedir. PYSK, PKK'ye "Türk askeri güçlerinin saldırılarına zemin" hazırlamayın derken, faşist Türk devletinin Güney

Kürdistan'a saldırısına gerekçe olarak gösterdiği "PKK'nın bu bölgedeki varlığı ve bu bölgeden sızarak Türk devletine karşı saldırılarda bulunduğu için Kuzey Irak'a girilmiştir" vb. gerekçelerle, aynı yerde buluştuğunu bile farketmemektedir. Faşist Türk devletine göre, saldırının zeminini yaratan PKK'dir, PYSK'ya göre de...

Sınıfsal yaklaşımın unutulup, ulusal yaklaşımın öne çıktığı yerde, ulusal baskıya karşı olma adına emperyalist devletlerden medet ummak da doğaldır. PYSK da emperyalist güçlerden medet ummakta ve şu çağırıyor yapmaktadır:

"Aynı zamanda uluslararası kurum ve kuruluşları da, Türk ordusunun bu saldırgan tutumuna karşı tavır almaya, Türk ordusunun askeri operasyonlarını uluslararası platformlarda kınamaya ve teşhire davet ediyoruz. Kürt halkının gerçek dostları ancak böylesi dar günlerde belli olur." (aynı yerde)

Sözkonusu edilen kurum ve kuruluşların hepsi, emperyalist güçlerin hizmetinde olan ve "haksızlıklara" karşı çıkar görünüp kitleleri aldatan kurum ve kuruluşlardır. Bu kuruluşlardan medet ummak, abesle iştigaldir. Bunun ötesinde de kitlelere emperyalistlerin kurum ve kuruluşları hakkında yanlış bir beklenti sunarak, kitlelerin bilinci karartılmaktadır.

Varsayalım ki, bu kurum ve kuruluşlar formel bir tavrı, faşist Türk devletinin işgal hareketini kınadılar. O zaman bunlar Kürt halkının gerçek dostları mı olacak? PYSK'ya göre evet. Kendisine sosyalist sıfatını takanlar, emperyalist kurum ve kuruluşları, kendi işlerine geldiği gibi tavrı ta-kindıkları ölçüde, halkın dostu olarak gösterecek kadar ileri gitmektedirler. Bu, ancak burjuva milliyetçi tavrı olabilir, sosyalist tavrı değil.

Kürt halkının gerçek dostları, değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerdir. Kendine sosyalist diyenler, ortak düşman tespitini sınıfsal temelde ele almak zorundadır. Ortak düşman, tüm dünyada egemen olan kapitalist-emperyalist sistem ve tüm ülkelerin hakim, burjuva sınıfıdır.

Çalışmasının merkezine, baskıya ve sömürüye karşı mücadeleyi koymayan, kapitalist-emperyalist devletlere karşı mücadeleyi örgütlemeyen; uluslararası işçi sınıfını ve ezilen halkların birliğini savunmayan ve dayanışmasından yana olmayan; bu doğrultuda teori-pratik birliğini sağlamayan ve mevcut devlet iktidarını yıkmak için şiddete dayalı devrimi savunmayan bir parti veya grup, ne komünisttir, ne de devrimci. PYSK'nın PYSK olmasındaki temel güdü de ulusallıktır zaten. Bundan sonraki dönemde de, somut olaylara ilişkin takınılan tavırları ortaya koyarak, PYSK'nın sosyalistliğinin gerçek sosyalistlikle ilişkisinin olmadığını göstermeye çalışacağız.

İşgalci, faşist Türk ordusu Kürdistan'dan defol!

Yaşasın Kürt ulusunun ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi!

Yaşasın Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkı!

Kahrolsun emperyalizm ve sömürgeci devletler!

Yaşasın dünya işçilerinin ve emekçilerinin birliği!

Bijî Partîya Bolşewîk (Kurdîstana Bakur)!

...den Roja Bolşevik okuyucusu

31 Mayıs 1997 X

Örgütlenme anlayışımız üzerine bir kez daha...

Burada ele almak istediğimiz, genel olarak örgütlenme sorunu değil, Kuzey Kürdistan'da Bolşevik bir partinin inşası ve bu partinin Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) ile ilişkisi sorunudur...

Bilindiği gibi partimiz, 1988'de "Örgütlenme Sorunları Üzerine" bir konferans yaptı. Bu konferansta, "İllegal Çalışma Kuralları", "Poliste, Tutukevinde, Mahkemede Devrimci Tavrı" konularının yanı sıra, önceki tüzüğün eleştirisi yapılarak yeni tüzüğümüz de ortaya kondu.

Tüzük açıklamalarında, eski tüzük eleştirilirken Kuzey Kürdistan'da bölgenin milli özelliğini gözönüne alan özel bir örgütlenmenin gerektiği belirtildi. Söz konusu açıklama şöyleydi:

"Eski tüzüğümüz, Kuzey Kürdistan'daki örgütlenmeyi, diğer bölge örgütlenmeleri düzeyinde ele almakta; Kürdistan bölgesinin kendine özgü milli sorunlarının orada özel bir örgütlenme gerektirdiğini kavramamaktadır." (Bolşevik sayı 23, sayfa 14)

Kuzey Kürdistan'da özel bir örgütlenmenin gerekliliğinin bilincinde hareket eden Konferans, tüzüğün "Partinin Yapısı" bölümüne bu örgütlenmeye ilişkin bir madde ekledi. Söz konusu madde şöyleydi:

"TKP/ML(B), Kuzey Kürdistan'da, bölgenin milli özelliklerini dikkate alan seksiyon örgütlenmesi oluşturur.

- Kuzey Kürdistan seksiyonu, tüm Kuzey Kürdistan bölgesinde yaşayan tüm milliyetlerden komünistleri kendi çatısı altında örgütler.

- Seksiyon, parti programını ve parti siyasetini bu bölgede hayata geçirme yükümlülüğüne sahiptir. Kürdistan'la ilgili tüm sorunlarda parti programı çerçevesinde özerktir.

- Seksiyon merkezi, doğrudan doğruya TKP/ML(B) Merkez Komitesine bağlı olarak oluşturulur." (agd, sayfa 6)

Burada söylenenler, Kuzey Kürdistan'da örgütlenmeye nasıl yaklaştığımızı, en temel noktalarda ortaya koymaktadır.

Kuzey Kürdistan-Türkiye çapında merkezi, birleşik bir parti; ortak programa sahip olmak; bölgesel, milli özelliklerin gözönüne alındığı bir örgütlenme ve Kuzey Kürdistan'daki örgütün parti programı çerçevesinde Kürdistan'la ilgili sorunlarda özerkliğe sahip olması.

İçinde bulunulan koşullarda bu örgütlenmeyi gerçekleştirmenin ilk adımının ne olacağı konusunda yapılan tespitse şöyleydi:

"Bugünkü şartlarda bu görev merkezi düzeyde bir Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütlenme Komisyonu kurularak ele alınacaktır." (agd, sayfa 51)

Örgütlenme Konferansı'nda karar altına alınan bu anlayış temelinde hareket edilmiş ve 4. Kongremiz öncesinde bir Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütlenme Komisyonu oluşturulmuştur.

Komisyonun oluşturulması sürecinde, tüzükte ortaya konan anlayışın geniş bir açılımı Bolşevik Partizan sayı 57'de yapıldı. Söz konusu makalede, yukarıda aktardığımız tavırlar ve alınan kararın hangi anlayışla alındığı açıklandı. Birçok şeyin yanı sıra şu tespitler de yapıldı:

"Özetlersek, aynı politik koşullar altında mücadele eden, aynı düşmana sahip olan değişik ulus ve milliyetlerden proleterlerin, tek bir partide örgütlenmeleri komünistlerin çıkış noktası olmak zorundadır. Aynı düşmana sahip olanları ayrı örgütlere bölmek, başta proletaryanın sınıf mücadelesine ve aynı zamanda ezilen ulus ve milliyetlerin özgürlük davalarına ihanet etmektir. Birliğin olmadığı koşullarda, bu birliğin yaratılması için mücadele, yürütülmesi gereken temel mücadeledir. Birliği sağlamanın yolu da, başta ezen ulus şovenizmine olmak üzere, her türlü milliyetçiliğe karşı savaşımdan geçer." (Bolşevik Partizan sayı 57, sayfa 19)

"Aynı politik koşullar ve aynı düşmanın varlığı, ayrı ayrı devrim stratejileri ile programları değil; bir devrim stratejisi ve ortak bir programı zorunlu kılar. Bir devrim stratejisine ve ortak bir programa sahip olmak ise, ortak örgütlenmeyi gerektirir. Fakat, ortak bir program temelinde örgütlenmek, değişik bölgelerin farklılıklarını, gözönüne almamak anlamına gelmez.

İbrahim KAYPAKKAYA yoldaşın doğru olarak ortaya koyduğu yaklaşımını yukarıda da aktardık. Bu doğru yaklaşımına rağmen, İbrahim KAYPAKKAYA yoldaşın ortaya koymadığı şey, Kuzey Kürdistan'ın özelliklerini gözönüne alan farklı bir örgütlenmenin gerekliliğidir. Bu bağlamda, Örgütsel Konferansımızın çizgimizi geliştirdiği yön de bu yöndür. Kuzey Kürdistan'ın milli özelliklerini gözönüne alarak, ortak bir program temelinde ör-

gütlenme, ne bütün ile ayrı bir örgütlenmedir, ne de Kuzey Kürdistan'ın milli özelliklerini gözardı eden bir örgütlenme biçimidir.

Kararda da açıklandığı gibi, «Seksiyon ... Kürdistan'la ilgili tüm sorunlarda parti programı çerçevesinde özerktir». Böyle bir örgütlenme biçimi ardında yatan anlayış, yine Lenin ve Stalin'e dayanmaktadır." (aynı yerde)

"Kuzey Kürdistan Seksiyonu, Kuzey Kürdistan'da yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden proleterleri ve emekçileri, bir devrim stratejisi ve ortak bir program temelinde merkezi bir partide örgütlenme görevine sahiptir." (sayfa 24)

5. Kongre'ye kadarki dönemde, Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütlenme Komisyonu, ulusal sorunla ilgili değişik gelişmelere tavır takınmış ve değişik Kürt örgütleriyle ideolojik mücadele yürütmüştür. Örgütsel alanda ise, kayda değer bir ilerleme sağlanamamıştı (içinde bulunulan koşullarda ve güç gözönüne alındığında, Komisyon bunu yapabilecek durumda da değildi).

5. Kongre öncesinde yapılan değerlendirmeler ve yürütülen tartışmalarda, seksiyon örgütlenmesinin aslında, bir anlamda ayrı bir parti örgütlemek anlamına geldiği bilinçlere çıkarıldı. Bu temelde Kuzey Kürdistan'daki örgütlenmeye seksiyon yerine parti adının verilmesinin doğruluğu konusunda görüşler oluştu. 5. Kongre'de Partimizin adı Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) olarak değiştirildi. Sözkonusu değişikliğin gerekçeleri ve alınan karar, Bolşevik Partizan sayı 87'de yayınlandı. Alınan kararın bir bölümü şöyledir:

"... Ülke isimlendirmesi, partinin kendini bir Bolşevik Enternasyonal'in adı geçen ülkedeki temsilcisi olarak gördüğünü vurgulamak amacıyla, Bolşevik Parti isimlendirmesinin ardına ek olarak konacaktır.

Bu durumda Partimizin ismi tam olarak «BOLŞEVİK PARTİ (Kuzey Kürdistan-Türkiye)» olacaktır. Kısa yazımı BP(KK-T)'dir.

Parti, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de yaşayan ırkı, milliyeti, cinsiyeti, dini, mezhebi ne olursa olsun tüm komünistlerin partisidir." (Bolşevik Partizan sayı 87, sayfa 12)

5. Kongremiz Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütlenme Komisyonu'nun durumunu ve çalışmalarını da değerlendirdi. Bu konuda yürüyen tartışmalarda, Kuzey Kürdistan'da Bolşevik bir örgütün inşa edilebilmesi için, anda kavranacak esas halkanın, bu çalışmayı yürütebilecek kadroların yaratılması olduğu bilince çıkarıldı.

Bilince çıkarılan bir başka şey de, bu görevin yerine getirilmesinin, az sayıda yoldaşın, Komisyonun görevlendirilmesiyle gerçekleşmeyeceği; görevin tüm partinin ve yoldaşların görevi olduğudur.

Bunları gözönüne alan Kongre, bu görevin yerine getirilmesi için, bütün Partinin önüne Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) için özel ajitasyon, propaganda ve örgütlenme görevini koydu.

5. Kongre ertesinde yapılan bazı seminerlerde ve sözlü tartışmalarda, "seksiyeon" tanımı yerine "parti" tanımının kullanılmasının, bizim örgütsel anlayışımızda

herhangi bir değişikliğin olduğu anlamına gelmediğini açıklamaya çalıştık.

Bolşevik Partizan sayı 90'da da, yazılı eleştiri getiren bir yoldaşın eleştirilerine verilen cevapta, sorunun değişik yanları ortaya kondu.

Bütün bu sürecin sonunda, 6. Kongremize hazırlık döneminde ve Kongredeki tartışmalarda ortaya çıkan olgu, Kuzey Kürdistan'da yaratılmak istenen örgütün, partinin ve bunun merkezi, birleşik partiyle ilişkisinin bütünlük içinde kavranmadığıdır.

Tartışmalarda gelen eleştirilerden biri, bizim RSDİP'in deneyimine uygun davranmadığımız, merkezi bir parti yerine iki ayrı parti yapısını savunduğumuz ve böyle olduğu için de Lenin ve Stalin'in ortaya koyduğu yaklaşımlara uygun davranmadığımız biçimindedir.

Gelen diğer bir eleştiri ise, "iki ayrı partiyi savunmak doğrudur. O zaman gecikmeden bu yönde hareket edilmeli ve BP(KK-T) ikiye ayrışmalıdır. Ayrışmanın hemen gerçekleştirilmemesi yanlıştır" vb. biçimindedir.

Her iki yaklaşım da, bizim görüşlerimizin kavranmaması temelinde yükselmekte ve tavrımızı yanlış yorumlamaktadır.

Bu yanlış yorumların yapılabilmesinin değişik gerekçeleri vardır. Fakat, vurgulanması gereken iki nokta var:

a) Tavrımızı olumlu ortaya koymada, bu sorunun üzerine fazla yoğunlaşmadık. Bunda, takındığımız tavra herhangi bir eleştirinin gelmemesi de rol oynamıştır.

b) Rusya'da marksistlerin dağınık olan örgütleri birleştirmek için mücadelede, hep vurguladıkları yan birlik yanı olmuştur. Bizim durumumuzda ise, Kuzey Kürdistan'ın özelliklerini gözönüne alan bir örgütlenmenin gerekliliğini kavratmak için, üzerinde durduğumuz yan, ayrı, özel bir örgütlenme olmuştur. Bu yapılırken yer yer kullandığımız "iki ayrı örgütüz", "kardeş örgüt" vb. ifadeler, ayrı, özel örgütlenmeden ne anladığımızın gözönüne alınmaması, ya da kavranmamasına bağlı olarak yanlış yoruma yol açmıştır.

Bütün bunlar gözönüne alındığında, sorunun kavranması için görüşlerimizi bir kez daha ve değişik yanlarıyla ortaya koymamız gerekmektedir...

Çıkış noktası nedir?

Ülke devrimi mi, dünya devrimi mi?

Kendisine marksist-leninist diyenlere, hedefiniz nedir diye sorduğunuzda, hemen hepsi şu cevabı verir: Sömürsüz, sınıfsız bir dünya!

Kendisine marksist-leninist diyenler, hedefin ne olduğu konusunda laf düzeyinde birleşirler. Bu birliktelik, hedefe nasıl varılacağı, hedefe varmak için mücadele ederken çıkış noktasının ne olduğu sorularına verilen cevaplarda, ne yazık ki birçok halde ortadan kalkmaktadır.

Tüm dünyada devrimin aynı anda gerçekleşmeyeceği ve bu hedefe ulaşmak için, ilkönce şu ya da bu ülkede ve giderek ülkelerde devrimin gerçekleşmesi gerektiği gerçeği; çoğu kez çıkış noktasının tek tek ülkeler, o

ülkelerdeki komünistlerin kendi ülkelerinin devrimini çıkış noktası alması gerektiği biçiminde yorumlanmakta ve proleter dünya devrimi, çıkış noktası olmaktan çıkarılmaktadır.

Gerçek marksist-leninistlerle sözde marksist-leninistleri ayıran en temel noktalardan biri, proleter dünya devriminin çıkış noktası alınıp alınmadığıdır.

Bir komünist, kendi isteğinden bağımsız, doğduğu ülkede, o ülkenin dilini, törelerini bildiği ve proleter dünya devrimine en büyük katkısı, verimi o ülkede yapabileceği için mi o ülkede devrim için mücadele etmektedir? Yoksa, her şeyden önce "benim ülkemin devrimi önemlidir" diye mi soruna yaklaşmaktadır? Birincisi marksist-leninist tavrıken, ikincisi, marksist-leninist olma adına milliyetçi, dar ulusal çerçevede hareket eden bir tavidir.

Biz komünistlerin sömürsüz, sınıfsız bir dünya hedefine varmada çıkış noktamız, proleter dünya devrimidir. Proleter dünya devrimi çıkış noktası alınmadan, sınıf mücadelesi bu bakış açısıyla verilmeden sömürsüz, sınıfsız bir dünya hedefine de varılamaz.

Sorunu doğru kavramak için öncelikle şunlar kavranmak zorundadır: Sömürsüz, sınıfsız bir toplumu kurmak için, kapitalist sistemin, sermayenin egemenliğinin tüm dünyada yıkılması gerekir. Sermayenin egemenliğini yıkacak olan sınıf, kendisinin kurtuluşuyla birlikte tüm insanlığın kurtuluşunu da gerçekleştirebilecek, bizzat kapitalist sistemin ürünü olan ve sonuna dek devrimci olan tek sınıf, işçi sınıfıdır, proletaryadır.

Sermayenin egemenliği uluslararasıdır. Bu yüzden, bütün ülkelerin işçilerinin kurtuluş mücadelesi de, ancak bu mücadele, uluslararası sermayeye karşı ortak bir mücadele olduğu zaman başarıya ulaşabilir.

Marks'la Engels, Komünist Partisi Manifestosu'nda bu düşüncüyü, "**Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!**" şiarıyla dile getirmişlerdir.

Yine Marks'la Engels, "*İşçilerin anavatanı yoktur*" tespitini de yapmışlardır. Çokça yanlış yorumlanan bu tespitin gerçek içeriğini Lenin, şöyle ortaya koymaktadır:

"«İşçinin anavatanı yoktur» -bu, a) onun ekonomik konumu ulusal değil, bilakis uluslararasıdır; b) onun sınıf düşmanı uluslararasıdır; c) onun kurtuluşunun koşulları da uluslararasıdır; ve d) uluslararası işçi birliğinin ulusal birlikten **daha önemli** olduğu anlamına gelir."

(İnes Armand'a 20 Kasım 1916 tarihli mektuptan, "*Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu Üzerine*" adlı derleme, Almanca, sayfa 503, Dietz Verlag)

Proleter dünya devriminin çıkış noktası alınması, devrim için mücadelede, uluslararası işçilerin birliği sorununun çıkış noktası alınması ve yürütülen her mücadelenin, bu amaca hizmet edip etmediğinin hesabının yapılmasıdır. "Kendi ülkesinde" devrim mücadelesini vermekle, işçilerin uluslararası birliğinin çıkış noktası alınması birbirini tamamlayan unsurlardır. Sorun, hangi bakış açısıyla soruna yaklaşıldığındadır.

Bütünle parça ilişkisi, tam da bu noktada gündeme gelmektedir. Parça mı bütüne, yoksa bütün mü parça-ya bağlı ele alınmaktadır? Komünistler, soruna proleter

dünya devrimi açısından yaklaştığından, parçayı bütüne bağlı ele alırlar.

Sınıf örgütlenmesi mi, ulusal örgütlenme mi?

Bu noktada sorun şu ikilemde düğümlenmektedir: Değişik ulus ve milliyetlerden işçiler, ulusal ve milliyet farklılıklarına göre mi örgütlenecek? Yoksa, tüm ulus ve milliyetlerden işçiler, ortak sınıfsal çıkarları temelinde, ulus ve milliyet farkı gözetmeksizin, birlikte mücadele vermek için ortak bir örgütlenme yolunu mu seçecek?

Marksist-leninistlerin çıkış noktası proleter dünya devrimi olduğuna göre, taraf oldukları da tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesidir. İşçi ve emekçilerin ulusal temelde örgütlenmesi, işçi sınıfının uluslararası birliğine zarar veren, işçileri ve emekçileri ortak bir mücadelede birleştirme yerine, onları parçalayan bir örgütlenmedir.

Uluslararası düzeyde işçi sınıfı hareketinin birliğinin sağlanması düşüncesi, çok uluslu devletler için de geçerlidir. Kuşkusuz, işçilerin birliğinin sağlanması için, bu birliği sağlayabilecek bir Komünist Partinin varlığı önkoşuldur.

Aynı politik koşullar altında mücadele eden, aynı düşmana sahip olan değişik ulus ve milliyetlerden proleterlerin, **tek bir partide** örgütlenmeleri, komünistlerin örgütlenmedeki çıkış noktası olmak zorundadır. Bu örgütlenme, değişik ulus ve milliyetlerden işçilerin birliğini sağlamak için atılacak en temel adımdır. Enternasyonal örgüt tipinin önemi konusunda Stalin şunları söylemektedir:

"Örgüt tipi sadece pratik çalışmaya etki yapmaz. Aynı zamanda işçinin bütün manevi yaşamı üzerinde silinmez izini bırakır. İşçi, örgütünün yaşantısını yaşar, manevi olarak orada gelişir ve orada eğitilir. Örgütü ile ilişkide olan, orada her defa diğer milliyetlerden yoldaşlarına rastlayan, ortak kolektifin yönetimi altında onlarla birlikte ortak mücadele yürüten işçi, işçilerin **her şeyden önce** bir sınıf ailesinin üyeleri, sosyalizmin birleşik ordusunun üyeleri oldukları düşüncesi ile kaynaşır. Ve bu, işçi sınıfının geniş kesimleri için muazzam bir eğitici önem taşır.

Bunun için enternasyonal örgüt tipi, arkadaşlık duygularının okuludur, enternasyonalizm yararına en güçlü ajitasyondur.

Milliyetlere göre örgütlenmede ise durum farklıdır. Milliyet ilkesi temelinde örgütlenmiş olan işçiler, ulusal kabuklarına çekilir, örgütsel engellerle birbirlerinden ayrılırlar. İşçiler arasında **ortak meseleler** değil, fakat işçileri birbirinden ayıran şeyler vurgulanır. Burada işçi **her şeyden önce** ulusunun bir üyesidir: Yahudi, Polonyalı vb. Örgüt içinde **ulusal** federalizmin, işçileri ulusal içine kapanma doğrultusunda eğitmesinde şaşılacak bir şey yoktur." (Stalin, Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, sayfa 78, İnter Yayınları)

Burada ortaya konan yaklaşım, Parti ve Parti'nin tüm örgütleri için geçerli olduğu gibi, işçi sınıfının diğer tüm örgütleri için de geçerlidir.

Çok uluslu devletlerde de komünistlerin örgütlenmedeki çıkış noktası, ulusal değil sınıfsaldır, tüm ulus ve milliyetlerin proleteryasıdır.

Tezler halinde örgütlenme anlayışımız

–Sömürsüz, sınıfsız bir dünya kurma mücadelesinde çıkış noktamız, proleter dünya devrimidir.

–Sömürsüz, sınıfsız bir dünyayı kurabilmek için kapitalist-empyalist sistemin yıkılması gerekir.

–Bu görevi yerine getirebilecek olan sınıf, bizzat kapitalizmin ürünü olan, kendisiyle birlikte tüm insanlığı kurtaracak ve sonuna dek devrimci olan tek sınıf proleterya'dır.

–Sermayenin egemenliği uluslararasıdır. İşçi sınıfının kurtuluşunun koşulları da.

–Bütün ülkelerin işçilerinin kurtuluş mücadelesi, ancak bu mücadele, uluslararası sermayeye karşı ortak bir mücadele olduğu zaman başarıya ulaşabilir.

–Uluslararası işçi sınıfı hareketinin birliğinin örgütsel düzeydeki birliği, değişik ülkelerin Komünist Partilerinin birliği olan **Enternasyonal**dir.

–Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye), Uluslararası Komünist Hareketin bir parçasıdır.

–Kuzey Kürdistan-Türkiye işçi sınıfı hareketi, uluslararası işçi sınıfı hareketinin bir parçasıdır.

–Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler, aynı siyasi koşullar altında yaşamakta ve aynı düşmana sahiptirler: Faşist Türk devleti.

–Faşist Türk devletini yıkmak, ortak bir programı, bir devrim stratejisini gerektirir.

–Aynı politik koşullar altında mücadele eden, aynı düşmana sahip olan değişik ulus ve milliyetlerden proleterlerin, **tek bir partide** örgütlenmeleri, komünistlerin örgütlenmedeki çıkış noktasıdır.

–Tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin yekpare bir partide birleşmesi, merkezi bir partinin örgütlenmesi, yerel ve bölgesel durumlara göre özerkliği dışlamaz, tersine önşart koşar.

–Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye), Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırları içinde yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin birleşik Komünist örgütüdür.

–Bu birleşik parti, kendi içinde Bolşevik Parti (Türkiye) ve Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ı barındırır.

–Kuzey Kürdistan'ın milli özelliklerini gözönüne alan özel bir örgütlenme, birleşik partiden bağımsız, tümünden ayrı bir örgütlenme değildir.

–Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan), Bolşevik Parti (Türkiye)'nin Türkiye'de yapacağı çalışmadaki gibi, birleşik partinin ortak programı temelinde ve çerçevesinde Kuzey Kürdistan'da özerkliğe sahip olan Komünist örgütüdür.

–Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan), Kuzey Kürdistan'da yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden proleterleri ve emekçileri, bir devrim stratejisi ve ortak bir program temelinde merkezi bir partide örgütlenme görevine sahipken, Bolşevik Parti (Türkiye) de, Türkiye bölümünde bu göreve sahiptir.

İsimlendirme ve ilişki sorunu

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) hakkında yürüten tartışmalarda sorunun karmaşıklığı ve yaklaşımımızın özü kavranmadığında işin içinden çıkılmayan sorun; birleşik partinin adının Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) olması, Kuzey Kürdistan'daki örgütün adının da Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) olması ve bunlar arasındaki ilişkinin nasıl olacağıdır...

Bu karmaşıklığa bir de *"bir parti içinde iki parti"* tespiti eklenince işin içinden çıkmak daha zorlaşmaktadır. Bu zorluğu aşmak için öncelikle şunlar bilince çıkarılmalıdır:

Rusya'da birleşik, merkezi partinin ismi Rusya Sosyal-demokrat İşçi Partisi olarak ifade edildi. Bu isimlendirme, Çarlık Rusya'sının sınırları içinde olan tüm bölgeler için kullanıldı. Yani, Gürcistan, Ermenistan, Ukrayna, Polonya, Letonya, Finlandiya vb. vb. bölgelerde varolan tüm marksist örgütlerin çatısı altında birleştiği bir partinin adı olarak RSDİP tanımı kullanıldı.

Bu isimlendirme yapıldığında, bununla sadece coğrafya olarak Rusya'nın sözkonusu edilmediği bilinçtendi ve Rusyalı marksistler RSDİP yerine Rusya, Gürcistan, Polonya vb. Partisi adlandırmasına gerek de duymadılar.

Bu isimlendirmenin temel çıkış noktası, devrim için bir devlet sınırlarının çıkış noktası olarak alınması ve bir devrim içinse, o devlet sınırları içinde yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birleşik bir partide birleştirilmesidir.

Türkiye şartlarında, faşist Türk devletini yıkmak için çıkış noktamız verili devlet sınırlarıdır. Bir devrim, bir program ve birleşik bir parti içinde örgütlenmek. Temel anlayış budur.

Bu anlayış temelinde birleşik partiye, Bolşevik Parti (Türkiye) deseydik de ilkesel olarak yanlış olmazdı. Fakat Türkiye'de, Türkiye ismi, gerçekten Kuzey Kürdistan'ı yoksayan bir isimlendirmedir. Ulusal baskının bir biçimi haline gelen bu isimlendirme yerine biz birleşik partiye Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) dedik. Bu isimlendirme birleşik partinin tanımı, bir Partinin tanımıdır. Parantez içindeki ek, Bolşevik Parti'nin, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de çalışan bir parti olduğunu gösteren bir ektir.

İsimlendirmeye ilgili ikinci yan ise, Kuzey Kürdistan'da çalışma yapacak örgüte parti adının verilmesidir.

Bilindiği gibi, ilkönce bu örgüte, Kuzey Kürdistan Seksiyonu dedik. 5. Kongre'de Parti isminin değişikli-

ğiyle birlikte, seksiyon tanımı yerine, Parti dedik. Bunu, "bir parti içinde iki parti" diye de ifade ettik.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) tanımı, örgütsel anlayışımızda yapılan bir değişikliğin ifadesi olarak yorumlandı, yorumlanıyor.

Yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, örgütsel anlayışımızda, seksiyonu gerekçelendirirken ortaya koyduğumuz yaklaşımda, Parti adlandırmasıyla birlikte bir değişiklik olmamıştır. Değişen, sadece ulusal-bölgesel alanlarda çalışma yapacak örgütlerin parti olarak adlandırılmasıdır.

Eğer anlayışta değişiklik yoksa, buna neden gerek duyuldu? Şöyle ki, marksist-leninistler değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçileri ortak örgütlerde, bir Parti çatısı altında örgütlemek; ezilen ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin ezen ulustan işçi ve emekçilere karşı duyduğu güvensizliği yıkmak; işçi ve emekçiler arasındaki ulusal çitleri ortadan kaldırmak için, mümkün olan tüm değişik yol ve yöntemleri kullanmaya çalışırlar.

Temel sorun, değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birleştirilmesi için hangi yol ve yöntemin en iyisi olduğudur.

Marksist-leninistler bunu yaparken temel ilkelerden taviz vermeden, en büyük dikkati ve en geniş esnekliği gösterirler, gösterme görevine sahiptirler.

İşte bu noktada en doğru tanımın -diğerlerinin ilkesel olarak yanlış olduğundan dolayı değil-, **Parti** tanımlaması olduğunu düşündüğümüz için, Kuzey Kürdistan'daki örgütlenmeye Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) dedik.

Seksiyon tanımını yaptığımız dönemde, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de, bu tanım henüz kullanılmıyordu. Gelişmeler öyle hızlı oldu ki, kendisine devrimciyim diyen birçok örgüt, bu tanımı, savundukları yanlış görüşleri gizlemek için kullanmaya başladı. Buna paralel olarak da, seksiyon tanımı, merkezi partinin Türkiye örgütü olduğu, bu örgütün ANA örgüt ve seksiyonun da YAVRU örgüt olduğu biçiminde yorumlandı, yorumlanıyor.

Kuşkusuz, seksiyon tanımına bu rolü biçmek yanlış bir anlayış temelinde yükselmektedir. Bu anlayış, seksiyon denmesiyle, parti denmesi arasında nitel bir farklılık görmektedir. Bu anlayışın yanlış olmasına rağmen bu, yukarıda açıkladığımız gibi, en iyi yolun, biçimin seçilmesinde bize engel olmamalıdır, olmadı da.

Ezilen ulustan işçi ve emekçilerin, hatta komünist olduğunu iddia edenlerin de ezen ulustan işçi ve emekçilere, komünistlere karşı olan güvensizliğinin bir ifadesi olan ANA örgüt, YAVRU örgüt yaklaşımını reddettiğimizi, parti adlandırmasıyla da ortaya koymak gerekirdi. Böyle de yaptık.

Komite, seksiyon ya da parti adlandırmasının bizim için ilkesel bir sorun olmadığını ve hepsinin de kullanılabileceğini, "**Ulusal Sorun Üzerine Eğitim Notları**"nda, ta 4. Kongre'de ortaya koyduk. Kısacası bu isimlendirme, ulusal soruna yaklaşımımızdaki itinanın da bir göstergesidir. Fakat, sadece bu da değildir.

Parti isimlendirmesi ve Kuzey Kürdistan'ın milli özel-

liklerini gözönünde bulunduran özel örgütlenme anlayışı, sadece bugün değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler arasındaki güvensizliğin ortadan kaldırılması ve birlikte örgütlenmesini sağlamak için gerekmemektedir.

Bu, gelecekte de, özgür irade ve gönüllü temelde bir birliği sağlamak için gereklidir. Yine bu, ulusların ayrı devlet kurma hakkının savunulmasıyla da sıkı sıkıya bağlı bir görüştür.

Bilindiği gibi biz, ayrılma hakkını kayıtsız şartsız savunduğumuz halde, somut olarak ayrılıktan yana değiliz. Özellikle Kuzey Kürdistanlı komünistler olarak birlik yanını öne çıkarıp savunuyoruz. Komünistler olarak bizim isteğimiz budur. Fakat, kendi kaderini tayin edecek olan Kürt ulusunun kendisidir. Faşist Türk devletini yıkıp, yerine işçi-köylü devrimci demokratik iktidarını kurduğumuzda, Kuzey Kürdistan'da özgür koşullarda yapılacak bir referandumla Kürt ulusu birlikte mi yaşayacağına, ayrılıp kendi devletini kurarak mı yaşayacağına kendisi karar verecektir.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan), özellikle Kürt ulusunun ayrılmaya karar verdiği koşullarda, Kuzey Kürdistan'da komünist çalışma yürütecek partinin varolması için de gereklidir. Böylesi bir Komünist Partisi, kendi çatısı altında örgütlediği kitleleri ve Kürt ulusunun çoğunluğunu teşkil eden işçi ve emekçileri uzun vadede etkileyip, özgür iradesi ve gönüllülük temelinde Sosyalist Cumhuriyetler Birliği içinde birleştirme imkanına sahip olacaktır.

İsimlendirme hakkında şimdilik bu kadarı yeter.

İlişki sorununa gelince, durum kaba hatlarıyla şöyledir:

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) ile Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)'nin ilişkisinin doğru kavranabilmesi için her şeyden önce, birleşik partinin ortak programı, devrim stratejisinin **birliği** ve ortak örgütlenmesi bilinçlere kazınmalıdır.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan), bu birliktelik temelinde, aynı programa sahip ve Kürdistanla ilgili sorunlarda özerkliğe sahip bir örgütlenmedir. Bu, Kürdistanla ilgili sorunlarda, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın alacağı kararların ve yaptığı çalışmaların ortak programa uygun olması gerektiği anlamına gelir.

Yine bu, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın alacağı kararların, birleşik Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)'nin, özellikle de Kongrelerinde aldığı kararlara ve birleşik parti çizgisine uygun olması gerektiği anlamına gelir. Tüm bunlar, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) için olduğu gibi, Bolşevik Parti (Türkiye) için de geçerlidir.

Somut olarak ilişkinin nasıl olacağı hakkındaki tavrımız özetle şöyledir:

6. Kongremiz, yaptığı tüzük değişikliğiyle, tüzüğümüzü isim değişikliğine uygun hale getirdi. Yapılan değişiklik, aynı zamanda Türkiye bölgesinde de birleşik partinin bölgesel örgütünün varlığının gerekliliğini bir kez daha bilince çıkardı. Birleşik partiyle ilişki konusunda söylenenler şunlardır:

"... Sözkonusu partilerin merkezleri başlangıçta doğ-

rudan doğruya merkezi birleşik parti yani BP(KK-T) Merkez Komitesi'ne bağlı olarak oluşturulurlar." (Bolşevik Partizan, sayı 111, sayfa 36)

Buna göre, içinde bulunduğumuz koşullarda BP(KK) ve BP(T)'nin merkezleri, BP(KK-T)'nin Merkez Komitesi'ne bağlı olarak oluşturulur.

Bunun temel gerekçesi, bugün henüz bu partilerin kendi başına çalışma yapma durumunda olmamalarıdır. Ancak bu durum hep böyle sürecektir. BP(KK) ve BP(T) kendi başına çalışma yürütecek duruma geldiklerinde bunların merkezleri atanmayıp seçilecektir. O zaman da tüzüğün atanmayla çözdüğü görev, yerini seçimle çözmeye bırakacak ve tüzüğün bu maddesi değişecektir.

Durum değiştiğinde ne olacak? Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) kendi örgütsel yapısına, Bolşevik Parti (Türkiye) de kendi örgütsel yapısına sahip olacaktır. Kendi sempatizan örgütleri, işletme hücreleri, şehir komiteleri, Yazı Kurulu ve Merkez Komiteleri olacak. Yani her partinin sahip olduğu örgütlenmeye sahip olacaklardır. Kendi konferanslarını, kongrelerini yapacak, Merkez Komitelerini seçeceklerdir.

Bu iki bölgesel partinin seçtiği Merkez Komiteleri, birleşik parti Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)'nin Merkez Komitesiyle bir ve aynı değildir. Birleşik, merkezi partinin kongrelerine her iki parti de, tespit edilen delege anahtarı temelinde kongreye temsilcilerini seçip gönderir ve merkezi partinin kongresi, tüm parti için kararlar alır ve merkezi organları seçer.

Her iki bölgesel partinin, merkezi parti kongresinde alınan kararlara uyması gerekir. Yani birincisi, kendi iç (bölgesel) çalışma için yapılan seçimler ve seçilen merkezi organlar, ikincisiyse merkezi parti çalışması için yapılan seçimler ve seçilen merkezi organlar olacaktır.

Her iki bölgesel partinin aldığı kararlar eğer merkezi partinin kararlarıyla çelişirse, karar verecek organ birleşik partinin kongresinde, her iki partinin temsilcileri, delegelerinin ortak seçtiği Merkez Komitesi olacaktır. Yani Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)'nin Merkez Komitesi. Bu merkez komitesi, merkezi partinin kongreleri arasındaki dönemlerde en üst organdır.

Kuşkusuz bu ilişki karmaşık bir şey. Fakat işin özünde birleşildiği noktada, bu karmaşıklık giderilebilir. RSDİP ve sonradan SBKP(B) örneği, bu işin yapılabileceğini göstermektedir. Zor ama tek doğru yol budur. SSCB döneminde her cumhuriyetin kendi Komünist Partisi vardı ve bunlar SBKP(B) içinde birleşik bir parti olarak örgütlendiler. Hepsi de SBKP(B) Kongreleri dışında kendi kongrelerini de yaptılar.

Örgütlenme perspektifi, ya da ayrışma nasıl olacak?

Yapılan bazı tartışmalarda ortaya çıkan bir gerçek de, ayrışmanın nasıl olacağı konusunda değişik anlayış ve çözüm yollarının varolduğudur. Bu bö-

lümde, ayrışmadan ne anladığımızı ve bunun için hangi yoldan geçmemiz gerektiği konusundaki görüşlerimizi, olumlu olarak ortaya koymaya çalışacağız.

Ayrışmadan anladığımız, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın Kuzey Kürdistan'da; Bolşevik Parti (Türkiye)'nin de Türkiye'de kendi başına çalışma yürütebilen, kendi yönetim organlarına sahip oldukları bir durumdur. Gerçek anlamda ayrışmanın gerçekleştiği durum, böylesi bir durumdur.

Böylesi bir ayrışma, birdenbire gerçekleşecek bir iş değildir. Bu bir süreç meselesidir. Ayrışma, en küçük adımdan başlanarak, daha ileriye gitme yaklaşımı temelinde ele alınmalıdır.

Bugün tartışılması gereken esas mesele, bu ayrışmayı gerçekleştirmek için neyin öne çıkarılması gerektiği ve hangi görevin öncelikle ele alınması gerektiğidir. Bu genel perspektifle işi ele almadığımızda, çözümü de yanlış yerlerde arama durumunda kalırız. Andaki esas görevin gözardı edilmesi durumunda, uzun vadede elde edilebilecek başarıların kaybedilmesi gündeme gelir.

İçinde bulunduğumuz koşullarda, birleşik, merkezi partinin durumunu, gücünü ve esas görevlerini bütünlük içinde ele aldığımızda, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) ve Bolşevik Parti (Türkiye)'nin gerçek ayrışması, bugün mümkün değildir.

Bu konuda günün esas görevi, Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın ve Bolşevik Parti (Türkiye)'nin çalışmalarını kendi başına yürütebilecek kadroların yaratılmasıdır.

Bunun için de bugün yapılabilecek işler, tüm merkezi partinin, hücrelerin ve tek tek yoldaşların bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmesidir. BP(KK) ile BP(T)'nin ayrışması, paralel bir biçimde gerçekleşecektir.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın ayrışması için bugün atılacak bazı adımlar şunlardır: Merkezi partinin Merkez Yayın Organının yanısıra, düzenli aralıklarla BP(KK) adına bir yayın organının yayınlanması. Bu konuda 6. Kongremiz, yayın organının şimdilik iki-üç aylık periyotlarla düzenli çıkması yönünde karar almıştır. Ayrıca az sayıda da olsa belli yoldaşların bir araya getirilip, esas işlerinin Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın çalışması olan bir komitenin kurulmasıdır.

Bu, geçmişte Örgütlenme Komisyonunun yaptığı çalışmayla, tüm partinin bu konudaki çalışmasının birleştirildiği bir çalışma biçimi olacaktır.

Kuşkusuz bu, gerçek ayrışma olmayacaktır. Ama bunun gerçekleşmesi için şimdiden atılan bir adım olacaktır.

Oluşturulacak komite ve hücrelerde Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) çalışmasıyla görevlendirilen yoldaşlar, değişik toplantılarda, tartışmalarda ve eylem birliklerinde, geçmişe göre daha çok Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) adına hareket etmeli, tartışmalı ve görüşlerimizin yaygınlaştırılmasına daha fazla çaba göstermelidir. Gerektiği yerlerde, özel örgütlenmelerden kaçınılmamalıdır.

Bu özel örgütlenmelerde temel yaklaşım, Bolşevik

Parti (Kuzey Kürdistan)'ın bir Kürt örgütü olmadığı, Kuzey Kürdistan'da tüm ulus ve milliyetlerden komünistlerin örgütü olduğudur. Bu temel yaklaşımla hareket edenlerin, özel örgütlenmelerde örgütlenmesi, bunlarda örgütlenenlerin esasta Kürt kökenli olması, bu örgütlenmelerin milliyetçi bir temelde örgütlenme olduğu anlamına gelmez. Zaten bize gelecek olanlar, öncelikle ve esasta savunduğumuz komünist görüşler temelinde gelecektir. Bunların bilincinde hareketle, örgütlenme biçimlerinde ilkelerden taviz vermeden en geniş esnekliği hayata geçirmeliyiz. Bunları başardığımız ölçüde, Kuzey Kürdistan'da Bolşevik bir örgütün yaratılması görevini de yerine getirmiş olacağız.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) için atılacak adımlara benzer adımlar ve çalışmalar Bolşevik Parti (Türkiye) için de geçerlidir tabii ki. Anda, esas olarak Kuzey Kürdistan bağlamında sorunu ele almamız, birleşik partinin andaki esas gücünün Türkiye bölgesinde olması ve Kuzey Kürdistan'da henüz parti örgütümüzün olmamasıdır da aynı zamanda.

Ayrışma için tespit edilen görev ve çalışmaların doğru bir çerçevede ele alınması ve kavranması için, genel birleşik, merkezi partinin durumu mutlaka gözönüne alınması gerekir. Bu konuda öncelikle şunların bilinmesi gerekiyor:

a) RSDİP deneyimi, varolan ayrı örgüt ve partilerin birleştirilmesi için mücadele yürütülen ve alttan üste doğru bir birliği yaratma yolunun deneyidir. Ayrı örgütlerin merkezi bir örgütte birleştirilmesidir. Bizde ise durum değişiktir.

b) Bizim alacağımız yol, bu bağlamda yeni bir yoldur. Yani, merkezi örgüt çalışması içinde, bölgesel, ayrı örgütler inşa etmek, kurmaktır. Bu yolun herhangi bir örneğinin olmaması, bir anlamda işimizin zorluğuna da işaret etmektedir. Bu konuda bazı şeyleri, ancak yaşayarak öğreneceğiz.

Bunun bilincinde hareket ettiğimizde, karşımıza şu genel yaklaşım çıkmaktadır:

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan) ve Bolşevik Parti (Türkiye)'nin ayrışması, merkezi partinin güçlenmesine bağlı ve onun güçlenmesine paralel olarak gerçekleşecektir.

Merkezi partinin güçlenmesi sorunuysa, devrim sorununa genel yaklaşım perpektifi temelinde ele alınmak zorundadır.

Bu, somut olarak şu anlama gelmektedir:

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler, aynı siyasi koşullar altında yaşamakta ve aynı düşmana sahiptirler: Faşist Türk devleti! Faşist Türk devletini yıkmak bir devrimin sorunudur. Kapitalist sistemi yıkacak, sömürsüz ve sınıfsız bir toplumu kuracak olan sınıf, kapitalizmin öz ürünü ve sonuna dek devrimci olan tek sınıf, proletaryadır. Kuzey Kürdistan-Türkiye şartlarında bu, tüm değişik ulus ve milliyetlerden proleterleri içermektedir.

Faşist Türk devletini yıkmak için temel garantisi, Bolşevik Parti'nin tüm ulus ve milliyetlerden işçi sınıfını kendi önderliği altında birleştirmesidir. Kapitalist sistemi yık-

mak için, işçi sınıfını örgütlemek, partiyi işletme hücreleri temelinde inşa etmek ve sosyalizmi işçi sınıfıyla birleştirmek; devrim için olmazsa olmaz önkoşuldur.

Bolşevik Parti'nin andaki durumu, işçi sınıfıyla bağı zayıf ve örgütü işletme hücreleri temelinde oturtmadığı bir durumdur. Bolşevik parti inşası öğretisi temelinde hareket eden örgütümüz, henüz işçi sınıfının öncülerini kendi önderliğinde birleştirmiş durumda değildir.

Partinin önünde duran esas görev, örgütü işletme hücreleri temelinde oturtmak, işçi sınıfının doğal öncülerini kendi saflarında birleştirmektir. Bu görevi yerine getirirken, anda esas yöneldiği, yönelmesi gerektiği yerler sanayi –öncelikle de ağır sanayi– işçilerinin yoğun olduğu yerlerdir.

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de, sanayi işçilerinin yoğun olduğu alan ise Türkiye bölgesidir. Temel görevin bilincinde hareket edildiğinde, bugün esas yoğunlaşılacak alan, sanayi işçilerinin yoğun olduğu Türkiye'dir.

Örgütlenmede partinin önündeki tüm diğer görevler, bu temel göreve bağlı ele alınmazsa, kısa vadeli başarılar uğruna, uzun vadeli başarılar, devrim için mücadelenin başarısı zayıflatılır; faşist Türk devletine karşı verilen mücadele zarar görür.

Faşist Türk devletine karşı verilen mücadelenin zarar uğraması, zayıflatılması, aynı zamanda Kürt ulusunun kurtuluşu için mücadelenin de zayıflatılması demektir.

O zaman kısa vadeli başarıları getirebilecek, ama uzun vadeli başarıyı zayıflatacak yolu seçme yerine; sebatlı, bilinçli, planlı ve uzun vadeli mücadelenin başarısını garantileyen yolu seçmek, komünistlerin asli görevidir.

Bu asli görevi yerine getirmek için mücadele etmek, gücün esasını buna yöneltmek, kuşkusuz diğer görevleri yerine getirmek için çalışmamak ve bunun için hiçbir şey yapmamak anlamına gelmez. Sorunun özü, görev bütünlüğü içinde, çözülmesi gereken görevlerin yerli yerine oturtulmasıdır.

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan)'ın inşası da bu görevler bütünlüğü içinde ele alınmalıdır.

Ayrışma sürecinde bilinçte tutulması gereken bir sorun da, Kuzey Kürdistan'daki çalışmaya, en başından itibaren işçi sınıfına yönelinerek başlanmasıdır.

Tüm zorluk ve karmaşıklığına rağmen, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin, faşist Türk devletini yıkmak için Bolşevik Parti önderliğinde birleştirilmesi görevi önümüzde durmaktadır. Bu görevi bizden başka çezecek de yoktur.

Marksizm-Leninizm biliminin tek gerçek savunucusu Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)'nin marksist-leninist çizgisi temelinde hareket ettiğimizde, proleter dünya devrimini çıkış noktası aldığımızda ve proletarya enternasyonalizminin kıvılcık bayrağının taşıyıcıları olarak mücadele ettiğimizde, çözemeyeceğimiz görev, aşamayacağımız engel yoktur!

O zaman iş başına!

Haziran 1997 ✕

Çarlık Rusya'sı döneminde RSDİP'nin örgütlenmesinde ulusal etken...

B ilindiği gibi Çarlık Rusya'sı "bir halklar hapishanesi"ydi. Çok uluslu ve sömürge sahibi olan bir devlettir. Bu açıdan TC ile belli benzerlikleri söz konusudur. Çarlık Rusya'sında komünistlerin örgütlenmeye yaklaşımları, örgütlenme biçimleri bizim için başvurulacak en ileri deney ve bize yol gösteren en iyi örnektir.

Bolşeviklerin deneyini bir başka yazımızda detaylı ele alacağımız için, burada tarihsel süreçteki gelişmeleri ve öne çıkan noktaları özetlemeye çalışacağız.

a) 1. Kongre'ye kadarki dönem

İlk Rus marksist grubu, 1883'de Plehanov önderliğinde yurtdışında, Cenevre'de kurulan "**Emeğin Kurtuluşu**" grubuydu. 1884-1894 arasındaki on yıllık dönem, marksist hareket için Lenin'in deyişiyle "bir ceninin gelişme" süreciydi. 1890'lı yılların başlarında yaşanan "açlık yılları" ve sonrasında gelişen işçi sınıfının yığinsal grev hareketi, Sosyaldemokrat Hareketin gelişmesini de hızlandırdı. 1895'den 1897'ye kadarki dönemde yapılan grevlere -o döneme kadar örneği görülmemiş biçimde örgütlü ve kararlı- yaklaşık 250.000 işçi katıldı.

1892-1897 döneminde değişik şehir ve bölgelerde, daha önceleri Sosyaldemokrat çevre ve grup halinde çalışma yürütenler, giderek işçi sınıfının "**Mücadele Birliği**" isimleri altında birleşmeye başladı.

Bu "Mücadele Birlikleri"nin yanısıra, Rusya'nın batıdaki ulusal kenar bölgelerinde de sosyaldemokrat örgütler ortaya çıktı. Bunlar esas olarak, Polonya ve Litvanya Sosyaldemokrasisi, Letonya'da değişik örgütler ve 1897'de kurulan Genel Yahudi Sosyaldemokrat Birliği (Bund) idi.

Bu dönemde, başta Lenin olmak üzere, Marksizmin tutarlı savunucuları, Rusya düzeyinde birleşik bir partinin yaratılması gerektiğini savundular ve bunun için mücadele ettiler. Bu mücadeleyi verirken, çıkış noktası Lenin'in ortaya koyduğu şu anlayış olmuştur:

"5- Rus işçi sınıfının hareketi, karakteri ve hedefi itibarıyla tüm ülkelerin işçi sınıfının uluslararası hareketinin bir parçasıdır." Lenin, Seçme Eserler Cilt 1, sayfa 455, İnter Yayınları)

Rus işçi sınıfı hareketinin, uluslararası işçi sınıfı hareketinin bir parçası olduğu anlayışıyla hareket eden Lenin, "halklar hapishanesi" olan Çarlık Rusya'sında yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin, **birleşik bir parti** içinde örgütlenmesi gerektiğini savunmuş ve gerekçelendirmiştir. 1897'de yazdığı "Rus Sosyaldemokratlarının Gö-

revleri" adlı makalesinde, bu görüşü şöyle dile getirmektedir:

"O halde, iş başına yoldaşlar! Değerli zamanı yitirmeyelim! Rus Sosyaldemokratlarının, uyanan proletaryanın gereksinimlerini tatmin etmek için, işçi hareketini örgütlemek için, devrimci grupları ve onların karşılıklı ilişkilerini güçlendirmek için, işçilere propaganda ve ajitasyon yazını sağlamak için, Rusya'nın her köşesine dağılmış çevreleri ve sosyaldemokrat grupları birleşik bir **Sosyaldemokrat İşçi Partisi** içinde birleştirmek için daha yapacak çok işleri vardır!" (age, sayfa 499)

Rusya çapında dağınık olan grup ve çevreleri bir parti içinde birleştirmenin ilk adımı, 1898 Mart ayında yapılan 1. Kongre'yle atıldı. Kongre'ye, altı örgütü temsilen dokuz delege katıldı. Kongre, partinin adını **Rusya Sosyaldemokrat İşçi Partisi (RSDİP)** olarak belirledi. Değişik örgütsel sorunların yanısıra, Kongre, partinin ulusal soruna yaklaşımını da ortaya koydu. Bu tavır, kısaca ulusların kendi kaderini tayin hakkının tanındığının açıklanmasıdır. Kongre'de Bund da temsil edilmekteydi ve RSDİP'e özerk bir örgüt olarak katıldı. Bu özerklik, Yahudi işçilerle ilgili sorunlardaydı.

Kongre'nin en önemli kararı, tüm Rusya çapında bir örgütün, RSDİP'in kuruluşunun ilanıydı. Bu, gerek Kongre'nin "**Manifesto**"sunda, gerekse de SBKP(B) Kısa Tarihi'nde böyle ortaya konmaktadır.

Bu dönemdeki tavırları bütünlük içinde ele aldığımızda, şu sonucu çıkarabiliriz: Rusya'da marksistler, ta başından itibaren Çarlık Rusya'sı sınırları içinde yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçileri bir Partide birleştirmek için çaba göstermişlerdir.

Otokrasiye karşı mücadelede demokratik görevlerin çözümü için mücadeleyi, işçi sınıfının Sosyalizm için mücadelesine bağlı olarak ele almış ve bu iki mücadeleyi birleştirdikleri için de kendilerine sosyaldemokrat adını vermişlerdir.

Bu yaklaşıma bağlı olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını, Kuruluş Kongresinde programa alması ve Bund'un birleşik parti içinde özerkliğe sahip olması önemlidir. Fakat burada öne çıkarılıp vurgulanması gereken esas yan, ulusal sorunun çözümünün işçi sınıfı önderliğinde yapılacak devrime bağlı ele alınmasıdır. Tüm Rusya çapında değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birleşik bir parti içinde örgütlenmesini savunmak, tam da işçi sınıfı önderliğinde devrimi yapabilmek içindir. Demokratik görevlerin çözümü konusunda prole-

taryanın konumunu Lenin'in sözleriyle aktarırsak şöyledir:

"Yalnızca proletarya sonuna kadar tutarlı demokratik olabilir, otokrasinin kararlı bir düşmanı ve herhangi bir uzlaşma ve tavize yeteneksiz olabilir –ve sınıf konumu itibarıyla olmak zorundadır. Yalnızca tek başına proletarya, politik özgürlük ve demokratik kurumlar için öncü savaşçı olabilir." (age, sayfa 488)

b) 2. Kongre'ye kadarki dönem

1. Kongre'de partinin kuruluşu ilan edilmişti ama henüz tüm Rusya çapında sosyaldemokrat örgüt ve çevreler birleştirilememişti. Kongre'nin hemen ertesinde MK üyelerinin tutuklanması, bu yönde atılan adımın son bulmasını beraberinde getirdi. Kısacası, Rusya çapında merkezi, birleşik partinin yaratılması görevi, hâlâ günün acil göreviydi.

"Dağınık Marksist örgütlerin birbiriyle bağını kurmak ve onları **bir** parti halinde birleştirmek için Lenin Marksistlerin ilk tüm-Rusya çapındaki gazetesi "**Iskra**"yı kurma planını tasarladı ve gerçekleştirdi." (Stalin, Eserler Cilt 15, sayfa 42, İnter Yayınları)

Bu görevi yerine getirmek için Lenin, özellikle "Ekonomistler"e karşı ideolojik mücadele vermek zorunda kaldı. Iskra'da ve özellikle de "**Ne Yapmalı?**" adlı eserinde Lenin, "Ekonomistler"e büyük darbe indirdi ve Parti inşasının temellerini attı, planını ortaya koydu.

Bu planda da Lenin'in çıkış noktası ve hedefi, tüm Rusya'da değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birleşik bir parti çatısı altında örgütlenmesiydi.

Lenin ve "**Iskra** yanlısı" marksistlerin mücadelesi ve çabası sonucunda 2. Kongre, 17 Temmuz 1903'de Brüksel'de toplandı. Polisin baskısı sonucu, Kongre'ye Londra'da devam edildi. Kongre'ye 26 örgütü temsilen, karar oyu hakkına sahip 43 ve istişari oya sahip 14 delege katıldı. 2. Kongre, RSDİP'in Program ve Tüzüğünü kabul ederek birleşik partinin kuruluşunu gerçekleştirdi. Tüzüğün birinci maddesi üzerine yürüyen tartışmalar sonucu, Bolşevik ve Menşevik ayrılığı ortaya çıktı. Tüzük tartışmalarına bağlı olarak Bund, parti içinde özel bir yere sahip olmak isteyince, Kongre Bund'un durumunu tartışmak zorunda kaldı. SBKP(B) Kısa Tarihi'nde bu durum şöyle özetlenmektedir:

"(Bund /BN), Rusya'daki Yahudi işçilerin biricik temsilcisi olarak tanınmayı talep etti. Bund'un bu talebini kabul etmek, Parti örgütlerindeki işçileri milliyetlerine göre bölmek ve işçilerin ortak bölgesel sınıf örgütlerini reddetmek anlamına gelirdi. Parti Kongresi, Bund'un önerdiği, ulusal çizgiler üzerinde örgütlenme sistemini kabul etmedi. Bunun üzerine Bund'cular Parti Kongresi'ni terkettiler." (Stalin, Eserler Cilt 15, sayfa 60, İnter Yayınları)

Böylece örgütlenmede çıkış noktasının ulusal değil, sınıfsal olduğunu 2. Kongre de bir kez daha ortaya koydu.

Kongre'ye Polonya ve Litvanya Sosyaldemokratları'nı temsilen Polonyalı Sosyaldemokratların temsilcileri de katılmıştı. Kongre sürecinde bunların Kongre'den ayrılmaları sonucu, bir parti çatısı altında birleşme görüşmeleri de sonuçlanmadan kesildi. Böylece 2. Kongre'de

partinin gerçek kuruluşu sağlanmış olsa da, birleştirilmek istenen örgütlerin tümü henüz birleştirilememişti. Bu görev, daha sonraki dönemde yerine getirilmeye çalışıldı.

2. Kongre'de kabul edilen programda konumuzu ilgilendiren maddeler, 3, 7, 8, ve 9. maddelerdir. 9. maddede ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı; diğer maddelerde ise, tüm ulus ve milliyetlere tam hak eşitliği ve halkın bileşiminin farklılığı ve yaşam koşullarının değişik olduğu bölgelere geniş ölçüde özerk yönetim anlayışı savunulmaktadır. Bu özerkliğin savunulması, merkeziyetçiliğin savunulması temelinde ele alınmaktadır.

Bund'un talebi hakkında alınan karardaysa, örgütsel federalizm reddedilmekte, tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin ortak sınıf örgütlerinde örgütlenmeleri savunulmakta ve Bund'un, birleşik partinin özerk bir parçası olarak RSDİP'de yer aldığı vurgulanmaktadır.

Bund'un partiden ayrılması hakkında alınan kararda, RSDİP'nin amacının Rusya'daki tüm sosyaldemokratları birleşik bir partide birleştirmek olduğu açıklandıktan sonra, Bund'un yeniden RSDİP içinde örgütlenmesi amacıyla en sıkı ilişkilerin kurulması için çalışılacağı da belirtilmektedir. Kongre sonrasında Lenin bu görüşleri, "**Programımızda Ulusal Sorun**" başlıklı yazıda bir kez daha ortaya koyar.

Bu bölümde değinilmesi gereken bir nokta da, bu süreçte Kafkasya'daki Sosyaldemokratların soruna yaklaşımıdır.

Eylül 1901'de Gürcü dilinde yayınlanan "**Mücadele**" gazetesinin 1. sayısında, "**Redaksiyonun Sunuş Yazısı**" başlıklı yazıda Stalin, Gürcü Sosyaldemokrat Hareketini, Rusya Sosyaldemokrat Hareketinin bir parçası ve Tiflis Sosyaldemokrat Örgütü'nü de RSDİP'in yerel örgütü olarak ele almaktadır.

"Gürcü sosyaldemokrat hareketi, kendine özgü bir programı olan ayrı, yalnızca Gürcü bir hareket olmayıp, tüm Rusya Sosyaldemokrat Partisi'ne tabidir. (...) Gürcü gazetesi mücadele veren Gürcü ve Rus emekçilerini birleştirmek ve birbirine bağlamak zorundadır." (Stalin, Eserler Cilt 1, sayfa 27-28, İnter Yayınları)

"Aynı zamanda gazete, Rusya Sosyaldemokrat Partisi'nin bir temsilcisi olarak okurlarına Rusya devrimci sosyaldemokrasisinin savunduğu bütün taktik görüşleri hakkında anında bilgi vermek zorundadır." (age, sayfa 30)

Bu anlayış temelinde hareket eden Kafkasya'daki marksistler, Mart 1903'de Tiflis'te yaptıkları, Kafkasya Sosyaldemokrat İşçi Örgütlerinin 1. Kongresinde, RSDİP'in Kafkasya Birlik Komitesi olarak, RSDİP çatısı altında birleştiler. Kongre, Leninci Iskra'nın çizgisini onaylayarak, Kafkasya'daki Sosyaldemokrat örgütlerin uluslararası yapısının temelini attı.

c) 2. Kongre'den 5. Kongre'ye kadarki dönem

2. Kongre sırasında ortaya çıkan Bolşevik, Menşevik ayrılığı, Kongre sonrasında partinin gerçekte iki gruba ayrılmasını beraberinde getirdi. Daha önce "Ekonomist-

ler'e karşı verilen ideolojik mücadelenin yerini, Menşeviklere karşı mücadele aldı.

Bu arada Ermenistan'da, Bund'un görüşlerine benzer görüşler savunan Ermeni milliyetçi-federalistler tarafından "*Ermeni Sosyaldemokrat İşçi Örgütü*" kuruldu. Bolşevikler, Bund'a karşı verdikleri mücadelenin içine "*Kafkasya Bund'cuları*"nı da aldılar.

1904'de Rus-Japon Savaşı'nın başlaması ve ardından Rusya'da kitlelerin mücadelesinin yükselmesi, Çarlık hükümetinin işçi ve köylülere karşı barbar saldırıları vb.'nin ertesinde 1905 Devrimi gündeme geldi.

Partinin bölünmüşlük durumunun bilincinde olan Bolşevikler, birliği sağlamak için çaba gösterdiler. Bu süreçte Bolşevikler partinin 3. Kongresini örgütlemeye çalıştılar. Parti Kongresine tüm Bolşevik, Menşevik örgütler davet edildi. Menşevikler Kongreye katılma yerine, kendi Konferanslarını yaptılar. Lenin bu durumu, "*iki kongre-iki parti*" diye niteledi.

3. Kongre'de "ulusal" sosyaldemokrat örgütlerle ilişki konusunda, 2. Kongre'nin örgütsel federalizmi reddeden kararı tekrar onaylandı. Otokrasiye karşı devrimci mücadelenin, silahlı ayaklanmayı gündeme getirdiği koşullarda, tüm milliyetlerden sosyaldemokrat örgütlerin birleşik bir partide birleşmesinin daha da gerekli olduğu tespit edildikten sonra; Kongre, Merkez Komitesine ve yerel örgütlere bu birliği sağlamak için, mücadele görevini verdi.

Kongre sonrasında Lenin, Kongre Raporu'nun İbraniçe baskısına, "*Yahudi İşçilere!*" başlığıyla bir önsöz yazdı.

Bu önsözde Lenin, Çarlığın ulusal baskı politikasını ve antidemokratik niteliğini teşhir ederken, bundan şu sonucu çıkarır: Baskı ne kadar yoğunsa, bu, tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin en sıkı bir biçimde birleşmesini gerektirir. Böylesi bir birlik olmadan, bu baskı rejimine karşı başarılı bir mücadele de mümkün değildir. Hakim sınıflar, ezilen milliyetler arasında emekçileri birbirine karşı ne kadar kışkırtıyorlarsa; Sosyaldemokrasinin görevi de, dağınık ve tüm milliyetlerden sosyaldemokrat örgütleri birleşik Rusya Sosyaldemokrat İşçi Partisi'nde birleştirmeye çalışmaktır.

Lenin, bu yaklaşımı ortaya koyduktan sonra da, Bund'un partiden ayrılmasını ve örgütsel federalist yaklaşımı eleştirir.

3. Kongre'de birlik gerçekleşmeyince, Bolşevikler 4. Kongre'nin toplanması için mücadele ettiler. Aralık 1905'de Tammerfors Konferansı'nda 4. Kongre'ye çağrı yapıldı. Bunun sonucunda Nisan 1906'da Stockholm'de (İsveç), RSDİP'in 4. Parti Kongresi -Birlik Kongresi- toplandı.

Kongre'ye 57 yerel örgütü temsilen 111 karar oyu hakkına sahip ve 22 istişari oya sahibi delege katıldı. Kongre'de ulusal sosyaldemokrat örgütlerin temsilcileri de yer aldı. Polonya ve Litvanya Sosyaldemokrasisi, Letonya Sosyaldemokrat İşçi Partisi ve Bund'un üçer temsilcisi vardı.

Kongre'de, görünüşte "Parti Birliği" sağlanmıştı. Fakat, gerçekte Bolşevik, Menşevik ayrılığı devam ediyordu. Kongre'de Menşevikler, Parti Tüzüğü'nün 1. maddesini

Lenin'in önerdiği biçimde değiştirilmesini kabul etmek zorunda kaldılar. Buna rağmen, az farkla da olsa Menşevikler Kongre'de çoğunluğu ele geçirdiler. Bu, Kongre'de alınan diğer kararlara yansdı.

Kongre'de ulusal sosyaldemokrat örgütlerin partiye katılması bağlamında bir birlik sağlandı.

Kongre, Polonya ve Litvanya Sosyaldemokrat Örgütü, Letonya Sosyaldemokrat İşçi Partisi ve Bund'u RSDİP'e kabul etti. Her biri hakkında da ayrı ayrı kararlar aldı. Temel düşünce, örgütsel federalizmin reddi, tüm milliyetlerden işçilerin ortak örgütlerde birleşmesi; her birinin somut durumu gözönüne alınarak, buna göre özerklik ilişkileri belirlendi.

4. Kongre'de, tüm ulus ve milliyetlerden işçilerin enternasyonal temelde ortak örgütlerde örgütlenmesi anlayışı, sendikalarda örgütlenme üzerine alınan kararda da bir kez daha ortaya kondu.

4. Kongre'de seçilen merkez komitesi, Menşeviklerin ağırlıkta olduğu bir merkez komitesiydi. Kongre sonrasında Bolşeviklerle Menşevikler arasındaki mücadele daha da yoğunlaştı. Partinin gerçek birliğini sağlamak için mücadele eden Bolşevikler, Parti Kongresi'nin toplantıya çağırılmasını talep ettiler.

5. Kongre, Mayıs 1907'de Londra'da toplandı. Kongre'ye 336 delege katıldı. Bunlardan 105'i Bolşevik, 97'si Menşevikti. Geri kalan delegeler ise, Polonyalı ve Letonyalı Sosyaldemokratlar ve Bund'un temsilcileriydi.

Bolşevikler Polonya ve Letonyalıları yanlarına çektikleri için, Parti Kongresi'nde çoğunluğa sahipti. Alınan kararlarda da Bolşeviklerin çizgisi egemendi.

"Ermeni Sosyaldemokrat İşçi Örgütü", RSDİP içine alınması için Kongre'ye bir taslak sundu. Tartışmalar temelinde taslakta yapılan değişiklikler sonrasında, en yakın zaman içinde birleşmenin sağlanması karara bağlandı.

Stalin, Kongre sonrasında yazdığı yazıda, Londra Kongresini şöyle değerlendirir:

"Bu kongre, gerçekten bir Tüm-Rusya Birlik Kongresi oldu: Çünkü Polonyalı, Bundcu ve Letonyalı yoldaşlarımız ilk kez bu kongrede bir parti kongresi çalışmalarına aktif olarak katıldılar ve böylece ilk kez örgütlerinin kaderini doğrudan doğruya bütün partinin kaderine bağladılar. Bu anlamda Londra Kongresi Rusya Sosyaldemokrat İşçi Partisi'nin birleştirilmesi ve sağlamlaştırılması eserini önemli ölçüde ileriye götürdü." (Stalin, *Eserler Cilt 2, sayfa 50, İnter Yayınları*)

Konumuz açısından bu dönemi özetlersek, daha önce savunulan temel yaklaşım devam etmiştir. Bu yaklaşımla, Rusya çapında tüm milliyetlerden işçiler ve somut olarak marksist örgütler birleşik bir parti içinde örgütlenmeye çalışılmıştır. Bu dönemde bu görev, esas olarak gerçekleştirilmiştir. Kararlar düzeyinde gerçekleştirilen bu birlik, ne yazık ki ulusal sosyaldemokrat örgütler içinde var olan milliyetçi ve örgütsel-federalist yaklaşımlar yüzünden, özellikle yerel örgütlerin çalışmaları, kaynaşmaları bağlamında her zaman pratiğe uygulanamamıştır. Bu sorun, şu ya da bu dönemde tekrar gündeme gelmiş ve Bolşevikler buna karşı mücadele etmişlerdir.

d) 5. Kongre'den 1912 Prag Konferansı'na kadarki dönem

Bu dönemde öne çıkan bazı gelişmeler şunlardır:

"Beşinci Parti Kongresi'nden kısa süre sonra Çarlık hükümeti, 3 (16) Haziran darbesi denilen darbeyi gerçekleştirdi. 3 Haziran 1907'de Çar, II. Devlet Duması'nı dağdı. II. Devlet Duması'nın Sosyaldemokrat fraksiyonunun 65 vekili tutuklandı ve Sibirya'ya sürüldü. Yeni bir seçim yasası çıkarıldı. İşçilerin ve köylülerin hakları daha da kısıldı. Çarlık hükümeti taaruzunu sürdürüyordu.

Çarlığın bakanı Stolypin, işçi ve köylülere karşı kanlı cellatlık faaliyetini ilerletti. Cezalandırma seferlerinde binlerce devrimci işçi ve köylü kurşuna dizildi ya da asıldı. Çarlığın zindanlarında devrimcilere maddi ve manevi işkenceler uygulandı. Özellikle işçi sınıfı örgütleri, ilk sırada da Bolşevikler hunharca takip ediliyordu. Çarlığın ha-fiyeleri, Finlandiya'da illegal yaşayan Lenin'i arıyorlardı. Devrimin önderini ortadan kaldırmak istiyorlardı. Aralık 1907'de Lenin büyük tehlikeleri göze alarak yeniden yurtdışına çıkmayı, göçmenliğe gitmeyi başardı.

Stolypin gericiiliğinin karanlık dönemi başladı.

İlk Rus Devrimi böylece bir yenilgiyle sonuçlandı." (Stalin, Eserler Cilt 15, sayfa 111, İnter Yayınları)

1905 Devrimi'nin yenilgiye uğraması, Stolypin gericiiliği döneminin yoğun baskıları, devrimin "yol arkadaşları" arasında çözülme ve yozlaşmaya yolaçtı. Bu "yol arkadaşları" gericilik yılları döneminde partiyi terkettiler.

Henüz partiyi terketmeyenler içinde de felsefi idealizm (tanrı-arayıcıları, tanrı-yaraticıları), tasfiyecilik gelişti. Bu dönem, Bolşevikler içinde de "Ültimatömcü" ve "Otzovistler" diye bilinen tasfiyeciler çıktı.

Lenin önderliğinde Bolşevikler, bu dönemde partinin varlığını korumak için ve felsefe alanında Marksizmin revize edilmesine karşı yoğun bir mücadele vermek zorunda kaldılar.

Felsefi idealizme, Marksizmin revizyonuna karşı mücadele, Lenin'in "**Materyalizm ve Ampiriokritisizm**" adlı eserleriyle başarılı bir biçimde yerine getirildi.

Menşevik tasfiyeciliğe ve "tersten tasfiyeci" diye de bilinen "Ültimatömcü" ve "Otzovistler"e karşı mücadeleye daha uzun sürdü.

Haziran 1909'da, Bolşevik gazete "Proletari"nin Paris'te yapılan "Genişletilmiş Yazı Kurulu Konferansı"nda "Otzovistler" mahkum edilerek Bolşevik örgütten atıldılar.

Menşevik tasfiyecilerle ilişkinin tümünden koparılmasıysa 1912'de Prag'da yapılan RSDİP'in 6. Tüm-Rusya Parti Konferansı'nda gerçekleşti.

"Bu dönemin en önemli olayı, RSDİP Prag Konferansı'ydı (Ocak 1912). Bu Konferansta, Menşevikler Partiden kovuldu ve Bolşeviklerle Menşeviklerin aynı parti içindeki biçimsel birliğine ebediyen son verildi. Bolşevikler, siyasi bir grup olmaktan çıkıp, kendilerini bağımsız Rusya Sosyaldemokrat İşçi Partisi (Bolşevik) olarak teşekkül ettiler. Prag Konferansı, yeni tipte bir partinin Leninizmin partisinin, Bolşevik Partinin temelini attı." (age, sayfa 168)

Böylece Bolşevikler, "Parti, saflarını oportünist unsurlardan arındırarak güçlenir" ilkesini, pratikte de yerine getirerek, Leninist partiyi gerçeklik haline getirdiler.

1905 Devrimi'nin yenilgiye uğraması, Çarlık rejiminin ulusal baskıyı daha da yoğunlaştırması, devrime olan inancı zayıflatırken şovenizm ve milliyetçiliğin gelişmesine de daha fazla ortam yarattı.

Kafkasya'da Menşevikler, Ukrayna'da Sosyaldemokratlar ve Bund vb. yapılanmalar, Sosyalizmi burjuva milliyetçiliğine uydurmaya çalıştılar. Sınıf mücadelesi yerine "herşeyden önce ulusal sorun" siyasetini güttüler.

Ulusal sorunun en ideal çözümü olarak da, Avusturya'lı oportünistlerin "ulusal-kültürel otonomi" diye bilinen çözümü öne sürdüler. Bu çözüm, gerçekte işçileri ve emekçileri milliyetlere göre bölmenin planıydı. Bolşevikler bu siyasete kararlılıkla karşı çıktılar. Bu dönemde gelişen milliyetçilik ve durum hakkında Stalin şu tespitleri yapar:

"Yukarıdan gelen militan milliyetçilik dalgası, «özgürlük sevgileri»nden dolayı kenar bölgelerden öç almak isteyen «iktidar sahiplerinin» yaptığı bir dizi baskılar, bazen vahşi bir şovenizme varan tabandan bir milliyetçi karşıdalgaya sebep oldu. Yahudiler arasında Siyonizmin güçlenmesi, Polonya'da artan şovenizm, Tatarlar arasında Panislamizm, Ermeniler, Gürcüler ve Ukraynalılar arasında milliyetçiliğin güçlenmesi; küçük-burjuvaların antisemitizme genel eğilimleri -tüm bunlar herkesçe bilinen olgulardır.

Milliyetçilik dalgası gittikçe güçlenerek yaklaşıyor ve işçi kitlelerini de sarma tehlikesi gösteriyordu. Kurtuluş hareketi gerilediği ölçüde, milliyetçilik çiçekleri bir o kadar bol açılıyordu.

Bu zor dönemde Sosyaldemokrasiye yüce bir görev düşüyordu -milliyetçiliğe karşı durmak, kitleleri genel «salgın»dan korumak. Bunu yapabilecek durumda olan, Sosyaldemokrasi ve yalnızca Sosyaldemokrasi idi, çünkü o, milliyetçiliğe karşı, sınanmış enternasyonalizm silahını, sınıf mücadelesinin birliği ve bölünmezliğini koyuyordu. Ve milliyetçilik dalgası ne kadar güçlü yaklaşırsa, Rusya'nın tüm milliyetlerinden proleterlerin birliği ve kardeşliği için Sosyaldemokrasinin sesi o ölçüde yükselmek zorundaydı. Burada, milliyetçi hareketle dolaysız karşı karşıya gelen kenar bölgelerin Sosyaldemokratları için özel bir sağlamlık gerekiyordu.

Ancak, Sosyaldemokratların tümü bu görevin seviyesinde değillerdi, öncelikle de kenar bölgelerin Sosyaldemokratları. Önceleri ortak görevleri vurgulamış olan «Bund», artık kendi özel, salt milliyetçi hedeflerini ön plana getirmeye başlıyor ve bunda «Sabbat'ın kutlanması»nı ve «Yahudi dilinin tanınması»nı seçim kampanyasının mücadele noktalarından biri olarak ilan edecek kadar ileri gidiyordu. «Bund»u Kafkasya izliyordu: Önceleri diğer Kafkasyalı Sosyaldemokratlarla birlikte «ulusal-kültürel özerklik»i reddetmiş olan Kafkasyalı Sosyaldemokratların belirli bir bölümü, bu sorunu bugün aktüel bir talep olarak ileri sürüyor." (Stalin, Eserler Cilt 2, sayfa 253-255, İnter Yayınları)

5. Kongre'den Prag Konferansı'na kadarki dönemde yapılan Merkez Komitesi toplantıları ve konferanslarda

takınılan tavırlar ise şöyledir:

1908'in Aralık sonunda Paris'te yapılan 5. Tüm-Rusya Konferansı'nda, konumuzla ilgili bazı kısa kararlar alınır. Kararların birinde, 4. Kongre'de alınan kararlara göre, hâlâ yerel örgütlerin tam olarak yerine getirmedeği yerel örgütlerin birleşmesi sorununda, Merkez Komitesinin bu konuda önlemler alması karara bağlanır. Birliğin sağlanmasında ilkenin tüm sosyaldemokrat örgütlerin birliği olduğu ve federalist yaklaşımın kökten reddedildiği tekrar vurgulanır. Kararların biri de Litvanya Sosyaldemokrat Partisi'yle birleşme üzerinedir. 5. Kongre'nin LSDP ile RSDİP'in birleşmesi arzusunu yerine getirebilmek için Merkez Komitesi görevlendirilir. Üçüncü kararda ise, Polonya Sosyalist Partisi'nin "sol kanadı"yla birleşmek için Menşeviklerin önerisi kabul edilir.

Konferansın hemen ardından yapılan Merkez Komitesi Plenumunda ise, 5. Kongre'de "Ermenistan Sosyaldemokrat İşçi Örgütü"yle birleşme üzerine alınan kararın, hâlâ yerine getirilemediği ve bunun en yakın zaman içinde gerçekleştirilmesi için Kafkasya Bölge Komitesi'nin dikkati çekilir.

Ocak 1912'de yapılan Prag Konferansı'na, davet edilmiş olmalarına rağmen "ulusal merkez"lerin (Polonya, Letonya ve Bund) delegeleri katılmadı. Buna rağmen, Konferansın yapılması ve bunun RSDİP'in Tüm-Rusya Parti Konferansı olarak ilan edilmesi karara bağlandı. "Uluslararası merkezler"in delegelerinin Konferansa katılmaları hakkında alınan kararda şunlar savunulur:

Konferans, Rusya'nın tüm milliyetlerden Sosyaldemokrat işçilerinin birliğinin sağlanmasını olağanüstü önemde olduğunu kabul eder. Ulusal örgütlerle birliğin yeniden sağlanması ve bu örgütlerle ilişkilerin, Tüm-Rusya için Merkezle sağlanmasının kesinlikle gerekli olduğunu vurgular. Bu temel yaklaşım tespit edildikten sonra da şunlar tespit edilir:

"Uluslararası merkezler"in pratik tavırları, parti içinde taşınamayacak yanlış tavırlardır. Bunlar, Rus örgütlerinden tamamen ayrı hareket etmekte, federalizmin en kötü biçimini göstermektedirler. Rusya'daki pratik çalışmaya ise kesinlikle katılmamaktadırlar.

Bu dönemde Bund, tasfiyecileri açıktan destekleyip, RSDİP'de bir bölünmeyi örgütlemeye çalışırken, Polonya ve Letonya Sosyaldemokrat merkezleri, partiyi parçalamaya çalışanlara karşı verilen mücadeleden uzak durmuşlardır.

Bunların bu tavırlarına rağmen, ulusal örgütler içinde partiye sadık unsurlar ve değişik parti taraftarı proleterler illegal Rus Sosyaldemokrat örgütleriyle birlikten yana tavır takınmış, tasfiyeciliğe karşı mücadele etmişlerdir.

Bunların delegelerinin Konferansa katılmamalarından bu örgütlerin Merkezlerinin sorumlu olduğu tespit edildikten sonra, Konferans, RSDİP Merkez Komitesi'ne, RSDİP'e ait olan ulusal örgütlerle ilişkilerin normale dönmesi ve birliğin sağlanması için çaba göstermesi görevini verir.

Kararın sonunda ise, Konferansın, Rusya'daki tüm milliyetlerden Sosyaldemokrat işçilerin, işçi sınıfının bütün düşmanlarına karşı ve işçi sınıfının sınıf savaşımı için, tüm

engellere rağmen kararlı ve elele mücadele vereceğine olan inancı dile getirilir.

e) Prag Konferansı'ndan 6. Kongre'ye kadarki dönem

Bilindiği gibi 6. Kongre, 1917 Şubat Devrimi'nin ertesinde 26 Temmuz-3 Ağustos 1917'de yapıldı. Prag Konferansı ile 6. Kongre arasındaki beş yıllık dönem yoğun gelişmelerle doludur.

Bu dönem, Bolşeviklerin şovenizm ve milliyetçiliğe karşı ideolojik mücadele verdikleri en yoğun dönemdir.

Proletarya enternasyonalizminin savunulması, bu dönemde Rusya'nın sınırlarını aşip, kendini uluslararası düzeyde bir görev olarak dayatmıştır.

Özellikle İkinci Enternasyonal oportünistleri, Birinci Dünya Savaşı'nın öngününde ve sürecinde sosyal-şovenleşip şovenizm batağına batarken, Bolşevikler, proletarya enternasyonalizminin kırmızı bayrağını yükseklerde tutan ve Sosyalizme sadık kalan esas güç idi.

Bolşevikler, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının iğdiş edilmesine karşı mücadele ederken, bunun değişik versiyonlarına karşı mücadele vermek zorunda kaldılar. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına açıktan karşı çıkan "sol" görünümü şoven yaklaşımdan, burjuvaziyle birlikte "anavatan" savunuculuğu yapanlara kadar geniş bir cepheyle mücadele ettiler.

İkinci Enternasyonal'in 1914'de kesin bir biçimde yozlaşması, Bolşeviklerin yeni bir enternasyonal yaratma mücadelesini de beraberinde getirdi. 1919'da Bolşeviklerin önderliğinde kurulan Komünist Enternasyonal'in temeli bu mücadele içinde atıldı.

Bolşeviklerin bu dönemde öne çıkardıkları "Emperyalist savaş içsavaşa dönüştürme" şiarı temelinde verilen mücadele, Rusya'da 1917 Şubat ayında devrimin patlaması ve Çarlık rejiminin yıkılmasını getirdi. Temmuz-Ağustos 1917'de yapılan 6. Kongre'de, sosyalist devrim için iktidar sorunu gündemdeydi. Sosyalist devrim kapıya dayanmıştı...

Çok kısa olarak özetlediğimiz bu dönemde, konumuzla ilgili durum şöyledir:

RSDİP(B)'nin ulusal sorunda verdiği ideolojik mücadelenin belgeleri, esas olarak Lenin ve Stalin'in yazılarıdır. Bu yazılarda ulusal sorunun çok değişik yanları ele alınmaktadır. Daha önceleri tartışmadıkları konularda da tavır takınmaktadırlar. Örgütlenmeye yaklaşımda ise, her zamanki tavır takınılmaktadır. Tüm tartışmalarda kırmızı bir şerit gibi karşımıza çıkan yaklaşım: Bütün milliyetlerden işçi ve emekçilerin enternasyonal temelde, parti, sendika vb. tüm örgütlerde ortak örgütlenmesi!

Bu dönemde yapılan toplantı ve konferanslarda takınılan tavırlar ise şöyledir:

1912 sonu ve 1913 başlarında, RSDİP (B) Merkez Komitesi'nin parti sorumlularıyla yaptığı toplantıda, "ulusal" sosyaldemokrat örgütler üzerine bir karar alır.

Altı maddelik kararda şu görüşler yer alır: Bund ve Letonya Sosyaldemokratlarının tavırları, Sosyaldemokrat

Partinin inşasında federalist ilkenin tümünden iflasını göstermektedir. Bunların tavırları, "ulusal" sosyaldemokrat örgütleri parçalamakta ve proletaryanın sınıf mücadelesine büyük bir zarar vermektedir.

Toplantı, Rusya'nın tüm milliyetlerinden işçileri, saldırgan milliyetçiliğe ve milliyetçiliğin her türüne karşı, Sosyaldemokrat işçilerin her yerde RSDİP(B) örgütlerinde en sıkı biçimde birleşmeye ve kaynaşmaya çağırır. Toplantı, Polonya Sosyaldemokrasisinin saflarındaki bölünmeden üzüntü duymaktadır. Bu bölünme, Polonya Sosyaldemokrat işçilerinin mücadelesini olağanüstü zayıflatmaktadır. Bund, 9. Konferansı'nda tasfiyeci ve oportünist kararlar aldı ve proletaryanın devrimci görevlerini unuttu. Yine Bund'un Varşova, Lodz, Vilna vb. yerlerde, tüm Sosyaldemokrat işçilerin birleşmesine karşı direndiği ve bunun RSDİP 2. Kongresi'nde alınan karara ters düştüğü açıklanır. Toplantı, Letonya örgütünün devrimci Sosyaldemokrat işçilerinin tasfiyeciliğe karşı metanetli mücadelesini selamlar ve Letonya Sosyaldemokrasisi Merkez Komitesinin, parti düşmanı tasfiyecileri desteklemeye eğilim duymasından da üzüntü duyduğunu açıklar. Son maddedeysse gelişen devrimci yükselişin ve mücadelelerin Rusya'nın tüm milliyetlerinden işçilerin Çarlık otokrasisine karşı birleşeceğine olan inanç dile getirilir.

1913 Eylül sonu, Ekim başı yapılan benzeri toplantıda ise "Uluslararası Sorun Hakkında" bir karar alınır. İçinde bulunan koşullarda ulusal sorunun öne çıktığı tespit edilir; buna bağlı olarak da partinin ulusal soruna daha fazla önem vermesi gerektiği karara bağlanır. Merkez Komitesine ve yerel örgütlere, parti yayın organlarında bu konunun, olabildiğince geniş ve anlaşılır biçimde ele alınması görevi verilir. Kararda savunulan görüşler, güncel talepler dışında esasta, 1917 Nisan ayında toplanan "7. Tüm-Rusya (Nisan) Konferansı"nda alınan kararda da yer almaktadır. Bu kararları özetleme yerine, 1917 Nisan Konferansı'nda alınan kararı olduğu gibi aktarıyoruz. Karar şöyledir:

"Otokrasiden ve monarşiden miras alınan ulusal baskı politikası, çiftlik sahipleri, kapitalistler ve küçük burjuvazi tarafından kendi sınıf ayrıcalıklarını korumak ve çeşitli milliyetlerden işçileri bölmek için ayakta tutulmaktadır. Zayıf halkları boyunduruk altına alma çabalarını artıran modern emperyalizm, ulusal baskıyı şiddetlendiren yeni bir faktördür.

Kapitalist toplumda ulusal baskının ortadan kaldırılmasına erişilebilir olduğu ölçüde, bu ancak tüm ulusların ve dillerin tam hak eşitliğini sağlayan tutarlı-demokratik cumhuriyetçi bir devlet düzeni ve devlet idaresiyle mümkün olur.

Rusya'nın bir parçasını oluşturan tüm uluslara özgürce ayrılma ve bağımsız bir devlet kurma hakkı tanınmalıdır. Bu hakkın yadsınması ve onun pratik uygulanabilirliğini garantileyen önlemlerin alınmasının ihmal edilmesi, fetih ve ilhak politikasını desteklemekle eşanlamlıdır. Yalnızca proletarya tarafından ulusların ayrılma hakkının tanınması, çeşitli ulusların işçilerinin tam dayanışmasını güvence altına alabilir ve ulusların gerçekten demokratik yakınlaşmasını teşvik eder...

Ulusların özgürce ayrılma hakkı sorunu, şu ya da bu ulusun şu ya da bu zamanda ayrılmasının amaca uygunluğu sorunuyla karıştırılmamalıdır. Bu ikinci sorun, proletarya partisi tarafından tek tek her durumda tamamen bağımsız bir şekilde, tüm toplumsal gelişmenin ve proletaryanın sosyalizm uğruna sınıf mücadelesinin çıkarları bakımından çözölmek zorundadır.

Parti, geniş bir bölgesel özerklik, yukarıdan denetimin kalkmasını, zorunlu resmi dilin kaldırılmasını, özyönetim bölgelerinin ve özerk bölgelerin sınırlarının, yerel nüfus tarafından bizzat saptanacak iktisadi ve toplumsal koşullara, nüfusun ulusal bileşimine vs. göre saptanmasını talep eder.

Proletarya partisi, eğitimin vb. devletin elinden alınıp birtakım milli meclislerin eline teslim edildiği, «ulusal-kültürel özerklik» denilen şeyi kesinlikle reddeder. Ulusal-kültürel özerklik, aynı yörede yaşayan, hatta aynı işletmede çalışan işçileri farklı «ulusal kültür»lerine göre suni olarak böler; bir başka deyişle, işçilerin tek tek ulusların burjuva kültürüyle bağlarını güçlendirir, oysa Sosyaldemokrasinin görevi, dünya proletaryasının uluslararası kültürünü güçlendirmektir.

Parti, herhangi bir ulusun tattığı bütün ayrıcalıkları ve ulusal azınlıkların haklarının çiğnenmesini hükümsüz kılan temel bir yasanın Anayasaya konulmasını talep eder.

İşçi sınıfının çıkarları, Rusya'nın bütün milliyetlerden işçilerinin yekpare proleter örgütlerde birleşmesini gerektirir: siyasi, sendikal, kooperatiflerin eğitim kurumları vb. Ancak değişik milliyetlerden işçilerin böyle ortak örgütleri, proletaryanın uluslararası sermayeye ve burjuva milliyetçiliğine karşı başarılı bir mücadele vermesini mümkün kılacaktır." (Stalin, Eserler Cilt 15, sayfa 218-220, İnter Yayınları)

Haziran 1917'de ise RSDİP(B)'nin cephe ve cephegerisi askeri örgütlerinin Konferansı yapılır. Bu Konferans'ta Geçici Hükümetin ulusal sorundaki tavrı teşhir edilir. Geçici Hükümetin, özellikle Ukrayna'ya karşı tavrı emperyalist çabalar olarak değerlendirilir ve ulusların ayrı devlet kurma hakkının tanınması talep edilir. Kararda savunulan diğer görüşlerin özü, yukarıda aktardığımız alıntıda görülmektedir. 1917 yılı, 26 Temmuz-3 Ağustos arası dönemde 6. Parti Kongresi yapıldı. Kongre'nin tartıştığı temel sorun, Şubat Devrimi sonrasında durum, gündeme gelen sosyalist devrim ve iktidarı ele geçirme sorunu idi. Bu Kongre'de ulusal sorunla ilgili özel bir karar alınmadı.

Ekim Devrimi öncesindeki Rusya deneyiminde durum kabaca böyledir. Bizim görevimiz, bu deneylerden Rusya'ya özgü olanla, genel geçerli olanları birbirinden ayırıp, bunlardan öğrenmek ve genel geçerli olanı savunmaktır.

Örgütlenme bağlamında genel geçerliliğe sahip olan en temel yaklaşım: Bütün ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin, milliyetlerine göre değil, ortak sınıf örgütlerinde örgütlenmesidir.

Haziran 1997 ✕

15 AĞUSTOS 1984'TEN 15 AĞUSTOS 1997'YE Savaşın bilançosu...

15 Ağustos 1984, bilindiği gibi PKK'nin Eruh ve Şemdinli'de faşist Türk ordusunun karakollarına saldırarak silahlı mücadeleyi başlattığı tarihtir. 1984'te PKK gerillalarının 15 Ağustos'u 16 Ağustos'a bağlayan gece, Eruh ve Şemdinli'de jandarma karakollarına saldırıları gerçekleşti.

15 Ağustos 1984 eylemi sadece ulusal mücadelenin sonradan gelişmesinde oynadığı rol açısından değil, hakim sınıfların yaratmak istediği mezar sessizliğini bozması açısından da büyük öneme sahiptir.

Geriye dönüp değerlendirdiğimizde, 15 Ağustos 1984 eyleminin önemi ve rolünü tezler halinde şöyle özetleyebiliriz:

-15 Ağustos 1984'de yapılan eylemler, faşist Türk devletinin yaratmak istediği ölüm sessizliğini bozma; "kökünü kazıdık", "bitirdik" propagandalarına darbe indirme bağlamında önemli eylemler olmuştur.

-Bu eylemleri gerçekleştirenlerin, faşist Türk devletinin aylarca sürdürdüğü büyük askeri operasyonlara rağmen ele geçmemeleri, faşist hakim sınıflar açısından bir yenilgi olmuştur.

-Ulusal mücadele açısından ise bu eylemler, sonraki gelişmelerin başlangıcı, bir anlamda dönüm noktası olmuş ve ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesine ivme kazandırmıştır.

-15 Ağustos 1984 sonrasında Kürt halkının ulusal bilinci gelişmiş ve PKK önderliğinde ulusal hakları için mücadeleye katılmıştır.

-Faşist Türk devletinin, Kürtlerin varlığını inkar eden politikası iflas etmiştir. Son 13 yıllık süreçte Kürt sorunu, faşist Türk devletinin en önemli sorunlarından biri olmuştur.

-Kürt sorunu, Kuzey Kürdistan bağlamında da uluslararası düzeyde ele alınan bir sorun haline gelmiştir.

-15 Ağustos 1984 eylemleri ve sonrasındaki gelişmeler, faşist TC'de örneğin ulusal sorunda da reform talepleri çerçevesinde olan demokratik hakların elde edilmesi için bile silahlı mücadeleyi, dayattığını göstermektedir. Bu, anda ulusal harekete önderlik eden PKK'nin niteliği ve savunduğu siyasetten bağımsız, objektif olarak böyledir.

1984 sonrasında PKK giderek kitleselleşmeye başladı. İlk anda gelişmenin hangi yönde olacağını tarafsız olarak izleyen halkın önemli bir bölümü, giderek PKK'nin peşinde gitmeye ve mücadeleye katılmaya

başladı. 1988'lere gelindiğinde kitleselleşmede gözle görülür bir gelişme oldu.

Bu kitleselleşmeye paralel olarak da PKK'nin siyasetinde "askeri çözüm yok" anlayışı uç vermeye başladı. A. Öcalan'ın 1987'de M. Ali Birand'la yaptığı konuşmada dile getirdiği bu anlayış, daha sonraki dönemde giderek hakim hale gelmeye başladı.

1993 Mart ayında ilan edilen tek taraflı "ateşkes"le bu anlayış doruk noktasına ulaştı. Bu tarihten itibaren PKK'nin siyaseti, açıkça reformist bir yörüngeye oturdu. Artık savunulan temel siyaset, faşist Türk devletiyle "siyasi çözüm" için anlaşma siyasetiydi. Sürdürülen silahlı mücadele de, hakim sınıfları anlaşmaya zorlamak hedefiyle verildi, veriliyor.

Gelinen yerde PKK, emperyalist devletlerle ilişki geliştirmeye çalışmakta ve giderek emperyalizmle işbirliğine doğru yol almaktadır. Bundan sonrası PKK'nin değil TC'nin ve emperyalist devletlerin tavrına kalmıştır. Siyasi olarak 15 Ağustos 1984 ile karşılaştırıldığında PKK, daha geri bir konumdadır.

Savaşın kısa bilançosu

Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaştan bahsettiğimizde kuşkusuz bu savaşın iki yanının varlığı bilinçte tutulmak zorundadır. PKK önderliğinde verilen ulusal mücadele, ulusal baskıya karşı mücadele yaniyla savaşın haklı yanını oluşturmaktadır. İkincisi ise, faşist Türk devletinin ulusal zulmünü daha da yoğunlaştırdığı haksız yandır. Bu açıdan bakıldığında, Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaş, Kürt ulusu açısından haklı, hakim Türk sınıfları açısından haksız bir savaştır.

Savaşın haksız, gerici yanını oluşturan faşist Türk devletinin baskılarını, zulmünü ortaya koymak için, savaş sürecinde yapılanlara bakıp, verileri ortaya koymak gerekiyor.

15 Ağustos eylemlerine ilkbaşıta şaşkınlıkla bakan hakim sınıflar, "birkaç eşkiyadır, işini hemen bitiririz" biçiminde yaptıkları açıklamalara, kısa süre sonra kendileri de inanamaz oldu... Eylemi gerçekleştiren gerillalar, faşist Türk ordusunun geniş çaplı operasyonlarına rağmen ele geçirilemeyince, hakim sınıflar daha fazla baskı, daha fazla zulüm yolunu tuttular.

12 Eylül 1980 askeri cunta sonrasında Kuzey Kürdis-

tan'a yığılan güvenlik güçlerinin sayısı giderek yükseldi, yüzbinlerce kişilik ordu, özel tim vb. vb. yerleştirildi. Kuzey Kürdistan'ın en ücra köşelerine karakollar kuruldu. Bunlara ek olarak da bölgeyi iyi tanıyan, feodal aşiret yapılanmasını aşamayan kesimlerden köy korucuları oluşturmak gündeme getirildi. Köy koruculuğu sistemiyle hakim sınıflar, kendisiyle işbirliği yaptırarak "Kürd'ü Kürd'e kırdırmak" istiyorlardı. Gönüllü koruculuk yapmayanlarıysa zorla koruculaştırmaya çalıştılar.

12 Eylül'le birlikte tüm ülkede ilan edilen sıkıyönetim, Kuzey Kürdistan kentleri dışında kaldırılırken, Kuzey Kürdistan için Olağanüstü Hal ilan edildi. "Olağanüstü Hal Yasası"yla OHAL Bölge Valiliği oluşturuldu. Böylece TC'nin sömürgeci yüzü, bu "Sömürge Valiliği" şahsında bir kez daha ortaya kondu.

"OHAL Yasası" yetmedi! "Pişmanlık Yasası", "Anti-Terör Yasası" gibi yasalar çıkarılarak, Kürdistan'da insanların teslim olması ve katledilmesi yasalastırıldı.

Kürdistan'da insanların katli yasalastırılırken, bu yasalar en vahşi biçimde uygulandı, uygulanıyor. Yerleşim alanlarının bombalanması, köylerin boşaltılması ve insanların sürgün edilmesi; hiçbir gerekçesi yokken gözaltına alınmalar, faili (belli) meçhul cinayetler; yiyecek ve giyecek gibi temel ihtiyaçlara konulan ambargolar, şehir ve köylere giriş çıkışların yasaklanması, ormanların yakılması vb. vb. uygulamalar, faşist Türk devletinin Kürt ulusu üzerinde yürüttüğü zulmün bazı biçimleridir.

Faşist Türk devleti, Kürt ulusu üzerindeki baskılarını, katliamlarını Kuzey Kürdistan'la sınırlı tutmadı bu dönemde. 1983'de başlatılan "sınırötesi hareket", "sıcak takip" vb. eylemleriyle, ulusal zulmünü Güney Kürdistan'a da taşıdı.

1984 ile 1997 yılları arasında faşist Türk devletinin Kürt ulusu üzerinde uyguladığı baskı ve zulmün rakamlara yansması aşağıdaki gibidir. Bu rakamlar, kuşkusuz gerçekleri tam yansıtmamaktadır. Gerek faşist TC, gerekse de PKK'nin verdiği rakamlar, psikolojik savaşın sonucu olarak, karşıdakilerin kaybını abartılı, kendi kayıplarını ise az gösteren rakamlardır.

Öldürülen insan sayısı:

Geçen yıl devlet tarafından yapılan açıklamalara göre, PKK'nin kayıpları 12.984; devletin kayıpları 4133; sivil vatandaş (bunlar da hemen hepsi Kürt ulusundan) 4922 idi. (Bkz. 14.08.1996 tarihli Milliyet)

OHAL'in 10. yılı bağlamında bu yıl yapılan açıklamalara göre; 20.680 PKK'li; 4204 güvenlik görevlisi ve 4245 sivil vatandaş ölmüştür. (Hürriyet, 10 Temmuz 1997)

19 Temmuz 1997 tarihli Hürriyet gazetesinde, Faruk Bildirici OHAL Valiliğinin verilerini aktarır. Buna göre ise durum şöyledir: 15.346 PKK'li; 4083 devletin güvenlik güçleri (asker, korucu vb.) ve 4243 sivil vatandaş ölmüştür. Bu sivillerden ölen kadın sayısı 499, çocuk sayısıysa 482'dir.

Yaralanan insan sayısı:

9 Temmuz 1997 verilerine göre, 5250 PKK'li; 9125 güvenlik görevlisi ve 5047 sivil vatandaş yaralanmıştır. (Hürriyet, 10 Temmuz 1997)

19 Temmuz tarihli Hürriyet gazetesinin aktardığı rakamlara göre; durum şöyledir:

263 PKK'li; 8776 güvenlik güçleri ve 5039 sivil vatandaş yaralanmıştır.

Birbiriyle çelişse de resmi verilere göre ölenlerin ve yaralıların sayısı böyledir.

Hakim sınıflar bu arada "yeni" bir kavram kullanmaya başladılar: "Etkisiz hale getirildi".

Bu kavramla, öldürülen, yaralı ele geçirilen ve teslim olanlar içiçe ele alınmaktadır. Açıklanan verilere göre "etkisiz hale" getirilen PKK'li sayısı şöyledir: 9 Temmuz 1997 verilerine göre, toplam 25.930 PKK'li etkisiz hale getirilmiştir. 19 Temmuz tarihli Hürriyet gazetesinde aktarılan verilere göre; toplam 19.781 PKK'li etkisiz hale getirilmiştir.

Güney Kürdistan'da, işgal hareketine katılan bazı askerlere 18 Temmuz 1997'de madalya takan Genelkurmay Başkanı İ. H. Karadayı, sadece bu yıl içinde 7 bin PKK'linin etkisiz hale getirildiğini açıklayarak, Türk ordusunun ne kadar kahraman olduğunu elaleme duyuyordu... Karadayı'ya göre bu 7 binin 4 bini Kuzey Irak operasyonu sırasında etkisiz kılınmıştı.

Hakim sınıflar kahramanlıklarını öve öve bitiremezken, burjuva gazetelerde "şehit mehmetçiklerin" gömülecekleri yeni "şehitliklerin" açılış haberleri de çoğalıyordu. Türkiye'deki "şehitlikler" yetmemiş olacak ki, artık Kuzey Kürdistan'ın değişik kentlerinde de yeni "şehitlikler" açılmaktadır. Hatta bazı kentlerde ikinci, üçüncü "şehitlik" açılmaktadır. İşte bu haberlerden bir örnek:

"Gaziantep'e ikinci şehitlik"

(...) Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nce 25 bin 827 metre kare alan üzerine yapılan şehitlikte, mermerden 5 metre boyunda bir de anıt yeralıyor. Çevresine, şehit adlarının verileceği 2 bin 500 fidan dikilen şehitliği, 6'ncı Kolordu Komutanı Korgeneral **Aytaç Yalman** açtı. Korgeneral **Yalman**, Gaziantep'in Türkiye'nin gururu olduğunu belirtti ve **"İnşallah şehidimiz olmaz da bu şehitliğe gömülmez"** dedi." (Hürriyet, 10 Temmuz 1997)

13 yıllık süreçte ölenlerin sayısı –sayılar birbiriyle çelişse de ve kesin rakamlar olmasa da– resmi verilere göre 30 bin civarındadır. Yaralıların sayısıysa daha da gelişkilidir.

Gözaltına alınanların sayısı:

Olağanüstü Hal'in 10 yıllık sürecinde resmi verilere göre: "teröre karışıkları" iddiasıyla gözaltına alınanların sayısı 69.434'dür. Bunlardan 20.763'ü tutuklanmış ve geriye kalanlar serbest bırakılmıştır.

Aynı kişilerin defalarca gözaltına alınmalarıysa bu verilerde yoktur tabii ki. Ayrıca bu rakamların daha yüksek olduğu da bilinçte tutulmalıdır.

Boşaltılan köy sayısı:

Yine OHAL verilerine göre, 1987'den 1997'ye kadar ki dönemde boşaltılan köy sayısı, 3185'dir. Bu rakamlarda "köye dönüş projesi" adı altında yapılan "merkezi yerleşim" alanlarına yerleştirilenler yer almamaktadır.

Sürgün edilenlerin sayısı:

Gerek yerleşim alanlarının bombalanması, mezraların, köylerin yakılıp yıkılması sonucu, gerekse de zorla koruculaştırma siyaseti sonucu sürgünde olan insan sayısı, tahminen 4 milyon civarındadır.

Korucu sayısı:

15 Ağustos 1984 eylemleri sonrasında oluşturulan koruculuk sistemi, hakim sınıflar içinde de tartışmaya yol açan bir sorun olmuştur. Koruculuk sisteminin gerekliliği konusunda hemen herkes hemfikir olsa da, sistemin nasıl daha iyi olacağı, devlete daha faydalı olacağı üzerine çelişkileri var. 55. hükümetin çiçeği burnunda Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı faşist Ecevit, koruculuk sisteminin değiştirileceğini bu arada ilan etti.

Refahiyol hükümetinin İçişleri Bakanı M. Akşener'in Nisan ayı sonunda yaptığı açıklamaya göre korucu sayısı 62.654'dür. Aynı hükümetin Devlet Bakanı S. Ensarioğlu'nun 19 Nisan'da yaptığı açıklamaya göre, 66 bin aylıklı ve 10 binden fazla gönüllü korucu var.

Savaşın mali yönü:

Bilindiği gibi son yıllarda, "barış yanlısı" kesilen demokrat görünümü burjuvalar, Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşın sona ermesi talebini giderek yüksek sesle dile getirmeye başladılar. Hemen hepsinin en temel gerekçesi, "savaş ülkenin ekonomisini çökertiyor, enflasyonu yükseltiyor, yatırımları engelliyor. Ekonominin zayıflığı, enflasyonun yüksekliği ve yatırımların yapılmaması, bölgede büyük oranda işsizliğe yol açıyor. Bunun sonucunda da anarşi devam ediyor." vb. biçimindedir.

Burjuvazinin bir kesiminin "barış yanlısı" kesilmesi ve demokrat görünmesi, kendi çıkarlarının savunulması temelinde gerçekleşmektedir. Bunlar, Kuzey Kürdistan'da yaşayan işçi ve emekçileri düşündüklerinden dolayı savaşın bitmesini istemiyorlar. Yine bunlar, savaşın son bulmasını, ulusal baskıya karşı oldukları ve uluslar arasında eşitlikten yana oldukları için de istemiyorlar. Bunlar, faşist Türk devletinin çıkarlarının, Kürt sorununun "siyasi çözüm"e ulaştırıldığı bir ortamda daha iyi savunulacağını düşündükleri için savaşın son bulmasını istiyorlar. Savaşın durduğu bir ortamda, Kuzey Kürdistan'a yatırım yaparak daha fazla kâr elde edebileceklerini düşünerek savaşın son bulmasını istiyorlar.

Hakim sınıfların bir bölümünün savunduğu bu düşüncelere, Kürt ulusunun temsilcileri olarak kendini kabul eden yazar, gazeteci ve siyasetçilerin büyük bir bölümü de eşlik etmektedir. Kürt sorununa "siyasi çözüm" isteyenlerin hemen hepsinin, Türk devletini anlamaya ikna etmek için öne sürdükleri temel gerekçelerden biri, savaşın TC'ye verdiği mali zarardır.

Savaşın TC'ye mali zarar verdiği, enflasyonu etkilediği ve Kuzey Kürdistan'a burjuvaların yatırım yapmasını engellediği doğrudur. Burjuvazinin bir bölümünün bu gerekçelerle savaşın son bulmasını istemesi doğaldır.

Sorun, Kürt ulusunun kurtuluşu için mücadele ettiğini söyleyenlerin, burjuvazinin bu kesimiyle aynı yaklaşıma sahip olmasındadır. Milliyetçi ve reformist bir siyasete sahip olanların bu yaklaşımı savunması da gayet do-

ğaldır. TC'nin ekonomisinin zarar görmesinden üzüntü duyanlar, faşist Türk devletinin varlığı şartlarında onunla anlaşmaya çalışanlar; Kürt ulusunun bazı yasal düzenlemelerle özgürleşeceğini savunanlar, gerçekte Kürt ulusunun kurtuluşunu burjuva siyasete kurban etmektedirler. Bu siyasetle Kürt ulusunun kurtulacağını Kürt halkına anlatanlar, işçi ve emekçileri aldatmaktadır.

Mali veriler:

12 Eylül 1980 cuntasının işbaşına gelmesinden bu yana, Milli Savunma Bakanlığı bütçesi, devlet bütçesi ve Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) içinde en yüksek paya sahip bütçe olmuştur. Genelkurmay Başkanlığı'nın da ayrı bir bütçesi vardır. Ayrıca, askeri giderler ve savaş giderleri için çok değişik finans kaynakları da kullanılmaktadır. Savaşa harcanan miktarın ne kadar olduğu tam olarak açıklanmamaktadır.

OHAL'in 10. yılı biterken Refahiyol hükümetinin Milli Savunma Bakanı T. Tayan'ın yaptığı açıklamaya göre, on yıl içinde askeri teçhizat ve mühimmat için harcanan para, 28 milyar dolar civarındadır. Mayıs ayında Genelkurmay Başkanlığı'nın brifinglerdeki açıklamalarına göre, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yalnızca "Güneydoğu Anadolu Bölgesi"ndeki günlük harcaması **4 milyon dolardır**. Kuzey Kürdistan'ın diğer bölümü bu hesaba alınmamıştır. Örneğin, "Doğu Anadolu Bölgesi" olarak tanımlanan bölgede de aynı savaş sürmektedir.

Yine Refahiyol hükümetinin İçişleri Bakanı M. Akşener'in yaptığı açıklamaya göre, 1997 bütçesinden koruculara ayrılan ödenek, 11 trilyon 500 milyar liradır.

Bunlar "normal koşullar"ın rakamalarıdır. Örneğin sınırötesi hareketler "önceden öngörülmemiş" bir gelişme oluveriyor ve verilen mali açık için "ek bütçe" yasa-sı çıkarılıyor ya da başka fonlardan savaş fonuna aktarılıyor vb. vb..

Hesaplar değişik açılardan ve değişik harcamalar bağlamında yapıldığı için karmaşık bir görüntüye sahip. Fakat genel açıklamalarda ve hesaplarda, Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşa Türk devletinin yıllık harcaması, 8 milyar dolardır.

Savaşa yapılan harcamalar hakim sınıfların bir bölümünü rahatsız ederken, kendi içlerinde çelişki ve çatışmalara da yol açmaktadır. En son örneği, Refahiyol hükümetiyle, bu hükümeti istemeyen askeri ve sivil kesimler arasında, faşist Türk devletinin Güney Kürdistan'ı işgal hareketi sırasında yaşandı.

Burjuvazinin bir bölümü, Kuzey Kürdistan'a yatırım yapabilmek, daha fazla kâr elde edebilmek için savaşın son bulmasını isterken; savaş içinde boy atan yeni yeni patronlar oluştu. Özellikle silah tüccarları, bu savaşta milyarları kıldı. Büyük çete devletin barbar doğası, ürünlerini vermekte gecikmedi... Ordu, polis, özel tim, korucu ve bilcümle "güvenlik" güçlerinin içinde yer aldığı çeteler oluştu.

Bu çeteler bir yandan savaş içinde boy veren patronlar olurken, diğer yandan da kendisi en büyük çete olan devletin savaş giderlerini karşılamak için uyuşturucu ve silah tüccarlığı yapmakta; PKK adına işadamları

ından fidye istemekte, para toplamakta ve kendilerinin "yükselmesi"ne engel olduğunu düşündüklerini faili "meçhul"e kurban etmektedirler. Kelimenin gerçek anlamıyla savaş içinde savaş yürütülmektedir.

Tüm bu barbarlıklara son vermek gerekiyor!

Bu barbalığa son vermek, Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin kurtuluşunu sağlamak ve Kürt ulusu üzerindeki ulusal zulme son vermek; ne savaşın TC'ye mali zarar verdiği gerekçesine sarılmakla ve ne de faşist Türk devletiyle "siyasi çözüm" için anlaşmaya çalışmakla mümkündür.

Bu barbalığa son vermek, Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin kurtuluşunu sağlamak ve Kürt ulusunun

üzerindeki ulusal zulme son vermek; ancak ve ancak faşist Türk devletinin, işçi sınıfı önderliğindeki devrimle yıkılmasıyla ve işçi-köylü devrimci diktatörlüğünün kurulmasıyla mümkündür.

Bunu gerçekleştirmek için de, tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliğini sağlamak, faşist Türk devletinin yıkılması için ortak mücadele zorunludur.

Mücadelenin doğru ve sağlam bir temelde yürütülmesi ni garantiye almak, Bolşevik Parti'nin inşa edilmesiyle, işçi ve emekçilerin Bolşevik Parti önderliğinde örgütlenmesiyle mümkündür. O zaman iş başına!

22 Temmuz 1997 ✕

Yeni patronlara bir örnek: Hacı M. Ali Altındağ!

Burjuva medyanın Refahiyol hükümetine karşı olan kesimi, laik/antilaik tartışmalarını yürüttüğü ve "Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyeti koruma mücadelesi" verdiği bir dönemde, dinci kesimi teşhir edebildiği kadar teşhir etmeye çalıştı.

Bunun bir parçası da Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaş içinde "yükselen" dinci patronların teşhiri oldu. Hürriyet gazetesinin 15 Mayıs 1997 tarihli nüshasında Ersin Kalkan imzalı, **"Güneydoğu'daki kan ve gözyaşı üzerinden trilyonlar kazanan bir imamın inanılmaz yükselişi. Çatışma sürüyor, Hacı büyüyor."** başlıklı bir yazı yayınlandı.

Sözkonusu yazıda önce imam, sonra hacı olan M. Ali Altındağ'ın 12 Eylül 1980 sonrasındaki yükselişi ve yaptıkları anlatılmaktadır. Bir zamanlar köy köy dolaşıp imamlık yapan ve aldığı zekatlarla geçinen M. Ali Altındağ'ın yüzlerce trilyona sahip olan bir işadamı olma öyküsü, bir yanıyla Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşa ayna tuttuğu için okumaya değer. Yazının bazı ilginç bölümleri şöyledir:

"12 Eylül günleri gelip çattı. Diyarbakırlılar, darbe sonrasında Altındağ'ın kendine yeni bir iş edinmiş olduğunu gördü: Güvenlik güçleriyle ev ev dolaşıp muhalifleri ihbar etmek... Aradan bir müddet geçtikten sonra ufak tefek taahhüt işleri aldığı ve devlet ihalelerine talip olduğu duyuldu.

Bir yıl sonra o artık Diyarbakır Ticaret Odası'na ka-

yıtlı bir müteahhitti. Sahibi olduğu İntim Limited Şirketi, Şırnak'ta tugay binaları, Cizre'de MİT tesislerinin inşaatını yükledi. Kısa bir zaman içinde büyük bir servet sahibi oldu. Diyarbakır-Ergani yolu üzerindeki Altındağ Dinlenme Tesisleri'ni kurdu. Burada «hatırlı» misafirlerini ağırlamaya başladı.

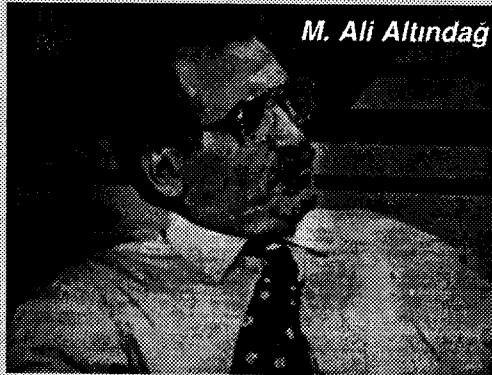
Bu hatırlı konukların başında Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan geliyordu. Daha önceki Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, Altındağ'a yüz vermediği için misafirleri arasında yer almamıştı. Ünal Erkan'ın göreve geldiği günden itibaren Altındağ, altından dağlar kuracak kadar zenginleşmişti. 1990'a gelindiğinde bölgede büyük bir güç haline gelen Altındağ, bir hamle daha yaparak ansızın medya patronu oldu. Önce Diyarbakır Söz gazetesini çıkardı, ardından Söz televizyonu yayına baş-

ladı.

(...) 1992-1994 dönemi bölgede «Hizbullah» hareketinin yükseldiği yıllardı. Batman ve Diyarbakır'da iki yıl içinde 500'e yakın faili meçhulün altında Hizbullah imzası bulunuyordu. Bunlar, ansızın nereden, nasıl çıkmışlardı bilinmiyordu. Herkes şaşkınlık içindeydi. Hacı hariç...

(...) Hacı'nın gazetesinden hedef gösterdiği birçok insan, bir müddet sonra Dicle üstündeki «ölüm köprüsü»nün altında işkence edilip kafalarına kurşun sıkılarak infaz edilmiş olarak bulunuyordu. Hedef seçilenler sadece siyasi kişilikler de değil, bir kısmı Altındağ'ın iş dünyasındaki rakipleriydi." (Hürriyet, 15 Mayıs 1997)

Bu hikaye, sadece birinin hikayesidir. Daha yüzlercesinin, hatta binlercesinin hikayesi bilinmiyor. Ama Kuzey Kürdistan'ın işçi ve emekçileri, Türk hakim sınıflarıyla işbirliği yapmayan tüm Kürt ulusundan insanlar, savaşın barbarlığını hergün yaşıyor, görüyor...

M. Ali Altındağ

PKK'DEN KÜRT SORUNUNA ÇÖZÜM:

İngiltere örneği!

Tony Blair...
Ulusal sorunun
çözümünde
ondan
öğrenilecek
şeyler mi
var?!!

4 Mayıs 1997'de MED TV'de canlı yayınlanan panele telefonla katılan Abdullah Öcalan, Kürt sorununun çözümünü tartışıp sorunun çözümü için İngiltere örneğini veriyordu. A. Öcalan'ın konuşmasını 7 Mayıs 1997 tarihli Özgür Politika gazetesi birinci sayfada, **"Türkiye Blair'ini arıyor"** manşetiyle verdi.

Bu konuşmada A. Öcalan Türkiye'deki siyasal gelişmeleri değerlendirdi. Kürt ulusal sorununa ve bununla bağlantı içinde Türkiye'nin çıkmazına "çözüm" getirdi!

Öcalan'a göre, Türkiye'nin başına gelen bütün kötülükler muhafazakar rejim belasından gelmiştir. Türkiye'yi 70 yıldır muhafazakarlar yönetiyor. Kürt sorunun çözümünün önündeki engel muhafazakarlardır. Türkiye'yi krize sokanlar bunlardır. Sorunların çözüme kavuşabilmesi için bunlardan kutulmak gerek. Bunun yolu da Kürtlerle ittifaktan geçer. Kürtlerle ittifakın önemi kavranır, ittifak yapılırsa; geniş katımlı demokratik bir açılımla ülke bu muhafazakar beladan kurtarılır, Türkiye'nin ufku açılır, sorunlar çözülür! Öcalan'a göre, İngiltere ideal örnektir:

"İngiltere'ye bakalım İrlanda, İskoçya ve Galler sorunları var. İşçi Partisi yerel parlamentodan tutalım hatta isterlerse bağımsız da olabilirler diyor. İşçi Partisinin iyi bir programı var. Ve halledecek bu meseleleri. (...) Türkiye'dekilerin bu milli bütünlük elden gidiyor söylemleriyle Majör'ün Muhafazakar Partisi'nin Britanya'nın bütünlüğü elden gidiyor demesi ne kadar birbirine benziyor. Ama gitmediği gibi İşçi Partisi tarihinin en büyük başarısını elde etti. Galler'de, İskoçya'da muhafazakarlar sürünüyorlar adeta. Dolayısıyla İşçi Partisi örneği Türkiye için hayli öğretici."

Hemen herkesin üzerinde birleştiği nokta şudur: PKK, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin önderliğini yapmaktadır. PKK, siyaset sahnesine çıkışında ileri sürdüğü ulusal, demokratik talepleri gerçekleştirebilmek için faşist TC'ye karşı yürüttüğü mücadeleyle kendini bu noktada kabul ettirdi. Ancak şimdi durum bu değil. PKK süreç içinde başlangıçta ileri sürdüğü ulusal demokratik taleplerden adım adım uzaklaştı. Gelişen aşamada ileri sürülen taleplere bakıldığında ne istenenler "ulusal kurtuluş" talebidir, ne verilen mücadele ulusal kurtuluş mücadelesine benziyor. PKK'nin bugün uğruna mücadele yürüttüğü temel talep, TC'yle uzlaşıp legal zeminde siyaset yapma talebidir. Başkan Apo'nun konuşması bu minval üzeredir.

Alıntıda anlatılanın anlamı şudur: PKK'nin Türkiye'yi bölmek, Kürdistanı kurmak gibi bir siyaseti yoktur. Bunu muhafazakarlar bize malediyor. Ülkeyi bölmek istediğimiz iddiasıyla bizim kendimizi ifade etmemizi engelliyorlar ve bizi Türkiye'de siyasete katmıyorlar. Kürtler Türkiye'de önemli bir güçtür. Kürtlerin legal siyaset yapmalarına izin verilirse ve İşçi Partisi gibi davranılıp, Kürtlerle ittifak yapılarak seçimlere gidilirse bizim bölücü olmadığımız görülecektir. Bizimle ittifak yapan kazanır.

A. Öcalan, Kürtlerle ittifakın ne kadar önemli ve gerekli olduğunu ispatlamaya çalışıyor. Bunun için de öncelikle Türkiye'de kuvvet dengelerinin durumunu değerlendiriyor. Buna göre birincisi ordu, ikincisi RP, üçüncü ve en önemli güç olarak Kürtleri ele alıyor. Türkiye'de politikanın bu güçler arasında yapıldığını, bunlar arasında çelişkilerin bulunduğunu belirtiyor ve "şimdilik bu güçler çelişki yanı ağır basan konumdadırlar" tespitini yapıyor. Türkiye'de siyasal partilerin sıradan işler yaptıklarını, siyasal gücün ordunun elinde olduğunu belirtiyor. Bu bağınıta adresi doğru tespit ettikten sonra, A. Öcalan hemen bu kapıyı açıyor:

"Kürt ittifakı deyip geçmemek lazım. Bir Yavuz Sultan Selim'in ittifakı var. Kürtlere adeta açık çek veriyor. İstedığınızı kral yapın başınıza diyor. Yeterki dayanışma ittifak içinde olalım. (...) İşte «irtica birinci plana geçti PKK ikinci planda» denilmesi, çok çekingen de olsa Kürt ittifakının önemini kavramışa benziyorlar. Aslında bu salt RP'ye karşı değildir. Ortadoğu'da kim Kürt ittifakını geliştirirse bana göre onun güçlenmesi söz konusu olacaktır. (...) Kürtlerle kim ittifak kurmuşsa, o Ortadoğu'da gelişme kaydetmiştir. Özellikle Türklere bu böyledir. Kürtler olmadan Türklere'in Anadolu'da olsun, Ortadoğu'da olsun güvenli konumda olmaları zordur. Dolayısıyla bu 70 yıllık cumhuriyet Kürtlerle ittifakı kendi eliyle çok zora sokmuştur. Çok radikal bir adım atıp bu ittifakı sağlayabilirler mi? Eğer olursa bana göre Türkiye'nin ufkunu açılmış olur. Bana göre Türkiye'nin geleceği bu politikadadır."

"Bir Yavuz Sultan Selim'in ittifakı var. Kürtlere adeta açık çek veriyor. İstedığınızı kral yapın başınıza diyor. Yeterki dayanışma ittifak içinde olalım"la anlatılmak istenen düşüncenin mantığı ancak şöyle anlaşılabilir: PKK'nin dışında başka muhatap aramaya gerek yoktur. Kürtleri kimin yöneteceğine, nasıl yöneteceğine ilişkin işlere TC karışmamalıdır. Önemli olan, devletin varlığını zedelemeyen, onun çatısı altında birlikte yaşamak için yapılan dayanışma ve ittifak önerisidir. TC buna bakmalıdır. Bu düşüncenin devamında, TC'yle birleşebilmek için RP'ye karşı duyulan rahatsızlığın çözümünde ve Ortadoğu'da TC'yle sorunu olanlara karşı güvenli bir TC için Kürt ittifakının ne kadar önemli olduğu anlatılıyor, TC'yi birlikte hareket etmek için iknaya çalışıyor.

A. Öcalan, Türkiye'de politika yapan kuvvet dengeleri içinde kemalist ordunun siyasete egemen olduğunu doğru olarak tespit ettiğinden, esas olarak onları iknaya çalışıyor. Kemalist faşistlerle, dinci faşistler arasında süren dalaşta, kemalistlerden yana tavır takınıyor ve RP'nin işinin nasıl bitirilebileceğini daha açık anlatıyor:

"Bana göre eğer bu boşluk doldurulursa, yani bir geniş katılımlı demokrasi hem Türkiye için hem Kürtler için düşünülürse dediğim gibi bu bölünme anlamına gelmiyor. Bu RP tehlikesini kendiliğinden ortadan kaldırır. Serbest seçimler olsun, yeni bir seçim yasası yapılsın ve Kürtler diledikleri gibi demokratik bir tarzda gücünü ortaya koysunlar. Ortada RP diye birşey kalmaz. Kalsa

kalsa %10'un altında bir parti durumunda kalır. Bu kilit öneme sahip bir gelişme olacaktır. Türkiye'nin demokratik gelişmesine muazzam katkıda bulunacaktır. Dikkatinizi çekiyorum muhafazakarlığın aşılmasında İskoçya ve Galler nasıl bir oyun oynadılar? Kürdistan'da Kürtler de Türkiye'nin bu muhafazakar rejim belasıyla kurtulmasında aynı rolü oynayacaktır. Ve eğer gerçekten demokrasi aleyhtarı partiler varsa bu partilerin devri sona erecektir, tıpkı muhafazakar partinin işinin bitirilmesi gibi. Zaten nereden bakılırsa bakılsın, Türkiye içinde, Türk halkı içinde kesin böyle demokratik açılıma ihtiyaç var. Yıllardır bunu tekrarlıyoruz."

İşte size Kürt sorununun siyasal çözümünün en açık ifadesi: Serbest seçimler olsun, yeni bir seçim yasası yapılsın ve Kürtler diledikleri gibi demokratik bir tarzda gücünü ortaya koysunlar. A. Öcalan'a göre, büyük bir devrim yapan Avrupa'yı, hatta dünyayı etkileyecek olan işçi partisinin niteliğini biraz da olsun merak edenler vardır. Bunun cevabını da A.Öcalan'dan verelim:

"İngiliz İşçi Partisi çok dengelerden ibarettir. Demokratik bir kitle partisidir. Çok çeşitli görüşler vardır içinde. Marksistler var, bilmem radikaller var, ta bilmem en sağındakine kadar."

Bu büyük devrim partisini daha fazla anlatmaya gerek var mı?

Yavuz Sultan Selim'in yaptığı gibi, A. Öcalan da Kürtlerle TC ittifakı sağlandığında RP'nin işinin bitirileceği gibi, eğer gerçekten demokrasi aleyhtarı partiler varsa bu partilerin de işini bitireceğine açık çek veriyor.

En önce şu açığa kavuşmalıdır: A. Öcalan'ın çizdiği tablo içinde aktarılan demokrasi, gerçekte demokrasi değildir. Bugün "demokrasiyi koruma" adına dinci faşistlerin işini bitirmeye çalışan güç kemalist faşistlerdir. Bunlar aynı zamanda "demokrasiyi koruma" adına devrimcileri, komünistleri, kimliğine sahip çıkmak isteyen Kürt insanını, sömürüye, zulme başkaldıran işçi ve emekçileri birer birer, onar onar katledenlerdir.

Bunların demokrasi dediği şey, faşist diktatörlüğü gizlemeye kullandıkları bir araçtan başka birşey değildir. Sömürücü sınıfların iktidarı şartlarında, demokrasi, yalnızca sömürücü sınıflar için vardır. Sömürücüler için var olan demokrasi, sömürülenler için diktatörlüktür.

Bu nedenle, sömürücü sınıfların iktidarı şartlarında "demokrasi aleyhtarı partiler" olacaktır. Proletaryanın partisi bu tür demokrasinin aleyhtarıdır ve o, işçi ve emekçiler için demokrasi, burjuvazi için diktatörlük demek olan proletaryanın iktidarını kurmak için savaşıacaktır.

"Türkiye içinde, Türk halkı içinde kesin böyle demokratik açılıma ihtiyaç var!"

Hayır, böyle "demokratik açılıma" değil; Türkiye içinde, Türk halkı için de, Kuzey Kürdistan ve Kürt halkı için de DEVRİM'e, SOSYALİZM'e ihtiyaç vardır! Bunu gerçekleştirmek için de Bolşevik Parti'ye!

15 Ağustos 1997 ✕

Şerafettin Elçi'nin İsveç gezisi hakkında...

Bilindiği gibi, 3 Ocak 1997 tarihinde İçişleri Bakanlığı'na verilen dilekçeyle, Şerafettin Elçi önderliğinde Demokratik Kitle Partisi (DKP) adıyla, Kürt sorununu temel alan legal bir "Devletin Kürt Partisi" kuruldu.

Kuruluş dilekçesini İçişleri Bakanlığı'na verdikten sonra Şerafettin Elçi'nin yaptığı açıklamalar, liberal burjuva yazarlar, gazeteciler tarafından sevinçle karşılandı ve Elçi'ye övgüler dizildi.

M. Ali Birand gibi burjuvazinin temsilcileri, Elçi'nin "son şans olabileceği" ve bu yüzden de bu çiçeği burunda partinin engellenmemesi gerektiğini savundular, savunuyorlar.

Elçi'nin devletle ilişkilerini bilen ve kendilerinin muhatap alınması için mücadele eden PKK ve diğer bazı Kürt örgütleri, ilkbasta DKP'ye fazla sert tepki göstermezken, gelişme içinde cephelerini açıkça belirleyip Elçi'ye ve partisine karşı tavrı almaya başladılar.

Biz de Bolşevik Partizan sayı 110'da yayınladığımız 6 Şubat 1997 tarihli bir yazıda DKP hakkında tavrı takınıp ve şu değerlendirmeyi yapmıştık:

"DKP, «Devletin Kürt Partisi»dir. DKP, misak-ı millinin partisidir. DKP, Kürt sorunu bağlamında liberal burjuvazinin temsilcisidir. Ve DKP, anda Kürt sorununun çözümünde bazı yasal düzenlemelerle hakim sınıflar lehine son bulması için, arabuluculuk yapmaya ve muhatap olmaya çalışan işbirlikçi bir partidir." (agd, sayfa 25)

DKP'yi en özlü değerlendiren bu tavrımız, daha sonraki süreçte de doğrulandı.

Newroz'da, faşist Türk devletinin Newroz'u Nevruzlaştırma politikasına DKP, karanfil dağıtarak hizmet etti. Elçi'nin değişik burjuva gazetelere ve televizyonlara yaptığı açıklamalar da, yaptığımız tespitleri onayladı.

En son gelişme ise, faşist Türk ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal hareketine başladığı Mayıs ayında oldu. Türk ordusu Güney Kürdistan'da işgal hareketi yürütürken, Şerafettin Elçi, 1996'da Paris ve Lugano'da yapılan toplantıların finansörleri olan bazı İskandinav ülkelerinin davetlisi olarak İsveç'e gitti.

Elçi'nin İsveç'te bulunmasını "DKP'yi tanıtmaya" diye açıkladılar. İsveç'te Elçi ve arkadaşları, değişik gazete ve radyolara demeçler verdiler, toplantılar yaptılar.

DKP'yi tanıtmaya toplantıları olarak açıklanan bu gezinin tarihinin, faşist Türk devletinin Güney Kürdistan'daki işgaline denk düşmesi, ilk başta tesadüf olarak görü-

lebilir. Fakat, perde biraz aralandığında, bunun hiç de tesadüf olmadığı görülebilir. İsveç'te bulunduğu süreçte Elçi ve arkadaşlarının ne yaptığına değinmeden önce, bazı olgulara bakmak gerekiyor.

DKP'nin kuruluşu sonrasında Elçi'nin yaptığı açıklamalarda Kürt sorununun misak-ı milli sınırları çerçevesinde siyasi çözümü için, barışçıl ve her türlü şiddeti reddeden bir yaklaşımla mücadele edecekleri de açıklandı. Hatta, PKK'yi "programı olan siyasi bir örgüt" diye tanımlayarak, hakim sınıfların "terörist" tanımına ters bile düştü Şerafettin Elçi...

Kürt sorunu ve PKK hakkında söylediklerini Elçi birkaç yıl önce söyleseydi, apar topar "vatan haini" ilan edilerek -bu arada "kazaya uğrayıp" canından olmazsa- hapsi boylardı. Ama 1997'de durum değişik...

İçinde bulunduğumuz koşullarda Elçi'nin bu şekilde konuşmasına imkan veren şey, faşist Türk devletinin Kürt gerçekliğini inkar edemez duruma gelmesi; son onüç yılın en önemli iki sorunundan biri olan Kürt sorunu, PKK'yi dışlayarak çözüm aramasıdır.

Son yıllarda hakim sınıfların bir bölümü, askeri olarak sorunun çözülmemeyeceğini gördüklerinden dolayı "siyasi çözüm" talebini dile getirmeye başladılar.

Bunların andaki "siyasi çözüm" yolu, bir yandan PKK'yi zayıflatılabilmek için askeri, siyasi ve uluslararası düzeyde diplomaside ellerinden ne geliyorsa yapmak; diğer yandan ise, Kürt sorunu için muhatap olarak kendilerine tehlike arzetmeyecek ve devlete sadakatini gösteren birilerini aramaktır. Şimdilik, kendilerine en yakın ve sadık kişi Şerafettin Elçi'dir. Bu yüzden Elçi birkaç yıl önce söyleyemediklerini, söyleyebilmektedir, konuşmasına izin verilmektedir. Andaki savaşın sürmesinden yana olan Cumhuriyet Savcılarının bazılarının DKP'yi kapatma davası açması da bu gerçeği değiştirilmemektedir.

1996 yılı içinde Avrupa'da "gizli" yapılan iki toplantıda hakim sınıf temsilcileri, "ılımlı" Kürtlerle biraraya gelerek, Kürt sorununa "çözüm" için tartışma yürüttüler. 25-29 Mart 1996'da Paris'te ve 31 Mayıs-11 Haziran'da Lugano'da yapılan toplantılara, Özgür Politika gazetesinin verdiği bilgiye göre, MİT'den üç kişi, Prof. Doğu Ergil, MHP üst düzey yöneticileri, askeri yetkililer Türk heyeti olarak katılırken; Kürt heyeti adına da M. Ali Eren, Şerafettin Elçi, Ömer Çetin, RP Milletvekili Haşim Haşimi, Güneydoğu Ticaret Odası Başkanı Behlül Yavuz vb. katıldılar. Toplantılara uluslararası düzeydeyse

ABD'li, İsveç'li, Norveç'li ve PRİO'dan (Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü Oslo) temsilciler katıldılar. Toplantıları finanse edenler de bunlardır.

Bu toplantılara katılmanın bir önkoşulu, toplantılar hakkında dışarıya bilgi vermemek olduğu için, toplantıya katılanlar somut bilgi vermekten kaçınmışlardır. Demek ki gizleyecekleri şeyler vardır.

DKP'nin kuruluşu ertesinde Elçi'nin PKK'ye karşı taktığı "programı olan siyasi bir örgüttür" tavrı, PKK'yi doğrudan hedef almamak ve Kürt sorununa çözüm isteyen kitleyi peşine takabilme hesaplarının sonucudur.

Özetle, faşist Türk devletinin PKK'yi dışlayan "çözüm" arayışının bir yanı, DKP gibi kendisine hizmette kusur etmeyecek işbirlikçileri siyaset arenasına sürmekken, diğer yanı da askeri olarak PKK'yi güçsüzleştirmek için savaşı şiddetlendirmektir.

Güney Kürdistan'a yapılan işgal hareketi döneminde Elçi'nin Avrupa'ya geziye çıkmasının ve DKP'yi tanıtmasının cevabı da bu "havuç, sopa" siyasetindedir. Hakim sınıflar PKK'yi zayıf düşürmeye çalışırken, Elçi de gizli

diplomasinin kapılarını çalmaktadır...

DKP'yi tanıtma olarak gösterilen gezi, gerçekte, Elçi'nin gizli diploması yürütmek ve Türk devletine hizmet etmek için yaptığı bir gezidir.

Adı üzerinde: Gizli diploması. Bu yüzden de somut ilişkilerin ne olduğu ve kimlerle neler konuşulduğu bilinmiyor. Fakat, yapılan toplantılarda, verilen demeçlerde savunulan görüşler, Elçi'nin faşist Türk devletine hizmet ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

21 Mayıs'ta Elçi "Swenska Dagblad" gazetesine, 22 Mayıs'ta da Türk devleti yanlısı yayın yapan "Merhaba" radyosuna ve aynı zamanda "İsveç Radyosu"na demeçler verir. 25 Mayıs tarihindeyse Stockholm'de bir toplantı yapılır. Sözkonusu demeçlerinde Elçi, özetle şunları savunur:

"Hiçbir devlet, burnunun dibinde gerilla üslerine müsaade etmez. Türk devleti de müsaade etmemekte haklıdır. PKK, KDP'nin bölgedeki hakimiyetine riayet etmeli ve kurallarına saygılı olmalıdır. Bölgeden çık den-diğinde çıkmalıdır." (Özgür Politika, 27 Mayıs 1997)

Gezinin finansörü: İshak Alaton

İshak Alaton, bilindiği gibi TÜSİAD içinde önemli yere sahip bir işadamdır, patrondur. TÜSİAD bu sene başında "Demokratikleşme Paketi" adıyla bir rapor yayınladı. Sözkonusu raporda, Türkiye'nin "demokratikleşmesi" için, TÜSİAD'ın birçok önerisi vardı. Bu öneriler içinde, Kürt sorununun "çözüm"üne ilişkin öneriler de vardı. TÜSİAD'ın "demokratikleşme paketi" adıyla yayınladığı raporda savunulan görüşlere bakarak, bir bölüm sahte devrimci, işverenlerle ortak bir cephe kurmayı ve bunlarla birlikte "temiz toplum" yaratmayı bile savundu.

İshak Alaton da işverenlerin bu raporunun kamuoyu önündeki savunucusu olarak, atv Televizyonunun "Siyaset Meydanı" -Elçi'nin de katıldığı- programına katıldı.

Sözkonusu programda, Alaton ve Elçi tarafından "Güneydoğu bölgesine yatırımların yapılması, iş alanlarının açılması, işsizliğin azaltılması" vb. vb. önlemlerle birlikte, "devletin Kürt sorununa misak-ı milli sınırları çerçevesinde barışçıl bir çözüm getirmesi gerektiği" savunuldu.

Şerafettin Elçi'nin İsveç gezisi sonrasında, Almanya'da yayınlanan "Süddeutsche Zeitung" gazetesinin 4 Haziran 1997 tarihli nüshasında, Alaton'la yapılan konuşmanın özeti biçiminde bir haber yayınlandı.

TÜSİAD raporunda savunulan görüşler çerçevesinde Kürt sorununa "çözüm" isteyen Alaton, sene başında askeriye'nin hükümet ve işverenlere Kuzey

Kürdistan'da yatırım ve ticaret yapmalarını talep ettiğini; bunun aslında açık bir mesaj olduğunu anlatır. Alaton'a göre:

"Askeriye terörü bastırabilir, marjinalleştirir ama bölgeye barış götüremez. Barışın sağlanması için sosyal program ve iş alanları gereklidir."

"Terörist" diye adlandırdığı PKK'yi dışlayarak ve "ülkenin bölünmez bütünlüğü" çerçevesinde Kürt sorununun her yönüyle tartışılmasından yana olan Alaton, devletin Kürtlerin legal partilerini kapatmasını ve yöneticilerinin hapse atılmasını yanlış bulduğunu da açıklamaktadır.

Kürt sorununun çözümüne bizzat Kürtlerin de katılmasından yana olan Alaton, olası muhatap olarak Şerafettin Elçi'nin adını verir. Gazetenin verdiği haberde, makalemizin konusu olan Elçi'nin İsveç gezisi hakkında da bilgi verilmektedir. Sözkonusu habere göre, Elçi'nin Stockholm'de yaptığı toplantı Alaton tarafından organize edilmiştir. Elçi İsveç'e, Türk patronlarının da işin içinde olduğu bir organize temelinde gitmiştir.

Paris ve Lugano toplantılarının düzenleyicilerinin davetlisi olarak İsveç'e gittiği bildirilen Elçi, Türk hakim sınıflarıyla emperyalist devletler arasında elçilik yapmaktadır. Böylece tablo tamamlanmaktadır. İpin ucu, Elçi'den Türk hakim sınıfları içinde Kürt sorununun "çözümü"nü isteyen kesime, oradan da askeriye'den "çözüm"den yana olanlara kadar uzamaktadır.

Faşist Türk devletinin Kürt sorununa "çözüm" arayışlarının bir ayağıdır Elçi ve partisi. Elçi, Türk hakim sınıflarının bir bölümünün elçisidir. Elçi şahsında DKP, "Devletin Kürt Partisi" olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Elçi'nin bu tavrı, açıkça Türk devletini ve işbirlikçi Barzani'nin KDP'sini destekleyen bir tavidir. Bu tavra göre, Türk devletinin Güney Kürdistan'a girmesi ve PKK'ye karşı savaşması doğru ve haklıdır. Suçlu olan PKK'dir. Yine PKK, KDP'nin kurallarına uymamakla da yanlış yapmaktadır. Bu tavrıyla Elçi, bir kez daha devletin hizmetinde olduğunu ortaya koymuştur. Kürt ulusu üzerindeki ulusal zulüm de böylece haklı gösterilmektedir. Elçi, Kürt sorununun "çözüm"ü için ne savunduklarını Hürriyet gazetesinin yorumuyla birlikte şöyle açıklamaktadır:

"İsveç Radyosu'nda da konuşan **Elçi**, PKK ile aralarında ciddi farklar bulunduğunu belirterek **«Kürt sorunu için barışçı yöntemler öneriyoruz»** diye konuştu. (...) **«Biz Türk devletinin sınırlarına saygılıyız. Kürt sorununun Türkiye'nin şu an belirli sınırları değişmeden çözümünü savunuyoruz. Sorunun kesinlikle diyalog ve barış içinde çözülmesini istiyoruz. Ayrıca, şiddete dayalı çözüm arayışının Kürt sorununa zarar vereceğine de inanıyoruz.»**" (Hürriyet, 26 Mayıs 1997)

Hürriyet gazetesinin propagandasını yaptığı ve övdüğü Elçi ve arkadaşlarının misak-ı millici olduklarını önceden biliyorduk, bir kez daha kendi ağızlarından duyuyoruz. Elçi, şiddete dayalı çözüm arayışlarının Kürt sorununun çözümüne zarar vereceğine inanabilir... Fakat, gerçekler başka türlü konuşuyor. PKK'nin geline yerde faşist Türk devletiyle anlaşma siyasetini savunması ve tümüyle reformist yörüngeye oturmuş olması; hiç de Kürt sorununun inkar edilemeyecek biçimde gündeme gelmesinin, PKK'nin verdiği silahlı mücadeleye sonucu olduğu gerçeğini ortadan kaldıramaz. Elçi'nin bu kadar rahat siyaset yapmasının ortamını da, verilen silahlı mücadele yaratmıştır.

Türk devletine hizmette kusur etmeyen Elçi ve taraftarları, Stockholm'de yaptıkları toplantıda İsveç polisine de hizmet etmekten kaçınmadılar.

Yapılan toplantıya katılmak isteyen kitle içinde, PKK taraftarları olarak tanıdıkları insanları, polise göstererek toplantı salonuna alınmalarını talep etmişlerdir. PKK ve ERNK aleyhinde bildiriler dağıtılmaları da eklenince, kavga çıkmış ve toplantı bir başka salona alınmıştır. Bu arada İsveç polisi de DKP'lilerle birlikte PKK'lilere müdahale etmiştir.

Sadece bu kadar değil! "DKP'yi tanıtmak" toplantısı olarak yapılan toplantıda, M. Ali Birand'ın 5 Mayıs tarihli Sabah gazetesinde yazdığı **"PKK'ya direnen Kürt lider: Şerafettin Elçi"** yazısı çoğaltılarak dağıtılmıştır.

Böylece Elçi ve DKP'nin tanıtımı da yapılmıştır.

Elçi'nin İsveç gezisindeki gelişmeler sonrasında PKK, daha önceki, açık kapı bırakan "ılımlı" yaklaşımını terketmiş; Elçi ve partisini doğrudan hedef almaya başlamıştır. PKK'nin Elçi'ye karşı tavrı, milliyetçi ve reformist bir yaklaşım temelinde yükselmektedir; Kürt sorununun çözümüne ilişkin kimin TC'ye muhatap olduğu, olacağına ilişkindir esas sorunları.

15 Temmuz 1997 X

✓ **Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Komintern'de ulusal sorun üzerine... (Eğitim Notları)**

✓ **Ermeni sorununda Bolşevizm**

✓ **Kıbrıs sorunu, Kıbrıs halklarının ortak sınıf savaşımı ile çözülecektir!**

BU KİTAPLARI OKUYUN!

İsteme adresi:

PLK Nr. 106606 C · D-80074 München

Anasol-D hükümetinin Diyarbakır çıkarması...

Son yıllarda, kurulan her yeni hükümetin ilk icraatlarından biri, Kuzey Kürdistan'a heyetler gönderip halkı ne kadar "düşündükleri"ni, bölgenin sorunlarıyla çok yakından ilgilendiklerini göstermek ve hükümetleri döneminde varolan sorunlara çözüm getireceklerini vaat etmektir. Hepsinin de yaptıkları vaatler, vaat olmaktan öteye geçmemiş ve bölgedeki seyahatleri sonrasında "unutulmuş"tur.

Sahibinin sesi burjuva medya bile, bu yalanlardan "rahatsız" olmaya başlamıştır. Anasol-D hükümetinin, mirasını devraldığı Refahyol hükümetinin **"Güneydoğu"** için 5 ayrı ekonomik paketine ilişkin Milliyet gazetesinde şunlar söylenmektedir:

"Güneydoğu, Refahyol zamanında 5 farklı paket ile ekonomik programa dahil edildi. Ancak bu paketlerden hiçbirisi gerçekleşmedi. Güneydoğu ile ilgili ilk ekonomik paketi Tansu Çiller açtı. 17 trilyon liralık kaynak aktarımını öngören paket daha sonra buharlaştı. Bunun ardından Erbakan, bölgenin acil ekonomik sorunlarını çözmek için bir paket açtı. Erbakan, 4.5 trilyon liralık kaynaktan söz etti fakat bölgeden gelen talep ise 29.6 trilyon lira oldu. Bu arada 3 farklı paketin sözü edildi. Bunlardan bir kısmı doğrudan yatırımla ilgiliydi. Fakat şu ana kadar bölgeye 5 kuruşluk kaynak ayrılmadı." (Milliyet, 6 Temmuz 1997)

Refahyol hükümetinin "her hafta bir müjdesi"nin gerçek yüzü bu bağında böyleydi. Bu mirasın sahibi Anasol-D hükümeti, güvenoylaması bile yapılmadan Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Ecevit ve sekiz Bakan'ın yer aldığı bir heyetle, Diyarbakır'a giderek şov yaptı.

Ecevit ve beraberindeki heyet 6 Temmuz'da Diyarbakır'daydı. Resmi buluşmalar ve işadamlarıyla görüş alışverişi yapıldıktan sonra; Ecevit ve eşi Rahşan hanım, "halktan birileri" olduklarını göstermek için gecekonduları gezdiler. Fiskaya semtinin Dicle Mahallesi'ndeki yollarda, zor yürüyebilen Ecevit, halkı çok "düşünmüş" olacak ki, hemen yolların yapılması talimatını verdi. 11 Temmuz tarihli gazetelerde, Ecevit sayesinde Dicle Mahallesi'nin yollarının düzeltiltiği haberleri çıktı. Bir hafta sonraysa, YSi ve Köy Hizmetleri'nin yaptıkları yolların, iyi yapılmadığı gerekçesiyle Belediye Başkanı tarafından, *"daha iyisini"* yapmak için müdahale edildi. Belediye Başkanı şunları söyledi:

"Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı sayın Bülent Ecevit, böyle rastgele yolların yapılmasını istemedi. O,

kuşkusuz yolların iyi ve sağlam yapılmasını istemektedir. Belediyemiz bu görevi yerine getirmek için sorumludur ve yapacaktır." vb. vb..

İlk bakışta bunların halkı ne kadar "sevdikleri"ni düşünebilirsiniz. Fakat durum öyle değil. Belediye ile YSi ve Köy Hizmetleri arasında kimin yolları yapacağı konusunda tartışma sürerken, yolların yapımı da durmuştur. Ayrıca, yolları düzeltilmesi istenen gecekonduların yıkımı beklemektedir. Bu yüzden de halk, Ecevit'e şöyle şikayette bulunmuştu:

"Önce köylerimizi yaktılar. Şimdi de evlerimizi yıkıyorlar. Köyümüze dönmek istiyoruz, göndermiyorlar." (Hürriyet, 7 Temmuz 1997)

Bir mahallenin patika yollarının yapımı konusunda durum böyleyken, hakim sınıfların adını bile vermedikleri Kürt sorunu konusunda takındıkları tavır nasıl olabilir? Alışılmışın ötesinde bir şey yok! Yine inkar, yine şovenizm... Başka türlü de olmaz zaten.

Ecevit'in köy koruculuğu, OHAL ve köye dönüş konusunda söylediklerine baktığımızda, Anasol-D hükümetinin programında savunulanları da görmüş olacağız.

Ecevit'in açıklamasına göre *"Koruculuk sistemi değişecek"*. Nasıl değişeceğini ise şöyle açıklamaktadır:

"Hükümet programında bugün göreceksiniz, köy koruculuğunun değiştirilmesi, düzeltilmesi yolunda bir söz veriliyor. Köy korucularının belli eğitim düzeyinde bulunanların düzenli devlet güçleri içine alınması, diğerlerine de güvenlik dışı başka alanlarda iş, istihkam alanı sağlanması gerektiğine inanıyoruz." (Milliyet, 7 Temmuz 1997)

Güvenlikdışı alanların ve verilecek işlerin ne olduğu konusunda herhangi bir açıklama yapılmamaktadır. İşin esas yönüne gelince, Anasol-D hükümeti, köy koruculuğuna yeni bir üniforma giydirmektedir. Eğitimli köy korucularının resmi güvenlik güçleri arasına alınması, onları köy korucusu olmaktan çıkarmayacaktır. Değişen tek şey isimlendirmedir. Böylece, köy korucularının ismi, "güvenlik güçleri" olacak. Peki ama, köy korucusu adı altında ne iş yapıyordu? Görevi neydi? Güvenlik güçlerine katıldığında yeni bir görevle mi görevlendirecekler? Sorular daha da çoğaltılabilir. Yapılmak istenenin, köy koruculuğu sisteminin daha da profesyonelleştirilmesi olduğu ortadadır.

Bunun da ötesinde koruculuk, artık Kuzey Kürdistan'la sınırlı değildir. Türkiye'nin değişik bölgelerinde de -Kuzey Kürdistan'daki kadar olmasa da- var. Akde-

niz Bölgesi'nden sonra, şimdi de Karadeniz Bölgesi'nde koruculaştırmaya başlanmıştır.

Güney Kürdistan'da, KDP ile birlikte sınıra yakın olan ve boşaltılan 400 köyün yeniden yerleşmeye açılması planıyla birlikte, koruculuk da planlanmaktadır. Kısacası koruculuk sistemi, başka biçimlerde devam ettirilmektedir.

OHAL'in uzatılmasıyla ilgili olarak Ecevit'in tavrı şöyledir:

"Hükümet olunca son MGK'da alınan bu kararı önümüzde bulduk. Yeni bir çalışma yapma zamanımız yoktu. Onun için bu seferlik o kararnamayı Meclis'e sunma zorunluluğu duyduk. Fakat önümüzdeki aylar içinde OHAL'i ciddi olarak gözden geçireceğiz." (aynı yerde)

Bilindiği gibi OHAL 10 yıl içinde tam otuz kere uzatıldı. İlk birkaç yıldan sonra, her seferinde *"bu sefer son olacak"* diye açıklandı. Ama hep yeniden uzatıldı. Ecevit'in zamansızlıktan dolayı *"bu seferlik"* kararnamayı meclise sunma zorunda kaldıklarını açıklaması da, alışılan bu tür açıklamaların bir başka versiyonudur. Ecevit, bu arada asıl karar vericinin MGK olduğunu da gizlemeye çalışmaktadır. Yani, kararnamayı meclise sunmalarının zorunluluğunu, MGK'nın aldığı kararla değil de, zaman azlığıyla açıklamaktadır. Çok büyük bir değişiklik olmazsa eğer, OHAL'in uzatılması bu sefer de son kere olmayacaktır. Nitekim, Anasol-D hükümetinin programı, DSP'nin rötuşuyla *"Olağanüstü Hal'i kaldıracak şartlar henüz tam olarak oluşmamıştır."* diye sorunu açıklamaktadır. Önümüzdeki üç-dört aylık dönemde bunun koşullarının nasıl oluşacağı da hükümetin gizidir.

Ecevit'in *"OHAL'i ciddi olarak gözden geçireceğiz"* demesi, *"kaldıracağız"* anlamına gelmiyor. Şimdiye kadarki hükümetlerin hepsi de OHAL'i ciddi bir biçimde gözden geçirmiştir. Sorun zaten gözden geçirmekte değil, ne için, hangi amaçla gözden geçirildiğindedir.

***

Yakılıp, yıkılarak boşaltılan köylerden kaçmak zorunda bırakılan ve sürgün edilenlerin köylerine dönmesi konusunda Ecevit'in ortaya koyduğu iki seçenek şöyledir:

"Köylerinde ayrılmak zorunda kalanlar için şu seçenekler mümkündür:

-Güvenliğin sağlandığı yere geri dönmek isteyenlere gereken yardımın yapılması.

-Köyüne dönmek istemeyen, kentte kalmak isteyenlerin geçimlerini sağlayabilecekleri yatırımlar için teşvik sağlanması." (aynı yerde)

Hükümetin tavrını dile getiren Ecevit'in, mezrasından, köyünden, kentinden kısacası evinden barkından olan dört milyon civarındaki sürgün insanın derdine bulduğu *"çare"* böyledir!

Bu dört milyon insanın sürgünde olmasının acaba nedeni nedir? Köylerini, mezralarını bombalayan kimdir? Bunları koruculaştırmaya zorlayan, *"ya korucu olursun, ya da gidersin"* deyip; korucu olmayıp ve gitmeyenlere hergün baskı yapan ve katledenler kim?

Görmek isteyenler için her şey açıktır. Tüm bunları yapan faşist Türk devletidir, ordusudur, polisidir, iti mi-

tidir. O zaman, köylerine dönmek isteyenler kime karşı korunacak? Kim sözkonusu güvenliği sağlayacak? Hakim sınıflara göre, PKK'ye karşı korunacak ve koruyan da *"kahraman mehmetçik"* olacak...

"Görünen köy, kılavuz istemez" derler. Anasol-D hükümetinin de Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin hiç bir sorununa çözüm getirmeyeceği açıktır. Bu hükümet döneminde de ulusal baskı aynen devam edecektir. *"Terörle mücadele"* adına, ulusal baskının devam edeceği, Anasol-D hükümetinin programında da görülmektedir.

"Güneydoğu Anadolu'nun sorunları etnik nedenlerden değil, coğrafi, sosyal ve ekonomik nedenlerden, bölgenin feodal yapısından ve dış tertiple tahriklerden kaynaklanıyor. Bölücü teröre karşı etkin mücadele sürdürülecek." (Milliyet, 7 Temmuz 1997)

Açıkça söylenen şudur: *"Bölücü teröre karşı etkin mücadele sürdürülecek"*. Bu da, Kuzey Kürdistan'da ulusal baskının, katliamların devam edeceğinin hükümet programı tarafından tescilidir.

Bu programda söylenenler, önceki hükümetin programında söylenenlerle özde aynıdır. Yeni olan tek şey, bölgenin feodal yapısına ilişkin söylenenlerdir. TC'nin genel tavrı, her zaman, bölgede etnik sorun yok, Kürt sorunu yok; sosyal ve ekonomik kalkınma sorunu var biçiminde olmuştur. Bu kalkınma ise tüm Türkiye'nin sorunu olarak ele alınmaktadır.

Hakim sınıflar, bir yandan *"terörizme karşı"* mücadele ettiklerini söylerken, diğer yandan da sözkonusu kalkınma programlarına Kuzey Kürdistan'ı da almışlardır.

Diyarbakır'a giden heyette bulunan Sanayi ve Ticaret Bakanı Yalın Erez, *"Bölgedeki terörün silahlı mücadeleyle bitirilemeyeceğini"* açıkladıktan sonra şunları söylemektedir:

"Ekonomik gelişmeyi sağlayarak terör bataklığını kurutacağız. Kişi başına yıllık 25-30 bin dolarla 300-500 dolarla yaşayan insanların iç içe olduğu bir ülkedeyiz. Hedefimiz Türkiye'nin her tarafını aynı gelişmişlik seviyesine ulaştırmak." (aynı yerde)

Hakim sınıflar, tankla, topla, zulüm ve katliamla başaramadıklarını, ekonomik gelişmeyi sağlamakla başarmalarını sanıyorlar.

Faşist Türk devleti varolduğu sürece, hangi hükümet işbaşına gelirse gelsin, işçi ve emekçiler için değişen bir şey olmayacaktır.

Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu da, burjuva hükümetlerin programlarıyla, vaatleriyle mümkün değildir.

Anasol-D hükümetinin Diyarbakır çıkarması, ertesinde bölgeye başka bir heyet göndermesi vb. kendini bölge halkına şirin göstermek içindir, halkın sorununu çözmek için değil.

Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu, değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadeleleriyle, faşist Türk devletini yıkıp yerine işçi-köylü iktidarı nı kuracak olan **devrimle** mümkündür.

Bu görevi yerine getirmek için Bolşevik saflara!

30 Temmuz 1997 **X**

KÜRT KADINININ KURTULUŞU İÇİN DE;

Umut isyanda, kurtuluş devrimde!

Faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusuna karşı yürüttüğü haksız savaş, her gün yeni canlar alarak var gücüyle devam ediyor. Bu savaşta asker elbisesi giydirilmiş çeşitli milliyetlerden işçi ve emekçiler, Kürt ulusundan işçi ve emekçi kitleler üzerine sürülüyor.

Şehirler kuşatma altında, köyler bombalanıyor, kadın erkek, yaşlı genç Kürt köylüleri göçe zorlanıyor.

Faşist devletin ulusal baskı, sindirme ve katliam politikasının yükünü en fazla çekenler emekçi Kürt kadınlardır. Onlar ulusal, sınıfsal ve cinsel baskıya, üçlü baskıya maruz kalmaktadırlar. Bu üçlü baskının nasıl içiçe geçtiğini her gün onlarca örnek gözler önüne sermektedir.

Kürt yoksul köylüsü, Kürt olduğu için ve yoksul köylü olduğu için horlanmakta ve topraklarından kovulmaktadır...

Ezilenler içinde en çok ezilen durumunda olan Kürt

köylü kadınlarının durumları ise anlatmakla bitecek gibi değildir. Kürt olduğu için ve kadın olduğu için aşağılanmakta, baskı ve sindirme politikasının bir parçası olarak cinsel şiddete, taciz ve tecavüze maruz kalmaktadır. O, ekonomik ve toplumsal ve kültürel olarak tümüyle haktan yoksun durumdadır. Ve bu konumu nedeniyle kağıt üzerinde kadınlara tanınan bazı haklardan dahi faydalanamamaktadır.

Kürt köylü kadının yaşantısını belirleyen, daha doğrusu dünyasını karartan, feodal erkek egemen geleneklerdir. Ve bu "kader", onu daha dünyaya gözlerini açmaz sarar. Erkek çocuğu doğduğunda eve sevinç ve kutlamalar hakim olurken, kız çocuğu doğduğunda ev halkı yas tutar. Anne kendi kaderine öfkelenirken, baba kızın getireceği başlık parasını düşünerek teselli bulur. Kızların başlık parası karşılığında satılması, kumalık, berdel halen varlığını sürdürmektedir. Kadınların evdeki tüm erkeklerin hizmetçisi olması, koca-baba-ağabey tarafından dövülmesi, "namus" adına herkesin gözü önünde, sokak ortasında öldürülmesi bu geleneklerdendir. Kız çocukları okutulmaz, onlar kocaya verilecekleri güne kadar ev içinde köle gibi çalıştırılır.

Kürt köylü kadını ekonomik olarak da tamamen erkeğe bağımlıdır. O çoğunlukla miras hakkından yoksun bırakılmaktadır. Kaldı ki, kendi mülkü üstünde de söz hakkı elinden babası ya da kocası tarafından alınmaktadır. O fiziksel güce dayanan en ağır işleri yapar, tarlada çalışır, sırtında yük taşır, bunun yanı sıra çocuk doğurmak, erkek nesiller yetiştirmek ve her türlü ev işlerini de yapmak onun görevidir. Bunun karşılığında o her fırsatta dayak yer, eziyet görür, horlanır.

Kentlerdeki Kürt kadının durumuna gelince, onların yaşadıkları sorunlar özde Türk ve diğer milliyetlerden emekçi kadınların yaşadıklarına benzerdir. Ancak, sınıfsal ve cinsel baskılara ek olarak o bir de ulusal kimliğini yaşayamama ve geliştirememenin zorluğunu yaşamaktadır.

Kentlerde, kız çocukları okula gitme imkanına sahip olmaktadır, ancak bu, asimilasyon pahasına elde edilen bir imkandır. Kuzey Kürdistan'da olduğu kadar, Türkiye'nin metropollerinde de Kürt çocuklarını bekleyen, anadilde ve demokratik eğitim değil, Türkçe dilinde, ırkçı, şovenist, faşist eğitimidir.

Ancak Kürt kadınlarının bugünkü konumunu belirleyen salt bu baskı ve sömürü değildir. Madalyanın öbür

O fiziksel güce dayanan en ağır işleri yapar, tarlada çalışır, sırtında yük taşır, bunun yanı sıra çocuk doğurmak, erkek nesiller yetiştirmek ve her türlü ev işlerini de yapmak onun görevidir. Bunun karşılığında o her fırsatta dayak yer, eziyet görür, horlanır.

Bugün ulusal kurtuluş mücadelesi, hem kentteki, hem de kırdaki Kürt kadınları üzerinde büyük etkiye bulunmaktadır.

yüzünde ulusal kurtuluş mücadelesinde ve çeşitli demokratik, devrimci mücadelelerde yerlerini alan Kürt kadınları vardır.

Bugün özelde ulusal kurtuluş mücadelesi, hem kentteki, hem de kırdaki Kürt kadınları üzerinde büyük etkiye bulunmaktadır. Bir bölüm Kürt kadını, bugün mücadeleye aktif bir biçimde katılmakta, bazen silah elde gerilla olarak Kürdistan dağlarında, bazen de elinde pankartlarla metropollerde alanlarda mücadele içinde yerini almaktadır. Emekçi Kürt kadınları, aktif bir biçimde mücadele içine girdikleri ölçüde, en bağınaz erkek egemenliği altında inleyen eski konumlarından sıyrılmakta, özgürleşme yönünde büyük adım atmaktadırlar.

Ne var ki, bugün Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesi burjuva reformizminin önderliğinde yürüyor. Bu mücadelenin odak noktasında ulusal çıkarlar durmaktadır. Ve tüm ulusalcılar gibi, bugün Kuzey Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketinin öncüsü PKK, Kürdistanlı kadınların özgürleşme çabalarına bu bakış açısıyla yaklaşmaktadır. PKK önderliğinin ihtiyaç duyduğu ölçüde ve doğrultuda bir bağımsızlaşma ve özgürleşme hareketi!

Tarihte, bu tür ulusal kurtuluş hareketlerinin sayısız örneği mevcuttur. Bu hareketlerin hepsi, ihtiyaç duydukları sürece kadınları mücadeleye çağırmış ve bunun için gerekli olan özgürleşme eğilimine göz yummuş, ya da bizzat teşvik etmiştir. Mücadele başarıya ulaştığında ama, bu mücadelede kadınların da katkısı olduğu unutturulmaya çalışılmış ve onlar yeniden eski rollerine dönmeye zorlanmışlardır.

Bu gelişmeyi engellemenin bir tek yolu vardır: Ulusal kurtuluş mücadelesini sosyal kurtuluş mücadelesiyle

birleştirme! Bugün Kürdistanlı emekçi kadınların bunun bilincine varması tüm aciliyetiyle kendisini dayatmaktadır.

Sınıfsal, cinsel ve ulusal baskılar altında ezilen Kürt kadınının özgürleşmesinin önündeki ana engel faşist Türk devletinin varlığıdır. Faşist Türk devleti yerle bir edilmedikçe, ne ulusal baskı ortadan kalkacak, ne de kadınlar üzerindeki cins baskılarının bertaraf edilmesinin yolu açılacaktır.

Kürdistanlı kadın Kürdistan'la birlikte özgürleşecektir. Bunun için devrim gereklidir. Biz, Bolşevik kadınlar, özgür Kürdistan dediğimizde, emperyalizmin zincirini kırmış, bağımsız ve Sosyalizm yolunda ilerleyen Kürdistan'ı anlıyoruz...

Bu yolda ilerleyebilmek için sağlam bir sınıf bakış açısına, proletaryanın sınıf bakış açısına sahip olmak gerekmektedir.

Başdüşmanımız olan faşist Türk devletiyle pazarlıklar ve "siyasi çözüm" peşinde koşanların böyle bir bakış açısına sahip olmadıkları apaçıktır. Silahlarımızla birlikte, canımız ve kanımızla kazanmış olduğumuz özgürlüklerimizi teslim edip evlere kapatılmak istemiyorsak burjuva reformizmine sırtımızı çevirmeliyiz.

Reformizme karşı devrim, milliyetçiliğe karşı proletarya enternasyonalizmi; erkek şovenizmine karşı Komünist Kadın Hareketinin bayrağını yükseltelim! Bolşevik saflarda yerimizi alalım!

Kürt kadınının özgürlüğü için Kürdistan'a özgürlük!
Bimrê devleta faşista Tirk!

26.8.1997 ✕

Kuzey Kürdistan devrimi ve çevre sorunu...

Başlığı gören okuyucular arasından bazıları, "şimdi durup dururken bu sorun da nereden çıktı?" veya "Kürdistan'da o kadar önemli sorun varken çevre sorunlarına zaman ayırmanın anlamı ne?" gibi gerekçelerle kafa sallayacaklar ve "canalıcı sorunlar çözüm beklerken" bizim dikkatleri çevre sorunu gibi "hafif" sorunlara çekmeye çalıştığımızı düşüneceklerdir...

Oysa bazıları sorunun ciddiyetini kavramasa da, Kuzey Kürdistan'ın karşı karşıya bulunduğu çevre sorunu, ne hafife alınabilecek ne de devrim sonrasına ertelenebilecek türden bir sorundur.

İnsanların, her şeyden önce üzerinde sağlıklı bir biçimde yaşayabilecekleri doğal bir ortama ihtiyaçları vardır. Suların içilemez, toprağın ekilemez, havanın solunamaz, yolların yürünemez, şehirlerin yaşanamaz hale geldiği bir ülkede, iktidarı ele geçirmek bile pek fayda etmeyecektir.

Ormanları devlet tarafından yakılan, aç gözlü soyguncular tarafından yokedilen, halk tarafından ihtiyaçlarını karşılamak için kesilen; tarım arazileri erozyon yüzünden günbegün giderek daha fazla çölleşen, su kay-

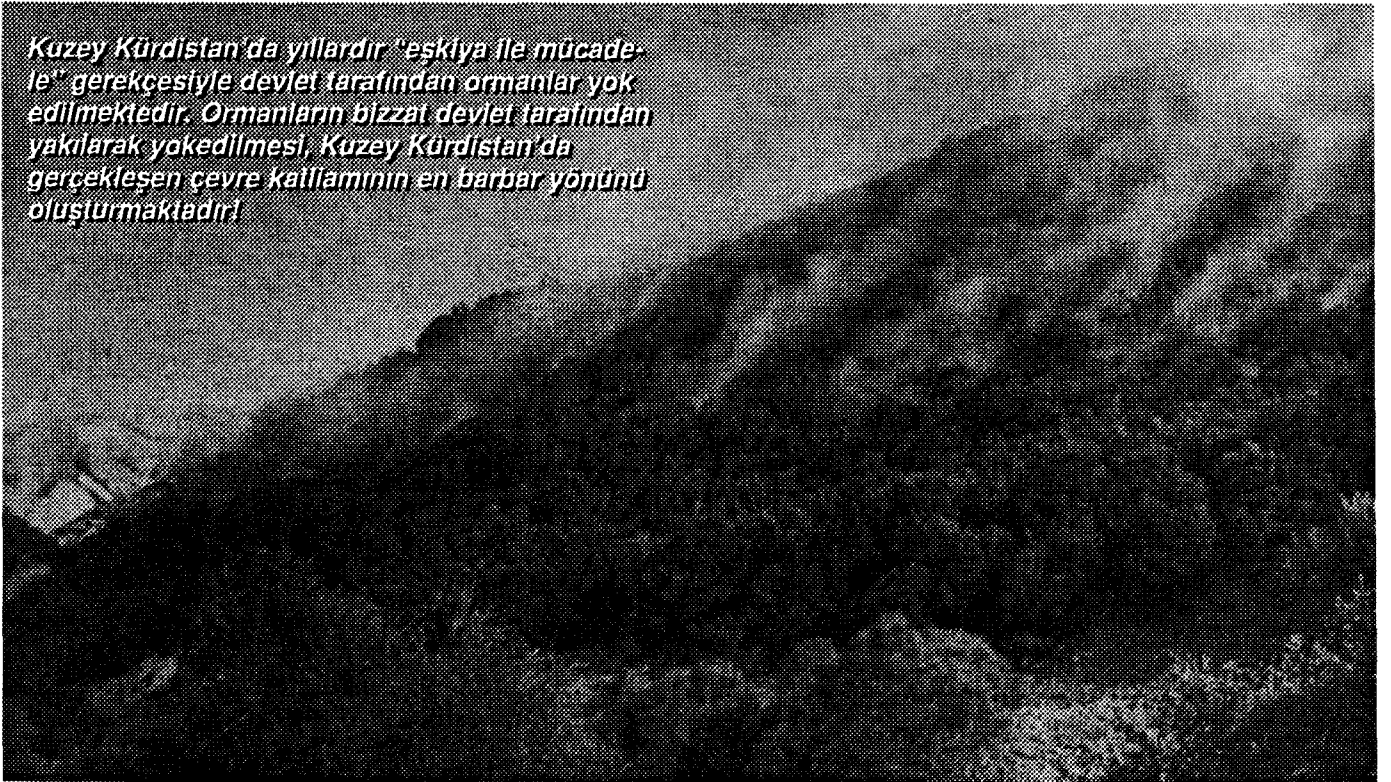
nakları sanayi atıklarıyla zehirlenen, "dev" projelerle doğanın dengesi tehdit edilen; zoraki göç, çarpık kentleşme ve sanayileşme yüzünden bazı yerleşim birimleri yaşanmaz hale gelen bir ülkede çevre sorunlarını hafife almak, sadece varolan en önemli sorunlardan birine sırtını çevirmek değil, aynı zamanda gelecek kuşaklara karşı büyük bir sorumsuzluk anlamına da gelmektedir.

Kuzey Kürdistan'da yıllardır "eşkiya ile mücadele" gerekçesiyle devlet tarafından ormanlar yok edilmektedir. Ormanların bizzat devlet tarafından yakılarak yokedilmesi, Kuzey Kürdistan'da gerçekleşen çevre katliamının en barbar yönünü oluşturmaktadır!

Akdeniz ve Ege kıyılarında her yaz gerçekleşen orman yangınları sırasında ve sonrasında, "ormanların ne kadar önemli, değerli, gerekli ve yararlı olduğu" üzerine sayısız nutuk çeken bu devletin sorumluları, Kuzey Kürdistan'da ormanları yoketmek için kendi elleriyle ateşe vermekte, bu barbarlığı yer yer açık olarak savunmaktadırlar. Bu durum, bu devlet yıkılmadan çevrenin korunamayacağını da çok net bir şekilde göstermektedir.

Ormanlar, sadece devlet tarafından değil; arsasını,

Kuzey Kürdistan'da yıllardır "eşkiya ile mücadele" gerekçesiyle devlet tarafından ormanlar yok edilmektedir. Ormanların bizzat devlet tarafından yakılarak yokedilmesi, Kuzey Kürdistan'da gerçekleşen çevre katliamının en barbar yönünü oluşturmaktadır!

tarlasını, arazisini genişletmek isteyen insanlar tarafından da katledilmektedir.

Geniş ormanlık alanların varlığı, doğal ortamın sağlıklı bir biçimde işleyebilmesi için mutlak zorunluluktur. Ormanların ve yeşil örtünün katledildiği bölgelerde toprak, yağmur ve rüzgar erozyonu ile süpürülmekte, belli bir zaman sonra toprağın verimli kesimi kaybolup geriye üzerinde hiçbir şey yetişmeyen kumlu ve taşlı bir arazi kalmakta ve çölleşme başlamaktadır. Bu durumda, o zamana kadar bu bölgede yaşayan insanlara göç etmekten başka seçenek kalmamaktadır.

Ormanların ve yeşil örtünün yok edildiği bölgelerde yere düşen yağmur taneleri, sağlıklı bir biçimde toprak tarafından emildikten sonra, yeraltı su kanallarının içinden süzülerek berrak bir şekilde derelere karışıp nehirlere akmamakta; düştüğü yerde onu emecek yeşil örtü yok edildiğinden, önüne çıkan ne varsa sürükleyerek aşağılara doğru akmakta ve sel felaketleri meydana gelmektedir.

Ormanların ve yeşil örtünün yok edildiği bölgelerde, yazın sel, kışın da çığ felaketlerinin meydana gelmesi bir süreklilik halini almaktadır. Daha içinde bulunduğumuz yaz aylarında Kuzey Kürdistan'ın bir dizi bölgesinde sel felaketleri yüzünden onlarca insan hayatını kaybetti. Her kış yaşanan irili ufaklı çığ felaketleri yüzünden de bir dizi insan hayatını kaybetmektedir. Doksanlı yılların başında Kürdistan'ın bir dizi bölgesinde büyük çığ felaketleri meydana gelmiş, bu felaket sırasında büyük can ve mal kaybı olmuştu.

Ormanların ve yeşil örtünün yok edildiği bölgelerde, dere, nehir ve göl yatakları da çamurla dolmaktadır.

Kürdistan'da, onyıllardır yürütülen "dev" projelerle büyük barajlar, su kanalları inşa edilmekte, köyler, kasabalar haritadan silinmekte, derelerin, nehirlerin, yatağı değiştirilmektedir. Bu "dev" projelerin, sadece getireceği "yararlar" anlatılmakta, yolaçacağı doğal felaketler, olumsuzluklar gözardı edilmektedir. Devlet temsilcileri, bu projelerin bölgeye "bolluk ve refah" getireceğini söylemektedirler.

Dünyanın başka bölgelerinde gerçekleştirilen benzer "dev" projelerin tecrübeleri, bölgede yaşayan halkın payına bolluk ve refah değil, daha fazla felaket ve yoksulluk düşeceğini göstermektedir. Bolluk ve refah her zaman olduğu gibi yine sömürücülerin kasasına akacaktır.

Bu anlamda bu "dev" projeler doğaya etkileri bağlamında sorgulanmalı, coğrafya ve doğal dengelerde meydana gelecek değişikliklerin nasıl bir felakete yolaçacağı ortaya konmalıdır.

Biz, doğanın korunması için, sanayileşmeye tamamen karşı çıkan gerici bir anlayışın taraftarı değiliz. Biz, sanayileşmenin ve gelişmenin doğal dengelerin bozulması pahasına, çevre katledilerek değil, doğal dengeler korunarak, doğayla uyum içinde gerçekleşmesinden yanayız.

Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sömüren bir dizi işletme vardır. Bunlar, bu sömürü sırasında halkın sağlığını hiçe saymakta, başka bölgelerde çoktan

zorunluluk haline gelen önlemlerin en kabalarını bile almamakta, ürettikleri zehirli, pislikleri içme su kanallarına akıtmakta hiç problem görmemektedirler.

Geçen yıl, petrol çıkaran Shell şirketinin üretim sırasında açığa çıkan zehirli atıkları çevredeki derelere akıttığı, bu zehirin Diyarbakır içme suyu kanallarına karıştığı açığa çıkmıştı. Bu olay tek değildir, duyarlı çevre örgütleri bu rezaleti duyurmasalar, insanların bu olaydan da haberleri olmayacaktı!

Burada esas olarak kabaca Kuzey Kürdistan'daki çevre sorunlarına değiniyorsak da, Kürdistan'ın diğer bölgelerinde de durum daha değişik değildir. Bu anlamda üzerinde yaşanabilir bir doğal ortam için mücadele, tüm Kürdistan'da en önemli sorunlardan biri olarak kendini dayatmaktadır.

İşte tüm bu nedenlerden dolayı, Kuzey Kürdistan'ın karşı karşıya olduğu çevre sorunları ne hafife alınabilecek, ne de devrim sonrasına ertelenebilecek türden sorunlardır.

Kürdistan'da çevrenin, ister resmi, ister özel kim tarafından olursa olsun katledilmesine karşı daha bugünden kararlı bir mücadele yürütülmelidir. Üzerinde sağlıklı bir biçimde yaşanabilecek bir doğal ortamın korunması için mücadele, sadece her "çevreci"nin değil, her komünistin, devrimcinin, demokratın görevidir.

Çevrenin korunması için mücadele, son tahlilde sömürü sisteminin yıkılması için de mücadeledir. Çevrenin korunması için verilecek mücadele, bir dizi aşamada bu hedefe dolaylı olarak hizmet ederken, ormanların devlet tarafından yakılması olayında olduğu gibi, bir dizi aşamada dolaysız olarak da hizmet etmektedir.

Çevrenin korunması için mücadele, ancak bölgede hüküm süren sömürü sisteminin temellerine karşı yürütülecek mücadeleyle birlikte ve ona bağlı olarak yürütülürse gerçek bir başarıya kavuşabilir...

Bu mücadelede, sömürü sistemini yerlebir edip doğal ortama verilen zararı zamanında önleyemezsek, gelecekte çizilecek haritalarda bu toprakların üzerine "Kürdistan Sosyalist Cumhuriyeti" değil, "Kürdistan Çölü" yazılacaktır. Durum bu kadar vahim ve önemlidir, mücadelemiz de buna göre kararlı ve militan olmalıdır.

25.8.1997 **X**

Roja yekîtiye û tekoşîne û destbratî ya proletarî ya nawnetewî 1 Gûlan ê da derkewîn meydana!

Seba tekoşîn e, seba azadiyê derkewîn zîkaka!
Karkeren û Xebatkaren Tirk, Erebi, Çerkez, Laz, Abaza,
Ermenî û hemû Netewîyan!

Em dikewinê Roja 1 Gulan ê ya nawnetewîye destbratî
ye û tekoşîn e karkeran. Bi we Roja da jî li Kurdistan a
Bakur û li Tirkîye terora dewleta faşist ya Tirk qe sînoran
nasneke, kûştîniya merivan lî sûkan ne kesi ne pêwend-
di dibî, jîyana civatê bi herbê hatin girêdayî.

Sitemkarîkirina dewleta Tirk li Kurdistan a Bakûr her Roj
herî qêrjê dibe! Bi deh hezaran paraskeren gund, bi her
hezaran tîme beryekî bi dest xwin, bi her hezaran leşker
û deh hezaran polîs/kelenter besnebûye, wan hin bi deh
hezaran leşker jî bo kudendina şerê şandin Kurdistan a
Bakûr, em wê wextê da dikewinê 1 Gulan ê!

Di jiyîna me li welatî kî werrê ye ku, dizî kirin hejayîye,
bedela mirovan penc pereye! Bangîna şerê ten xelat
kirin. Lê gotina aşîti! "Aşîti" gotin ko sûc e. Li zmane çap-
qêrî ya şoreş û ya sosyalist, ya zagonî ten qufilandin, pê-
nûse wan difirînin, nivîskar û serkare wan tîl dîl kirin û
ceza kirin e. Dewleta Tirk di sala 1997' da şampiyonatiyê,
"windakîrîn" û awitin a îçe zîndan, rojnamevan û rew-
jenbîran dest xweda pedigirî!

Pênûswanên serweran, ew ku hîn zêde xwinê, zêde
kurre merivan, zêde guçike merivan dixwazin, dewleta
Tirk bexşîşe dide wan... Em wexta ku pênûsên nivîskar e
mehmetçikan ew ku stûnên rojnameyan xwin verdisîn di-
kewinê 1 Gûlan ê. Şera li Kurdistana Bakur ji xwe siste-
ma kî bîn dide tenî wekî leşê mindar. Dewlet bûye mafia,
mafia bûye dewlet. Kezaya Susurluk e cartin wa pir zelal
şanî da. Ew dixazin ku, wa sazûmana ku mirîye, bi mirî-
na seçend kurbanan bidin û emre vê dewletê direjbikin.
Va leş a were rakirin ê û bawejin guhûra tarixê. Em jî bi 1
Gulan e derkewîne sîkan û meydana vî sloxanan, "Bim-
re şer a dijşoreşger li Kurdistan a Bakûr!", "Bijî mafe ve-
qetîna netewa Kurd, mafe sazîkirine dewleta cûda!", "Bo
Bratîya gelan tek rê Şoreş e!" bilindbikinê! Sazûmana ku
bîndide, bi tûn xirabîye xwe û pîsîtiye xwe ra çarxa badi-
kewî, wexta ku bikin bin herda guhura tarixê hat û radibî-
re. Bowê, hayde bikewîn sefen Bolşewîkan, pîl bidin bo
avakîrîna wê!

Karkeren jin û mêr ji hemû netewîyan!

Gûndî û kedkaren Kurd, ku ewê ku ber bi bindestîya
netewî berxwedidin, ber bi dewleta faşist ya Tirk têkoşî-
ne beşta diben, ser wan da terora faşist, zordestî, qirkirî-
na girseyî çeraspandin dikin; gunde Kurdan bombedi-
kin, gundan dişewitin, kedkare ku jibona mafe xwe biza-
vî dikin, li van qerşûnan dibarînin. Çîn e dadgerê Tirk li

Kurdistana Bakur şerêk neheq, şerêk barbarî dajon, bi
wê mervan da dikewinê 1 Gûlan a 1997. TC nikarî pêşî-
ya şerê rizgarkirine û şiyarbûna netewî ya netewê Kurd
bigirî. Pîvayîya şera netewî ya Kurd tev geş dibe, polîtîka
pêşkere wê ya reformist, ango PKK, ya îro, neteweperis-
tîya bûrjûwa û bitêkrayî bûn û haşbûnbuyî bi dewleta Tirk
ya faşist, şanîkirina xwe hêjatir dide! Xilasbûna netewe
Kurd ya bi xilasbûna sosyal tengeteng yekbûyîye ji bo
doza xilasbûna serfirazîya netewa Kurd, partîyek ya Bol-
şewîk xwe hêj bêtir rikkirin dide. Êre bi vê armance, pîl
bide ava kirina Partîya Bolşewîk, bi keve nav rêzen wê!

Karkeren, kedkaren ji hemû gelan!

Şerê nehege kû dewleta faşist ya Tirk, ewe kû serdijmî-
nê hemû gelanê, himber netewa Kurd dimeşandin dide,
we deme ev şereki li himber hemû karkeren û kedkaren
gelen din ewê ji bona demokrasi û sosyalîzme têkoşîn di-
kin. Qerşûna ku davên kedkaren Kurd, gundîye Kurd,
pêşmergeye Kurd ye ku ji bona heqê neteweye Kurd şer
dikin, ev qerşûna ke hattîye avêtine karkeren û kedkaren
gelên din. Li şera ku li Kurdistana Bakûr te ajotin kerha
karkeren û kedkaren hemû gelan kerha wan tune. Hemû
karker û kedkar evê vê şera paşverû, şera neheq, dijşo-
reşger bi sekinindin, nav ber gelan da bo xwastina aşîti-
ya bê derew û bo bratîyê tek rê, şoreşa tekoşîna hilwe-
şanina dewleta faşist ya Tirk, ku sucdare û berpirsiyarê
vê şerê bihilanîndin bidin! 1 Gûlan, şera paşverû, şera
dijşoreşger, ku li Kurdistana Bakûr çedibe, himber wî şe-
ra şoreşe hilanîn bikin û bi vê torê xupeşandine çebikin.
Siftbûna êrîşa dewleta faşist ya Tirk, li himber çîna karke-
ran, wexta ku dinya emperyalîstan xwe di îçe mercên qî-
za da dibîne, pir zede bû. "Zam" a ku çînê serek nev di-
dî li himber enflasyona ku sedan da rawirtin dibî, her tiş-
ti kî digire dibe. Mişe ya rast dadikeven, bi sed hezaran
karker di karxanên dewletê û beryekî da ten dervekirinê.
Dîsa bi despekîrîna beryekîtiya karsazîya dewletê (KÎT)
bi sedhezaran karker di karpananda dervekirin û avitin
sefe be kâran. Bi hezaran kedkar bê kâr hiştin.

"Beryekîkirin", wekî sloxana îmdat bo dewleta faşista
Tirk hat. Bi we bare da devecûya me, "Ne kapitalîzma
dewletê, ne ji kapitalîzma beryekî!", "Bimre serwerîya
sermaye!" ye. Li welateki bê kârtî pir bilinde, bi xastina
karxanekida bişuxule, ango jinabûyuna xwe kudandin bi-
ke, bo wî parîyek karkeran, li himber stembarîye çîniye
dadger bêdeng disekînin, jiber ku ew herhe bi be kârtîye
ten tirsandin û ten lixwehelandin.

Karkerno, kedkarno, serşûrî kirin ne rizgartîye! Zencîra
mezin ya herî ye ku cehennema kapitalîzme da karker

ten hepiskirine, li dinya kapitalîstan xizantiya çîna karkerane, bi zordestî girtina karkerane, heta sînore paşin karker bi hela fîzîkiye û ramantîye mejoketîkirina sermayeye. Bi vê zencîra bindestîye xilasbûntîyera tek rê heye... Şoreş!

Ji bona wê ye ku; ye karkeran, li wê sazûmana bindestîya bi mişe tişteke tûne ku ev windabiken, lê wê sazûmana bindestîya bi mişe ku hilweşandin dikanin dinyayek tupûnuh bi karkin. Bi vê sedemê; em vê Gûlana 1 1997'da van sloxanen, "Bimre bindestîya bi mişe!", "Bimre kapitalîzm!", "Bijî sosyalîzm!" biqerrînine!

Îro, piraniya çîniya karkeran, wê rastîya nikanî bibîne, ji bo ev bi wê bîriyatiye nexwedîye. Bihilweşindana sazûmana sermaye tek rê ya rizgarbûyîneye praniya çîniya karkeran bi averû bikin erka çîniya karkeran bîbiriyanîye. Sloxane me di wê sazûmana kedxwarî da, hoya xebat û jiyane çîna karkeran hindik qet jî başkin, "Şuxul bo hemû kes!" û ji hemû kesen ye kû bi temen xwe dikanî dişuxule, tûn mesrefe xwe bi karxweren pêşwazî kiriniya "Sîgorte be karî!" ye.

Kar, bo karkeran, kedkaran yên ku bi frotiya karxurte xwe merce jiyaniye, ev tirîna binçîne mafek mirovane. Sazûmana ku kare nadayî karkeran mafe jiyane xwe tune! 1 Gûlane da li meydana em bêkam vîna li himber çîna dadgeran biqerrînine.

Karkerno, kedkarno! Vê dewleta ku hat giftûgo "sosyalîtiye", "dewleta hiqûq" hwd. bi kesan nahêlîni, bi rastîye ev dewleta mistik karxwerane, ye mistik bege axê, ya mistik axaye axêye û hevdesazîna kedxarîya karkeran û kedkaran, dike. Qanûne ku bi xebatiye li welatê me çebûne ji bo xirwebezîya karxwerane. Bê kêr e ku bi milyonan hene, karxweran û dewleta wan acizî nake. Ew bê kêran nîşandidin, deko karkere ku şuxuldidin herî pir kedxarîye dikin, ew li wê rewşa xoşnûtine. Raste ko belavkirina karê ku heye û bi îmkana afirandina karê nû heta tek meriv bê kêr namayîni. Lê kapitalîst vîna çênakirin, jiber ko wê deme ew nekanin karkeran navberhevda û karkerên bi kêr û be kêr navberwan da pêşbazîye kişîşkin!

Gotina me eve ku şuxultî mafe mirovatiye û bo hemû kesan şuxul dixwazîni! Ji bona vîya xwastine, roja şuxul 7 saetan, heftaya şuxultîye bi 5 rojan, rojen paş hefte bi qanunê demen rawestiye qebûl kirin û bo hemû kesan 5 heftan taftîla bi mişag, dixwazine ku yekta qanûnî bi! Dîsa bo hemû kesra, hemû paredaniya xwe bi dewletê û karxweran pêşwazî kirin dibe sîgortaya nexwaştîbûn dixwazîni!

Çîne serek berxwadidin ku wan daxwazîyen me ye dadkar medan me, "çavî tûne" hwd. çîrokan têgihandin didin! Men xapîndayîne! Vê daxwazîyan bi têkoşîne bigîrîni! Em heta ko vî hemû daxwazîyan ku bigirene, pîrsa binçîni sistema xulamîtiya bi mişage. Vî sistema heta bi şoreşa Sosyalîst qulibandin naken, mera rizgarbûyîna rast tune. Em vî rastîye qe bîrmekine lê bo wan xwastine girgîn têkoşin bikine! 1 Gulaneda ji vî xwastinan biqîrîni!

(Dumahîk heye) X

Enternasyonalê

Hîşyarbîn êdî jî xewê
Hîşyarbîn bindestên dinê!
Dijî zilmê wek wolqan in em;
Ev şerê jiyîn û mirînê.
Bihelişînîn wê dezgehê kewn
Jiyînek nu dixwazîn em!
Pozbîlînd êdî bîzanbîn:
Nah şunda her tişt em in!

Ev şerê mey paşin e
Şerê dijwar û giran
Bî enternasyonalê
Rizgar dibe insan

Xwedê, patron, mir axa û sultan
Ka me çer rizgar dîkin!
Ev tenê destê me ne
Dîkarin me rizgar bîkin
Harke agîre şoreşgerî,
Bide ber bê zulmê û zorê
Bî gîşt quweta milê xwe
Dem e, lexê hesînê sor!

Ev şerê mey paşin e
Şerê dijwar û giran
Bî enternasyonalê
Rizgar dibe insan

Hemû karxane û erd
Her tişt malê xebatkarin.
Ger dinê ê xebatê be,
Ka çî heqê koledaran.
Xwinê ku cellat dirîjînîn
Rojekî wan biherîqîne,
Jî ser wê behra xwine
Rojê sor dê bîbriqîne.

Ev şerê mey paşin e
Şerê dijwar û giran
Bî enternasyonalê
Rizgar dibe insan